

Stichting
Bedrijfstakpensioenfonds voor
de Foodservice en Groothandel
in Levensmiddelen

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de
Foodservice en Groothandel in Levensmiddelen
Akerstraat 92
6411 HD Heerlen
Telefoon : 088 - 1162 442
website : www.bpffoodservice.nl

Ingeschreven in het Handelsregister van de
Kamer van Koophandel onder nummer 41151419

Jaarverslag
Verslag over het boekjaar
1-1-2022 t/m 31-12-2022

Inhoud

	Pagina
Voorwoord voorzitters	5
Meerjarenoverzicht	9
Bestuursverslag	
Het pensioenfonds	11
Pensioenregeling 2022	15
COVID -19	15
Financiële positie	16
Ontwikkelingen 2022	22
Vooruitblik 2023	53
Jaarrekening	
Balans per 31 december	56
Staat van baten en lasten	58
Kasstroomoverzicht	60
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	61
Toelichting op de balans per 31 december	67
Gebeurtenissen na balansdatum	73
Toelichting op de staat van baten en lasten	74
Risicoparagraaf	79
Overige gegevens	
Statutaire bepalingen resultaatbestemming	87
Actuariële verklaring	88
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	90
Bijlagen	
Verzekerdenbestand	101
Organisatie van het pensioenfonds	102
SFDR-bijlage: Ecologische en/of sociale kenmerken	107

Pagina**Verslag Raad van Toezicht**

Verantwoording Intern Toezicht 2022	117
Reactie bestuur op verantwoording Raad van toezicht 2022	119

Verslag Verantwoordingsorgaan

Oordeel van het verantwoordingsorgaan over het handelen en het gevoerde beleid van het bestuur in 2022	121
Reactie verslag raad van toezicht	125
Reactie bestuur op oordeel verantwoordingsorgaan over gevoerd beleid in 2022	126

Voorwoord voorzitters

In 2022 keerde Nederland langzaam maar zeker terug naar de situatie voor de uitbraak van Covid 19. Lockdowns werden opgeheven, winkels en horeca konden weer open en het toerisme kwam weer op gang. Met name voor onze werkgevers was en is dit goed nieuws, alhoewel de gebeurtenissen wel hun sporen achter hebben gelaten in de sector.

Na een lange periode met digitale vergaderingen, kon het bestuur ook weer fysiek vergaderen. Bij de uitvoeringsorganisaties konden de medewerkers ook weer naar kantoor. Uiteindelijk hebben de Covid 19-maatregelen niet tot grote problemen in de bedrijfsvoering geleid. Op pagina 15 meer over de ontwikkelingen rondom premieheffing gedurende de Covid 19-periode.

In februari 2022 werd de wereld opgeschrikt door de inval van Rusland in Oekraïne. Naast alle oorlogsverschrikkingen leidde dit tot een grote hoeveelheid aan nieuwe sanctiebepalingen voor Rusland. Via de uitvoeringsorganisatie zijn en worden deze sanctiebepalingen door het pensioenfonds toegepast. Tot op heden zijn geen overtredingen van de sanctiebepalingen gemeld. Verder zijn er sancties ingevoerd tegen Rusland die ook impact hebben op de beleggingen. De vermogensbeheerders hebben Russische beleggingen, voor zover mogelijk binnen de sanctiewetgeving, verkocht of als verkoop niet mogelijk was, afgewaardeerd.

Het bestuur is verheugd dat het pensioenfonds in 2022 eindelijk weer een toeslag heeft kunnen toekennen aan deelnemers. In aanloop naar het nieuwe pensioenstelsel heeft het kabinet via een tijdelijke Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) het mogelijk gemaakt de bestaande regels rondom toeslagverlening te versoepelen. Hierdoor werd het mogelijk de niet-verleende toeslag per 1 januari 2022 alsnog per 1 oktober 2022 wel te verlenen. Zowel opgebouwde aanspraken als ingegane uitkeringen zijn per die datum met 2,57% verhoogd. De AMvB maakte het ook mogelijk om een aangepaste toeslag per 1 januari 2023 toe te kennen. Het bestuur heeft besloten van de versoepelde regels gebruik te maken en heeft per 1 januari 2023 een toeslag van 5,90% toegekend. Op pagina 19 meer over de toeslagen.

In 2022 is de commissiestructuur van het pensioenfonds aangepast. Er zijn nieuwe commissies gevormd, onder andere de commissie datakwaliteit, uitbesteding & IT (DUIT). Deze commissie DUIT heeft zich in 2022 bezig gehouden met het IT-beleid, de wijziging in IT-strategie bij AZL en het datamanagementbeleid. Evaluaties aan het eind van 2022 laten zien dat hiermee de governance is verbeterd en bepaalde aandachtsgebieden, zoals datakwaliteit en IT, nu beter aan bod komen.

De vorig jaar uit de sector voorgedragen aspirant-bestuursleden Marcel Meems en Ivo Krikke zijn door De Nederlandsche Bank (DNB) goedgekeurd en per 1 juli aan de slag als stemgerechtigde bestuursleden.

In 2022 liep de laatste zittingstermijn af van het Raad van Toezicht-lid uit de eerste periode, Antoinetta Eikenboom. Het bestuur dankt Antoinetta voor haar inzet in de Raad van Toezicht en haar bijdrage aan het vormgeven van het interne toezicht. Het is bestuur is van mening dat de Raad van Toezicht in de persoon van Nery Anderson een waardig opvolger heeft gevonden.

In 2022 liep ook de termijn af van Herman Klinge, lid en voorzitter van het verantwoordingsorgaan. Het bestuur dankt ook Herman voor zijn inzet in het verantwoordingsorgaan. Wesley Paulissen is per 1 april 2022 benoemd als lid van het verantwoordingsorgaan. Helaas heeft Wesley begin 2023 alweer zijn functie neergelegd.

Op pagina 21 meer over de organisatie van het pensioenfonds.

Medio 2021 heeft het bestuur opdracht gegeven tot een onderzoek naar de kwaliteit van data in de pensioenadministratie. In de eerste helft van 2022 zijn de uitkomsten bekend geworden en besproken in de commissie DUIT. Het onderzoek heeft aangetoond dat de datakwaliteit van de onderzochte jaarlagen ruim voldoende is. De uitkomsten van het onderzoek zijn gebruikt als startpunt voor een nieuw datamanagementbeleid, dat in 2022 is vastgesteld.

In het derde kwartaal van 2022 heeft het bestuur ingestemd met een nieuw IT-beleid. Dit IT-beleid voldoet aan de nieuwste normen en inzichten. Pensioenuitvoeringsorganisatie AZL heeft met het oog op de vereisten van het nieuwe pensioenstelsel aangekondigd over te willen stappen op een nieuw administratieplatform. Vanuit de DUIT zijn diverse gesprekken met AZL gevoerd om zicht te krijgen op de plannen en de risico's van deze transitie.

Meer over datamanagement en IT op pagina 45.

Het bestuur heeft in 2022 diverse malen met sociale partners overlegd. Naast onderwerpen met betrekking tot de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel, was met name in de laatste maanden van 2022 de hoogte van de pensioenpremie en bijbehorende opbouw een veelbesproken onderwerp.

Nadat in 2021 is aangevangen met de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel, zijn de inspanningen voor de transitie in 2022 verder uitgebreid. Het bestuur heeft begin 2022 besloten de transitiedatum te wijzigen naar 1 januari 2025. Omdat het kabinet niet gelukt is de wetgeving in 2022 goed te keuren is de ingangsdatum van de beoogde wetgeving verschoven naar 1 juli 2023. Het bestuur heeft, na zorgvuldige afweging en overleg met sociale partners, begin 2023 besloten de transitiedatum nogmaals te wijzigen naar 1 januari 2026. Dat neemt niet weg dat samen met sociale partners en intern toezicht in 2022 al hard is gewerkt aan het opstellen van de uitgangspunten voor de nieuwe pensioenregeling. De verwachting is dat in oktober 2023 het wettelijke vereiste transitieplan gereed zal komen. Op pagina 22 is meer hierover te lezen.

In 2022 heeft het fonds een negatief beleggingsrendement behaald. Het vermogen daalde deels door de stijgende rente, deels door internationale ontwikkelingen in de beleggingsmarkten. Tegelijkertijd daalde de waarde van de verplichtingen van het fonds door de gestegen rente. Deze daling ging harder dan de daling van het vermogen, waardoor de actuele dekkingsgraad in het verslagjaar is gestegen van staan 114,4% naar 117,1%. De beleidsdekkingsgraad is gestegen van 110,0% naar 119,3%.

Eind 2021 heeft het pensioenfonds het Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) beleid herijkt. In 2022 is dit beleid verder vormgegeven. Zo is onderzocht of het mogelijk is een aandelenbenchmark te hanteren voor de aandelenfondsen en is tijdens een studiedag beeldvormend gesproken over voorkeursthema's en een landenbeleid. In 2023 zal het pensioenfonds deze mogelijkheden voor het implementeren van het MVB-beleid verder onderzoeken. Verder zijn er gedurende 2022 diverse Europese verordeningen, waarin vereisten voor rapportage over duurzaamheid zijn opgenomen, van kracht geworden. Het pensioenfonds heeft in 2022, na bekendmaking van de vereisten, besloten om de pensioenregeling als lichtgroen product aan te merken. Dit betekent dat de pensioenregeling ecologische en/of sociale kenmerken promoot.

In de eerste helft van 2022 heeft het pensioenfonds vooruitlopend op het nieuwe pensioenstelsel een risicopreferentie-onderzoek (RPO) uitgevoerd onder de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. De resultaten uit dit onderzoek bieden het pensioenfonds inzicht in de risicobereidheid van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. In de tweede helft van 2022 is vervolgens gestart met een nadere studie naar het mogelijke beleggingsbeleid in het nieuwe stelsel waarvoor de risicobereidheid van (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden een belangrijke basis is. In de eerste helft van 2023 zal het pensioenfonds een beleggingsbeleid vaststellen dat vanaf 1 januari 2026 gehanteerd wordt. Meer over beleggingen op pagina 28.

Begin 2022 heeft het pensioenfonds een nieuw communicatiebeleidsplan vastgesteld voor de komende jaren. In de loop van 2022 zijn diverse acties uit dit beleidsplan opgevolgd. Zo is er zowel een deelnemers- als werkgeverstevredenheidsonderzoek uitgevoerd en is

gesproken over de keuzebegeleiding die het pensioenfonds biedt. Ook is een communicatieplan vastgesteld waarin is vastgelegd op welke wijze het pensioenfonds de deelnemers en werkgevers van het pensioenfonds wil informeren over de ontwikkelingen rondom het nieuwe pensioenstelsel om zo te zorgen dat alle stakeholders op de hoogte zijn van de voor hen relevante ontwikkelingen. Meer over communicatie op pagina 34.

Het bestuur kijkt terug op een geslaagd bestuursjaar en bedankt iedereen die zich afgelopen jaar heeft ingezet voor het pensioenfonds.

Namens het bestuur,

Werkgeversvoorzitter G. Flaming

Werknemersvoorzitter N. Passchier

Meerjarenoverzicht

De bedragen in dit jaarverslag zijn afgerond op duizend euro tenzij anders aangegeven.

	2022	2021	2020	2019	2018
Aantallen					
Deelnemers	18.471	18.033	17.572	17.965	17.560
Gewezen deelnemers	32.922	32.047	41.626	40.511	39.349
Pensioengerechtigden	11.100	10.570	9.991	9.502	9.223
Totaal	62.493	60.650	69.189	67.978	66.132
Aangesloten ondernemingen	1.182	1.114	1.080	1.035 ¹⁾	952 ¹⁾
Financiële gegevens (in duizenden euro)					
Voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening	1.326.407	1.775.378	1.879.965	1.588.358	1.270.872
Pensioenvermogen ²⁾	1.555.818	2.031.855	1.966.147	1.682.379	1.318.972
Dekkingsgraad	117,1%	114,4%	104,6%	105,9%	103,8%
Beleidsdekkingsgraad ³⁾	119,3%	110,0%	99,9%	104,4%	107,3%
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer ⁴⁾	187,97	198,20	180,31	179,38	171,75
Belegd vermogen	1.553.082	2.028.370	1.962.383	1.679.667	1.323.072
Beleggingsopbrengsten	-535.831	43.879	230.079	303.292	3.582
Beleggingsrendement	-26,07%	2,22%	13,67%	22,90%	0,41%
Benchmark	-26,32%	1,73%	12,94%	22,20%	0,05%
Kosten vermogensbeheer	2.939	2.908	2.831	3.247	2.753
Transactiekosten	815	403	2.026	463	413
Z-score	+0,23	+0,43	+0,75	+0,55	+0,28
Performancetoets	+2,28	+2,36	+2,22	+2,03	+1,96

1) Bij de aantallen aangesloten ondernemingen zijn vanaf 2017 eveneens de ondernemingen meegeteld waarvan geen deelnemers zijn aangemeld (2019: 97; 2018: 120; 2017: 62)

2) Het pensioenvermogen betreft het stichtingskapitaal + reserves (exclusief de premietoelagreserve) + technische voorzieningen (voor risico fonds en risico deelnemer).

3) Met het nFTK is de beleidsdekkingsgraad geïntroduceerd als zijnde de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt in het nFTK gebruikt om de financiële positie van pensioenfondsen te toetsen.

4) Om de kosten per deelnemer te berekenen is conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee in deze berekening. Met ingang van 2015 wordt de btw heffing volledig toegepast.

Bestuursverslag

Het pensioenfonds

Verplichtstelling, aansluitingsbeleid en aangesloten ondernemingen

Bpf Foodservice is een verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds. Die status ligt vast in het besluit, nr. 67305, d.d. 26 november 1964, afgegeven door de minister van Sociale Zaken. De laatste wijziging van de verplichtstelling betrof een verduidelijking van de werkingssfeer. Dit besluit is op 13 april 2023 integraal gepubliceerd in de Staatscourant en op 14 april 2023 is de gewijzigde verplichtstelling in werking getreden.

De verplichtstelling geldt voor werknemers van 21 tot 68 jaar (behoudens enkele uitzonderingen), in dienst van ondernemingen, die zich als groothandel bezighouden met het kopen en verkopen van een assortiment food en non-food producten en het aanbieden van diensten bestaande uit ten minste acht van de in de verplichtstelling genoemde groepen; en/of het kopen en verkopen aan wederverkopers van Zoetwaren, Tabak en Tabaksproducten, Bakkerijgrondstoffen en Aanverwante Producten, zijnde specerijen en/of vleeswaren en/of visconserven en/of gedroogde zuidvruchten.

Handhaving verplichtstelling

Werkgevers die onder de verplichtstelling vallen moeten zich aanmelden bij Bpf Foodservice. Daarnaast heeft Bpf Foodservice de verplichting naar de aangesloten deelnemers, werkgevers en andere belanghebbenden om de verplichtstelling te handhaven. Bpf Foodservice voert daarom een actief handhavingsbeleid. Ultimo het verslagjaar zijn er 901 (2021: 783) werkgevers aangesloten bij Bpf Foodservice. Onderstaande tabel laat een onderverdeling zien naar soort aansluiting.

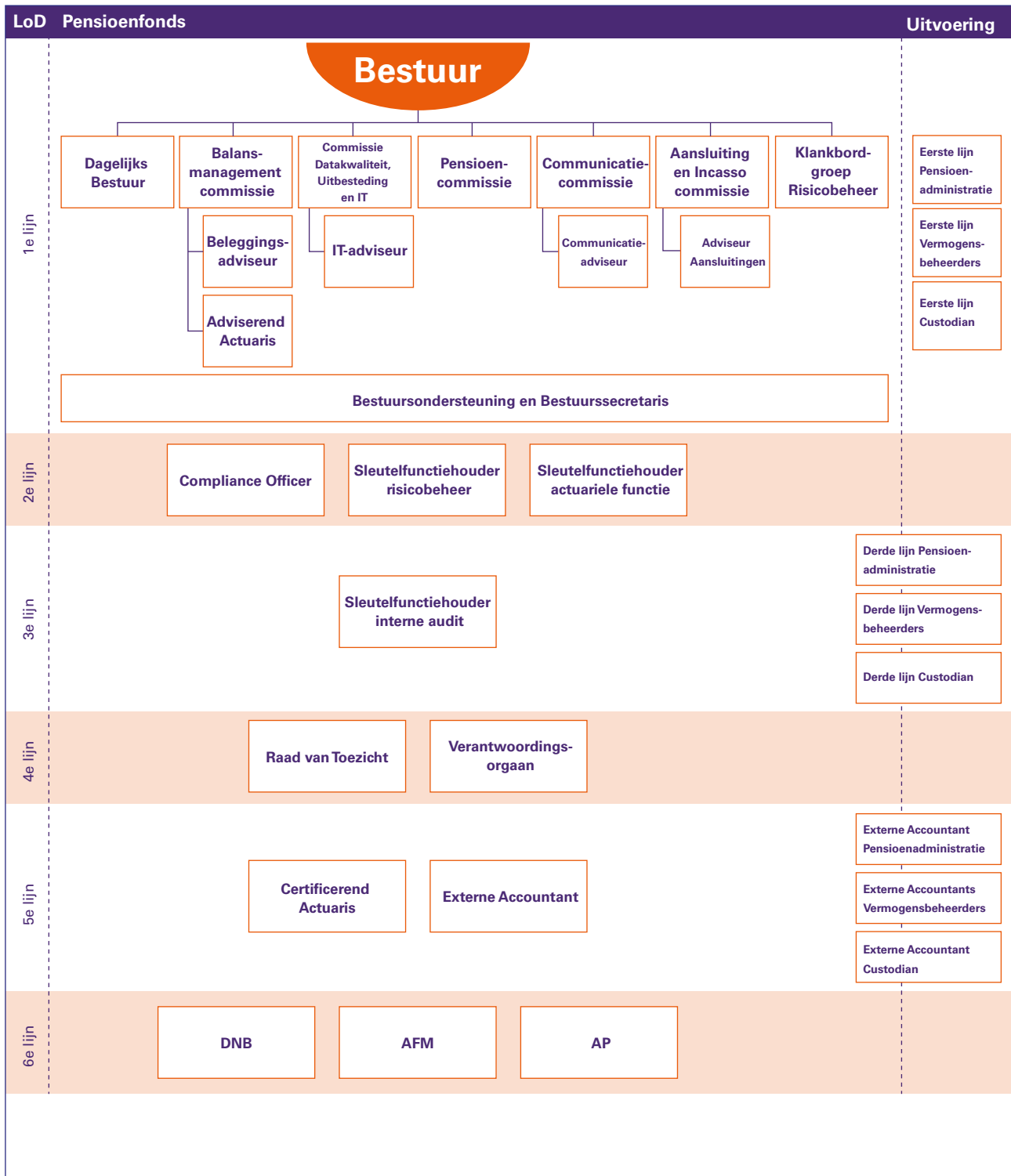
Ultimo	2022	2021
Aangesloten werkgevers	901	783
– waarvan verplicht deelnemend *	794	684
– waarvan vrijwillig deelnemend	64	58
– waarvan vrijgesteld	43	41
* Verplicht deelnemend maar nog geen werknemers aangemeld	100	73

Naast de aangesloten werkgevers, zijn ultimo verslagjaar ook 275 (2021: 331) ondernemingen aangesloten, die wel activiteiten uitvoeren die onder de werkingssfeer van de verplichtstelling vallen, maar geen premieplichtig personeel (meer) in dienst hebben. Bij deze ondernemingen wordt jaarlijks gecontroleerd of zij premieplichtig personeel in dienst hebben gekregen.

Op dit moment lopen er nog enkele juridische procedures over de verplichte aansluiting en de vrijstelling van verplichte deelname. Rechtszaken zijn voor verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen helaas soms onvermijdelijk. Bedrijven die volgens het pensioenfonds onder de verplichtstelling vallen maar niet zijn aangesloten, vormen namelijk een ongewenst risico voor het pensioenfonds. Werknemers (en oud-werknemers) van die bedrijven kunnen aankloppen bij het pensioenfonds voor een pensioenuitkering. Er is dan nooit premie betaald, maar er zijn wellicht wel rechten, omdat hun werkgever onder de verplichtstelling viel. Dat risico wil Bpf Foodservice zoveel mogelijk beperken, omdat het de deelnemers schaadt die wél premie betalen. Met een rechterlijke uitspraak wordt in voorkomende gevallen duidelijkheid verkregen over de verplichtstelling per bedrijf.

Om het risico op claims van werknemers (en oud-werknemers) waarvoor geen premie is betaald verder terug te brengen, doet Bpf Foodservice doorlopend onderzoek naar ondernemingen die mogelijk onder de werkingssfeer van Bpf Foodservice vallen. In 2022 zijn 143 nieuwe ondernemingen verplicht aangesloten. Tevens zijn 8 nieuwe ondernemingen op vrijwillige basis aangesloten bij Bpf Foodservice. In totaal zijn 89 ondernemingen niet langer aangesloten. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om bedrijfsbeëindigingen, wijziging van activiteiten waardoor ondernemingen niet langer onder de verplichtstelling vallen en een klein aantal faillissementen. Het aantal actieve deelnemers is toegenomen (18.471 in 2022 ten opzichte van 18.033 in 2021).

Organogram

Missie, visie en strategie

Missie

Bpf Foodservice zorgt voor de meest passende pensioenregeling ten behoeve van alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden die aansluit op de behoefte van werknemers en werkgevers uit de aangesloten sector(en) die het bedient, gebaseerd op transparantie, integriteit en kwaliteit en met aandacht voor een persoonlijke benadering.

Gezien de lage risicobereidheid en risicodraagvlak van de deelnemers van Bpf Foodservice beschouwt het pensioenfondsbestuur het als haar primaire taak om de nominale pensioenaanspraken te waarborgen. Alleen nadat de nominale pensioenaanspraken in voldoende mate gewaarborgd zijn, is het streven van het bestuur om vanuit het beleggingsrendement een indexatie toe te kennen.

Visie

Bpf Foodservice is een zelfstandig bedrijfstakpensioenfonds gericht op de foodservice en aanverwante sectoren. Het bindt werknemers en werkgevers door het aanbieden van een passend pensioenproduct ook in het nieuwe pensioenstelsel, dat onderscheidend is in focus op de klant, eenvoud en kostenefficiëntie, toekomstbestendigheid en transparantie.

Strategie

De strategische roadmap wordt regelmatig door het bestuur en in de commissies besproken. Op de beleidsdag worden jaarlijks de huidige strategische doelstellingen getoetst, geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Het bestuur heeft de volgende doelstellingen (in willekeurige volgorde) benoemd met het oog op de komende jaren (in willekeurige volgorde):

1. In overleg met sociale partners invulling geven aan het nieuwe pensioenstelsel (Wet toekomst pensioenen), voorkomen van overgangsregelingen en passend binnen een "generieke" basisregeling met onderscheidende elementen.
2. Goede binding met werknemers en werkgevers zodat zij bewust/vrijwillig kiezen voor Bpf Foodservice.
3. Groei pensioenfonds: beheerste groei door aansluiting (grotere) werkgevers uit de (foodservice) sector.
4. Onderzoeken 'interfondselijke' samenwerking gericht op schaalvoordelen.
5. Kritisch blijven monitoren 'Governance' met oog op toekomstscenario's.
6. Monitoren IT-ontwikkelingen vanuit meerdere dimensies: vanuit perspectief risicomanagement, maar ook vanuit kansen- en kostenperspectief.

Het bestuur, in samenspraak met sociale partners, vindt het belangrijk het nieuwe pensioenstelsel in zelfstandigheid te implementeren. Dit vraagt de komende jaren veel tijd en aandacht van het bestuur. Groei van het pensioenfonds door het aansluiten van enkele grote vrijgestelde werkgevers is vooralsnog niet mogelijk gebleken. Periodiek worden relationele gesprekken gevoerd. Door het handhaven van de verplichtstelling zorgt het pensioenfonds dat het risico van "geen premie, wel recht" wordt beperkt in het belang van de deelnemers.

Met betrekking tot de strategische agenda zijn er in 2022 de volgende ontwikkelingen geweest:

- Ad 1: in 2022 heeft wederom veelvuldig overleg en kennisdeling plaatsgevonden met de sociale partners in de commissie overleg sociale partners om voorbereidingen te treffen voor een nieuwe pensioenregeling.
- Ad 2: Zowel vanuit het perspectief van handhaving en aansluiting als vanuit communicatie wordt er doorlopend gewerkt aan draagvlak. Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragrafen op pagina 11.
- Ad 3: In 2022 zijn met diverse werkgevers gesprekken gevoerd. Hierbij is onder meer ook gesproken over de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel en de mogelijkheden die BPF Foodservice kan bieden voor vrijgestelde werkgevers.

Ad 4: Hoewel pensioenfondsen op dit moment hun tijd en aandacht zullen besteden aan de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel en er weinig tijd kan worden besteed aan dit onderdeel, blijft het pensioenfonds actief participeren in een overleg met andere klanten van AZL.

Ad 5: In 2022 is de commissiestructuur- en bezetting gewijzigd. Momenteel is de governance op orde. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar pagina 22.

Ad 6: De toegenomen noodzaak om IT-ontwikkelingen goed te monitoren heeft geleid tot de oprichting van een aparte commissie die zich per 1 januari 2022 bezighoudt met datakwaliteit, IT-strategie en uitbesteding. Op pagina 45 wordt dit verder toegelicht.

Pensioenregeling 2022

De pensioenregeling van Bpf Foodservice zag er op 31 december 2022 op hoofdlijnen als volgt uit:

Regeling voor werknemers geboren op of na 1 januari 1950 en nieuwe toetreders vanaf 2006

Pensioensysteem	Geïndexeerd middelloon
Pensioenrichtleeftijd	68 jaar
Opbouw% ouderdompensioen	1,29%
Opbouw% partnerpensioen	0,903%
Partnerpensioen	Opbouwbasis
Maximum salaris	54.836,00
Franchise	14.802,00
Maximum pensioengrondslag	40.034,00
Pensioenpremie	25,7% van pensioengrondslag

Naast vorengenoemde regeling voert Bpf Foodservice een regeling uit voor deelnemers geboren voor 1 januari 1950 en de regeling 1982. In deze regelingen komen geen actieve deelnemers meer voor.

Het pensioenreglement is per 1 januari 2023 geactualiseerd. Voor het actuele pensioenreglement wordt verwezen naar de website van Bpf Foodservice: www.bpffoodservice.nl.

COVID -19

Nadat begin januari 2022 de laatste lockdown werd opgeheven, zijn gedurende 2022 de Covid-maatregelen steeds verder versoepeld. Langzamerhand keerde Nederland en (een deel van) de wereld terug naar normaal. Het bestuur kon steeds vaker bij elkaar komen om fysiek te vergaderen.

Omdat een groot deel van de aangesloten werkgevers zijn getroffen door de op 15 maart 2020 ingegane Covid maatregelen, heeft het bestuur besloten tot coulancemaatregelen bij de inning van pensioenpremie. Op basis van deze coulanceregeling konden werkgevers hun premienota gespreid betalen.

Begin 2022 besloot het bestuur de coulancemaatregelen te beëindigen. De mate waarin en door welke ondernemingen er gebruik is gemaakt van de coulanceregeling verschilde per kwartaal. Over het algemeen hebben de aangesloten ondernemingen zich goed aan de betalingsafspraken gehouden. Uit gesprekken met werkgevers blijkt dat de geboden coulance bij de premiebetaling gewaardeerd is. Uiteindelijk hebben 167 van de circa 800 premiebetalende ondernemingen voor één of meerdere nota's gebruik gemaakt van de door het pensioenfonds geboden coulance. De ondernemingen die coulance hebben aangevraagd waren divers qua omvang van 1 tot 274 werknemers. Er is geen toename van het aantal faillissementen bij de aangesloten werkgevers van het pensioenfonds geconstateerd.

Gedurende de COVID 19-periode hebben de gremia van het bestuur, maar ook de uitvoeringsorganisaties, moeten bewegen binnen de regels die door de overheid werden opgelegd. Dit was niet altijd makkelijk en vereiste soms grote inspanningen om te voorkomen dat processen gevaar liepen. Toch kan achteraf geconcludeerd worden dat alle partijen dit professioneel hebben opgepakt en dat het niet tot grote incidenten heeft geleid. Het bestuur dankt iedereen voor zijn inzet en geduld in deze lastige periode en hoopt dat bedrijven door het heropenen van de sector, zich (hebben) kunnen herstellen.

Financiële positie

(Beleids)dekkingsgraad

Sinds de invoering van de Wet Financieel Toetsingskader (FTK) is de beleidsdekkingsgraad leidend voor bepaalde beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de feitelijke dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden en is daarmee minder afhankelijk van dagkoersen. De beleidsdekkingsgraad van Bpf Foodservice bedroeg ultimo 2022 119,3% (ultimo 2021 was dit 110,0%).

In de volgende tabel worden de standen en de bronnen voor de actuele feitelijke dekkingsgraad weergegeven:

	31-12-2022	31-12-2021
Dekkingsgraad	117,1%	114,4%
Beleidsdekkingsgraad	119,3%	110,0%
Reële dekkingsgraad	89,0%	88,6%

Resultatenbron	Pensioen- vermogen voor risico fonds	TV risico- fonds	2022 Totaal	Feitelijke dekkings- graad
Primo	2.031.855	1.775.378	256.477	114,4%
Beleggingen / marktrente	-535.831	-678.544	142.713	-14,2%
Premies	76.447	88.547	-12.100	1,2%
Waardeoverdrachten	953	1.130	-177	0,0%
Kosten	2.573	1.668	905	-0,1%
Uitkeringen	-21.174	-21.310	136	0,0%
Kanssystemen	0	-4.014	4.014	-0,4%
Voorwaardelijke toeslagverlening	0	151.701	-151.701	15,1%
Wijziging grondslagen	0	6.962	-6.962	0,7%
Andere oorzaken	995	4.889	-3.894	0,4%
Ultimo	1.555.818	1.326.407	229.411	117,1%

Prognosetafel AG2022

Op 13 september 2022 heeft het Koninklijk Actuariel Genootschap (AG) de nieuwe Prognosetafel gepubliceerd. De publicatie van deze overlevingstafel geeft inzicht in de laatste stand van zaken met betrekking tot de levensverwachting in Nederland. Naar aanleiding van de nieuwe Prognosetafels AG 2022 en het onderzoek naar aanleiding van de ervaringssterfte van het pensioenfonds heeft het bestuur besloten de actuariële grondslagen van het pensioenfonds te herzien. Een wijziging van de grondslagen heeft tevens gevolgen voor de afkoop-, inkoop- en flexibiliseringsfactoren die het pensioenfonds hanteert. Het bestuur heeft daarom besloten om deze factoren hiermee in lijn te brengen. De wijzigingen van de prognosetafel AG 2022 en ervaringssterfte hebben een negatieve invloed gehad op de dekkingsgraad van het pensioenfonds.

Reële dekkingsgraad

Naast de beleidsdekkingsgraad is de reële dekkingsgraad een graadmeter voor de financiële positie van het pensioenfonds. De reële dekkingsgraad is de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de dekkingsgraad waarbij volledige prijsindexatie is toegestaan. Ultimo 2022 bedroeg de reële dekkingsgraad 89,00% (ultimo 2021 was dit 88,6%). De grens voor volledige toeslagverlening lag ultimo 2022 op een dekkingsgraad van 134,1% (ultimo 2021 was dit 124,1%)

Om de juistheid van de berekeningen van de dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad te waarborgen heeft Bpf Foodservice als interne beheersmaatregel zijn adviserende actuaris de opdracht gegeven om de juistheid van de dekkingsgraad elke maand te controleren.

Vereist eigen vermogen en herstelplan

Het vereist eigen vermogen van Bpf Foodservice bedroeg per 31 december 2022 117,4%. Hiermee ligt de beleidsdekkingsgraad van 119,3% boven de vereiste dekkingsgraad en is Bpf Foodservice uit reservetekort.

De beleidsdekkingsgraad ligt per 31 december 2022 boven de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,6%. Hierdoor is het herstelplan dat de afgelopen jaren van kracht was, beëindigd.

Premiebeleid

Binnen het premiebeleid van het pensioenfonds wordt onderscheid gemaakt naar verschillende premies:

- Feitelijke premie
Cao-partijen hebben besloten dat het premiebudget voor pensioenopbouw maximaal 25,7% van de pensioengrondslagsom bedraagt;
- Zuivere kostendekkende premie, met name voor verslagleggingsdoeleinden
Deze premie wordt berekend op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur (RTS) per 31 december voorafgaande aan het kalenderjaar. Solvabiliteitsopslag op basis van het vereist eigen vermogen;
- Gedempte kostendekkende premie
De minimale feitelijke premie om aan de wet te voldoen op basis van de 120-maands gemiddelde rentetermijnstructuur (RTS) per 30 september voorafgaande aan het kalenderjaar. Solvabiliteitsopslag op basis van het vereist eigen vermogen;
- Interne kostendekkende premie
De door het bestuur gedefinieerde 'kostprijs' op basis van de 84-maands gemiddelde RTS per 30 september voorafgaande aan het kalenderjaar ¹⁾. Solvabiliteitsopslag op basis van de beleidsdekkingsgraad per 30 september voorafgaande aan het kalenderjaar (maar minimaal gelijk aan het Minimaal Vereist Eigen Vermogen (MVEV) en maximaal gelijk aan het Vereist Eigen Vermogen (VEV);
- Toetspremie
Gelijk aan het maximum van de gedempte kostendekkende premie en de interne kostendekkende premie. Het ijkmoment voor de vaststelling van de toetspremie is 30 september voorafgaand aan het nieuwe kalenderjaar.

1) In 2021 is besloten om, met ingang van 2023 de solvabiliteitsopslag in de premie te verlagen tot maximaal het MVEV, waardoor de pensioenopbouw in 2023 op 1,37% kan komen.

Premiedekkingsgraad

Naast de eerder genoemde dekkingsgraden kent het pensioenfonds nog een dekkingsgraad, namelijk de premiedekkingsgraad: de premiedekkingsgraad is de verhouding tussen de feitelijke premie die aan het pensioenfondsvermogen wordt toegevoegd voor de pensioenopbouw en de actuariële benodigde premie (op basis van de ongedempte rentetermijnstructuur). De ex-ante premiedekkingsgraad bedroeg in 2022 84,7% en bedroeg ex-post 84,1%. De toename van de premiedekkingsgraad wordt met name veroorzaakt door de toename van de actuele rente en de hogere solvabiliteitsopslag in de premie.

Kostendekkende, gedempte en ontvangen premie

Artikel 129 van de Pensioenwet schrijft voor dat de pensioenpremie die het pensioenfonds ontvangt minstens gelijk moet zijn aan de kostendekkende premie zoals berekend conform de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN), tenzij aan de voorwaarden ten aanzien van de hoogte van beleidsdekkingsgraad, indexatie en het ongedaan maken van verlaging pensioen is voldaan.

In onderstaande tabel is de hoogte van de verschillende premies weergegeven (de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de zuivere kostendekkende premie). Ook is de interne kostendekkende premie weergegeven.

	2022	2021
De feitelijke premie is als volgt samengesteld:		
– diverse pensioenregelingen werkgever	56.385	51.843
– diverse pensioenregelingen werknemer	28.193	25.922
Totaal feitelijke premie	84.578	77.765
De kostendekkende premie o.b.v. (n)FTK is als volgt samengesteld:		
– actuariële benodigd	90.812	89.534
– in premie begrepen bedrag voor kosten	4.962	5.078
– benodigde solvabiliteitsopslag	13.259	12.177
Totaal kostendekkende premie	109.033	106.789
De gedempte premie is als volgt samengesteld:		
– actuariële benodigd	61.611	51.530
– in premie begrepen bedrag voor kosten	8.994	5.078
– benodigde solvabiliteitsopslag	4.962	7.008
Totaal gedempte kostendekkende premie	75.567	63.616
De interne kostendekkende premie is als volgt samengesteld:		
– actuariële benodigd	70.761	68.300
– in premie begrepen bedrag voor kosten	4.962	5.078
– benodigde solvabiliteitsopslag	5.590	3.142
Totaal interne kostendekkende premie	81.313	76.520

Om te bepalen of de feitelijke premie kostendekkend is, wordt deze getoetst aan het maximum van de gedempte kostendekkende premie en de interne kostendekkende premie en is voor 2022 daarmee gelijk aan 81.313. De feitelijke premie van 84.578 is hoger dan de toetspremie.

Haalbaarheidstoets

Bpf Foodservice dient sinds 2015 elk jaar een haalbaarheidstoets uit te voeren conform artikel 143 van de Pensioenwet. Hierin worden de vooraf door het bestuur vastgestelde grenzen omtrent het verwachte pensioenresultaat en de grootte van de afwijking daarvan getoetst. In 2022 heeft deze toets weer plaatsgevonden en bleven de resultaten, evenals in voorgaande jaren, binnen de vooraf bepaalde grenzen.

Z-score 2022 en performancetoets

De z-score laat het verschil zien tussen het werkelijke rendement van de portefeuille en het rendement van de benchmark. Een positief getal betekent dat de beleggingen van Bpf Foodservice het beter deden dan de markt. Een negatief getal betekent dat de beleggingen het juist slechter deden. Ook de kosten tellen mee in de berekening. Pensioenfondsen berekenen elk jaar een z-score. Ook doen ze elk jaar een performancetoets. Deze toets geeft de z-score over een periode van 5 jaar. Als de performancetoets negatief is, is vrijstelling van de verplichte deelname aan een bedrijfstakpensioenfonds mogelijk. De performancetoets is negatief als de uitkomst lager is dan 0. De z-score in 2022 komt uit op 0,23. De performancetoets is 2,28. Er is daarmee geen grond voor vrijstelling.

Toeslagbeleid en toeslagverlening

Het bestuur beslist elk jaar of en in hoeverre de pensioenen en de aanspraken kunnen worden verhoogd. De voorwaardelijke verhoging (toeslagverlening) wordt betaald uit extra rendement op beleggingen. De pensioenpremie bevat geen opslag voor toeslagverlening.

Bpf Foodservice heeft de ambitie, als de financiële positie van het fonds dat toestaat, om de pensioenaanspraken en rechten van actieve en inactieve deelnemers en pensioengerechtigden elk jaar te verhogen met de stijging van de consumentenprijzen zoals het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) die meet.

Het bestuur heeft, conform het toeslagbeleid zoals vastgelegd in de ABTN en de regels van toekomstbestendig indexeren, eind 2021 besloten om de pensioenen van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden per 1 januari 2022 niet te verhogen. De maximaal toe te kennen toeslag is namelijk gebonden aan de regels van toekomstbestendig indexeren. Hiervoor was de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds per 31 oktober 2021 bepalend. De beleidsdekkingsgraad bedroeg op dat moment 108,7%. Dit was te laag om indexering toe te kennen (minimale grens voor indexatie is 110,0%). De ontwikkeling van de prijzen (afgeleide consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen) was volgens het CBS in de periode september 2020 tot september 2021 2,57%.

In 2022 werd het, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen, op basis van een AMvB en onder voorwaarden, mogelijk om de per 1 januari 2022 niet toegekende toeslag alsnog toe te kennen. Het bestuur besloot om gebruikt te maken van deze AMvB en aan de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden per 1 oktober 2022 alsnog de toeslag te verlenen van 2,57%. Ook werd op basis van dezelfde AMvB besloten per 1 januari 2023 de aanspraken en pensioenen per 1 januari 2023 opnieuw te verhogen, met 5,90%. De ontwikkeling van de prijzen (afgeleide consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen) was volgens het CBS in de periode september 2021 tot september 2022 17,2%.

De AMvB schrijft voor dat de evenwichtigheid van de te geven toeslagen door het bestuur beoordeeld diende te worden. Het bestuur heeft hiervoor berekeningen laten maken en er advies over ingewonnen. Voor beide toeslagen luidt de conclusie:

- Alle deelnemers hebben voordeel van deze verhoging.
- De oudere deelnemers en vooral de personen die al pensioen ontvangen genieten het meeste voordeel. Gepensioneerden ontvangen vanaf januari een hoger pensioen dan door de huidige regels mogelijk zou zijn. Door de versoepelde regels is de

verhoging van de pensioenen namelijk hoger dan met de huidige regels mogelijk was. Voor de actieve jongere deelnemer heeft deze tussentijdse verhoging een klein negatief resultaat. Dit komt omdat we door de soepelere regels de verhoging eerder mogen doen. De actieve jongere deelnemer heeft tot nu toe minder pensioen opgebouwd dan wanneer we op een later moment zouden verhogen. Hierdoor is de invloed van de verhoging eigenlijk minder groot.

- De jongere actieve deelnemer heeft minder voordeel van deze verhoging dan de oudere deelnemers en de personen die al pensioen ontvangen. Om echter de evenwichtigheid te borgen heeft het bestuur bewust niet de hele ruimte, die door de soepelere regels ontstaat, benut. In de ogen van het bestuur zou de financiële positie dan teveel afnemen waardoor mogelijk de dekkingsgraad op het moment van invaren te laag zou zijn. Ook zou het benutten van de totale ontstane ruimte leiden tot een te grote herverdeling van jonge(re) naar oude(re) deelnemers.

De uitkomsten van de berekeningen en de conclusie van het bestuur zijn gedeeld met het verantwoordingsorgaan en via de website van het fonds ter beschikking gesteld van belanghebbenden.

Gemiste toeslagen uit het verleden kunnen worden ingehaald wanneer Bpf Foodservice beschikt over voldoende vermogen om in de toekomst de volledige toeslag te kunnen blijven verlenen. Het in het betreffende jaar voor inhaaltoeslagen beschikbare vermogen wordt in dat jaar voor hoogstens 20% aangewend voor het verlenen van een inhaaltoeslag. Bij de inhaalindexatie wordt alleen rekening gehouden met de indexatieachterstanden, die zijn opgelopen na 1 januari 2015. Het bestuur van Bpf Foodservice heeft besloten om herstel van kortingen prioriteit te geven boven het inhalen van indexaties omdat dit het meest aansluit op de doelstelling om de nominale pensioenen te waarborgen.

In onderstaand overzicht is de gemiste toeslag vanaf 1 januari 2015 opgenomen.

Actieve deelnemers, premievrije deelnemers en gepensioneerden	Toegekende toeslag	Gemiste toeslag in %	Cumulatief in %
Per 1 januari 2015	0,00	0,20	0,20
Per 1 januari 2016	0,00	0,39	0,59
Per 1 januari 2017	0,00	0,00	0,59
Per 1 januari 2018	0,00	1,47	2,06
Per 1 januari 2019	0,00	1,47	3,53
Per 1 januari 2020	0,00	1,64	5,17
Per 1 januari 2021	0,00	0,99	6,16
Per 1 januari 2022	2,57	0,00	6,16
Per 1 januari 2023	5,90	11,30	17,46

Premie/toeslagreserve

Om het risico te beperken dat de pensioenopbouw verlaagd moet worden en/of de feitelijke premie verhoogd moet worden, is een premie/toeslag-reserve gevormd die kan worden ingezet om eventuele premietekorten te financieren. De premie/toeslag-reserve wordt gevormd uit een (positief) verschil tussen de feitelijke premie en de gedempte kostendekkende premie.

Als de feitelijke premie lager is dan de toetspremie wordt vanaf 2016 het verschil, voor zover mogelijk, onttrokken aan de premie/toeslag-reserve waardoor een verlaging van de pensioenopbouw en/of stijging van de feitelijke premie voorkomen dan wel beperkt wordt. De premie/toeslag-reserve is een bestemde reserve en wordt bij de bepaling van de dekkingsgraad buiten het eigen vermogen

gehouden. In de jaren dat de reserve naar verwachting niet nodig is om toekomstige premietekorten uit te financieren, kan het bestuur de middelen uit de premie/toeslag-reserve aanwenden voor een additionele toeslagverlening aan de actieve deelnemers.

Als het pensioenfonds in de situatie komt dat een verlaging van het op te bouwen pensioen moet worden doorgevoerd, zal eerst de premie/toeslag-reserve worden aangesproken om verlaging te beperken of te voorkomen. Indien het tekort niet kan worden gefinancierd vanuit de premie/toeslag-reserve, zal het pensioenfonds aan sociale partners voorleggen of partijen de pensioenregeling (tijdelijk) willen versoberen en/of de pensioenpremie willen verhogen. Wanneer sociale partners hier niet (tijdig) tot overeenstemming over komen dient het pensioenfonds de opbouw te verlagen.

Bij de ex ante vaststelling van de premie bleek de feitelijke premie voor 2022 (van 25,7% van de pensioengrondslagsom) niet voldoende om het gewenste opbouwpercentage van 1,60% te financieren. Op verzoek van sociale partners is het opbouwpercentage van 1,29% uit 2021 in 2022 gehandhaafd. Hiervoor was (ex ante) een interne kostendekkende premie voor 2022 van 25,4% van de pensioengrondslagsom benodigd. Om in komende jaren het opbouwpercentage zo stabiel mogelijk te kunnen houden, is besloten is om de positieve premiemarge te doteren aan de premie-toeslagreserve.

Ex post bedroeg de feitelijke premie in 2022 84.578 (exclusief premies die betrekking hebben op eerdere boekjaren). Ex post is de feitelijke premie hoger dan de toetspremie van 81.313. Het verschil is (inclusief een rendement van 430 negatief) toegevoegd aan de premie- toeslagreserve. Per jaareinde 2022 bedraagt de premie-/toeslagreserve 2.835.

Ontwikkelingen 2022

Governance

Bestuur

Er hebben in 2022 10 bestuursvergaderingen plaatsgevonden. Daarnaast heeft het bestuur deelgenomen aan 4 studiedagen, 2 beleidsdagen en diverse kennissessies over het nieuwe pensioenstelsel, waaronder twee kennissessies met de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan.

Daarnaast heeft het bestuur vergaderd met de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan over verschillende onderwerpen, onder meer over het nieuwe pensioenstelsel, het risicobeheer van het pensioenfonds, het vermogensbeheer, premie en indexatie, IT en datakwaliteit en de IT-vernieuwing bij AZL. Ook heeft het bestuur overlegd met DNB over onder meer datakwaliteit, beleggingen, het risicopreferentieonderzoek, indexeren en ervaringen gedeeld in relatie tot de nieuwe commissies zoals DUIT, klankbordgroep risicobeheer en stuurgroep nieuwe pensioenstelsel.

In 2022 heeft door het bestuur veelvuldig overleg met sociale partners plaatsgevonden. De belangrijkste gespreksonderwerpen waren de voorbereidingen voor het nieuwe pensioenstelsel en de hoogte van de premie en het opbouwpercentage pensioen voor 2023.

Daarnaast is door de commissies regelmatig vergaderd. Tot de taken van de commissies behoren onder meer het adviseren van het bestuur ten aanzien van de aan de commissie toegewezen beleidsterreinen en (het toezicht houden op) de uitvoering van het door het bestuur vastgestelde beleid.

Het bestuur heeft in het verslagjaar ook overleg gehad met de werkgeversorganisaties over pensioenzaken die de aangesloten ondernemingen betreffen, zoals aansluitingen, en premie en incasso.

Voor de actuele samenstelling van het bestuur en de overige pensioenfondsonderdelen wordt verwezen naar de bijlage 'Organisatie van het pensioenfonds' op pagina 102.

Tenslotte kan worden vermeld dat ook in 2022 het bestuur heeft geparticipeerd in de assurantieplatformen van AZL waarin pensioenfondsen gezamenlijk hun activiteiten op het gebied van risicobeheer en interne audit richting AZL kunnen bundelen, met als doel gezamenlijke kostenbesparingen. Daarnaast heeft een aantal keer overleg plaatsgevonden met pensioenfondsen die de pensioenregeling ook laten uitvoeren door AZL om de gezamenlijke belangen onder de aandacht van AZL te brengen.

Onderwerpen 2022

De onderwerpen die in 2022 in de bestuursvergaderingen aan de orde kwamen, naast de reguliere onderwerpen zoals governance, communicatie, uitbesteding, risicomanagement, aansluiting, handhaving en incasso en actuariële zaken, zijn:

- transitie(datum) naar nieuw pensioenstelsel;
- premie en pensioenopbouw
- marktontwikkelingen en financiële positie van Bpf Foodservice;
- strategie en uitvoering strategische agenda;
- beleggingen, waaronder maatschappelijk verantwoord beleggen;
- gedragscode en geschiktheidsplan;
- IT-beleid en datakwaliteit pensioenadministratie
- wijziging van fondsdocumenten waaronder de herziening van de ABTN en het actualiseren van de statuten en het pensioenreglement.

Bij belangrijke besluiten worden de belangen van de verschillende deelnemersgroepen door het bestuur zorgvuldig afgewogen, zoals bijvoorbeeld bij het indexatie- en premiebesluit.

Een aantal onderwerpen wordt hierna toegelicht.

Transitie naar Nieuw Pensioenstelsel

In 2021 is gestart met de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. In het begin van 2022 ging het bestuur nog uit van een gewenste transitiedatum per 1 januari 2024. Begin 2022 is besloten de transitiedatum uit te stellen naar 1 januari 2025.

Door het bestuur is een projectorganisatie ingericht met een stuurgroep die sturing geeft aan de uitvoering van het projectplan en die de planning en tijdigheid van de besluitvorming bewaakt, met als doel om tijdig naar het nieuwe stelsel over te gaan. Eind 2022 is een projectmanager aangesteld om dit proces de komende jaren aan te sturen.

Het is de wetgever niet gelukt de nieuwe wetgeving nog in 2022 door de Eerste en Tweede Kamer goedgekeurd te krijgen, nadat al eerder in 2022 de ingangsdatum van de wetgeving is uitgesteld naar 1 juli 2023.

Begin 2023 heeft het bestuur de beoogde transitiedatum van 1 januari 2025 geëvalueerd. Gelet op een aantal risico's, waaronder het tijdig gereedkomen van de wetgeving én het tijdig gereedkomen van de IT-transitie bij de uitvoeringspartner AZL heeft het bestuur in overleg met de sociale partners besloten wederom de transitiedatum uit te stellen, naar 1 januari 2026.

Zowel met het bestuur als met de sociale partners is in 2022 veel en verdiepend gesproken over de keuzes die richting het nieuwe stelsel gemaakt moeten worden. Door sociale partners zijn de kaders van de nieuwe regeling aangegeven. Daarbij is duidelijk dat er gekozen wordt voor een solidaire regeling. De verwachting is dat in het derde kwartaal 2023 het transitieplan gereed is dat sociale partners kunnen voorleggen aan achterbannen.

Zowel halverwege het jaar, als aan het eind van het jaar, zijn de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan door het bestuur zowel t.a.v. de voortgang als inhoudelijk bijgepraat over de ontwikkelingen op dit gebied.

Premie en pensioenopbouw

Nadat duidelijk werd dat het voor 2023 beoogde opbouwpercentage niet te realiseren viel met het door sociale partners vastgestelde premiepercentage van 26,9% (2022: 25,7%), is in de tweede helft uitgebreid door het bestuur gesproken over een oplossing hiervoor. Uiteindelijk is het mogelijk gebleken om voor 2023 een opbouwpercentage van 1,37% (2022: 1,29%) te realiseren met een positieve premiedekkingsgraad door middel van een aanpassing van de systematiek waarmee de premie berekend wordt. Deze oplossing werd mogelijk gemaakt door de verbeterde financiële positie van het pensioenfonds.

Daarnaast werd duidelijk dat de franchise, gekoppeld aan de AOW, per 1 januari 2023 met ca. 10% zou gaan stijgen, wat de pensioenopbouw verder zou uithollen. Sociale partners hebben als reactie hierop de geplande collectieve loonsverhoging per 1 februari 2023 vervroegd naar 1 januari 2023, om het effect van de sterke franchisestijging enigszins te mitigeren.

Het verantwoordingsorgaan heeft aangegeven dat het bestuur in voldoende mate heeft aangetoond dat ten aanzien van de aanpassing van de premiesystematiek voldoende evenwichtige belangenafweging heeft plaatsgevonden.

Gedragscode / Compliance Officer

Het bestuur hanteert een gedragscode. Jaarlijks, per vergadering en bij toe- en uittreding, bevestigen de leden van het bestuur dat zij de gedragscode hebben nageleefd. De gedragscode is in het verslagjaar geactualiseerd. Over 2022 heeft de compliance officer geen bijzonderheden geconstateerd.

Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid dateert van 1 april 2020.

In de volgende tabellen wordt een overzicht gegeven van de vergoedingen aan het bestuur, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan. Voor meer informatie over beloningen wordt verwezen naar de website van Bpf Foodservice: www.bpffoodservice.nl

In de tabellen 1 en 2 is de vergoeding op jaarbasis weergegeven exclusief btw. Het bestuur vergoedt geen btw aan de bestuurders, leden van het verantwoordingsorgaan en leden van de raad van toezicht.

In tabel 3 is te zien dat de totale vergoeding in 2022 ten opzichte van 2021 gelijk is gebleven.

Tabel 1 - Vaste vergoeding per functie per jaar	2022-Vaste vergoeding	2021-Vaste vergoeding	2020-Vaste vergoeding
Voorzitterschap bestuur	28.977,00	28.270,00	27.500,00
Lidmaatschap bestuur	15.806,00	15.420,00	15.000,00
Lidmaatschap bestuur en voorzitter van een commissie	18.440,00	17.990,00	17.500,00
Lidmaatschap en voorzitter van de Balansmanagementcommissie	21.074,00	20.560,00	20.000,00
Voorzitterschap raad van toezicht	28.450,00	27.765,00	27.000,00
Lidmaatschap raad van toezicht	14.225,00	13.878,00	13.500,00
Voorzitterschap verantwoordingsorgaan	8.497,00	8.353,00	8.125,00
Lidmaatschap verantwoordingsorgaan	5.927,00	5.783,00	5.625,00

Tabel 2 - Vaste vergoeding per gremium per dagdeel	2022-Vaste vergoeding	2021-Vaste vergoeding	2020-Vaste vergoeding
Bestuur	322,00	314,00	305,00
Raad van toezicht ¹⁾	322,00	314,00	305,00
Verantwoordingsorgaan ²⁾	322,00	314,00	305,00

Tabel 3 - Betaalde vergoeding (x € 1.000)::	2022	2021	2020
Bestuur	377	371	383
Raad van toezicht	58	70	57
Verantwoordingsorgaan	38	32	33
Totaal	473	473	473

Geschiktheid en evaluatie

Het bestuur werkt continu aan eigen deskundigheid met themabijeenkomsten en het uitwisselen van ervaringen met andere bestuursleden. Het bestuur heeft in 2022 diverse studiedagen gevolgd op het gebied van het nieuwe pensioenstelsel, maatschappelijk

1) Na 16e vergadering.

2) Na 9e vergadering.

verantwoord beleggen integraal risicomanagement en IT awareness. Daarnaast worden bestuursleden in de gelegenheid gesteld tot het volgen van individuele opleidingen.

Collectieve evaluatie

Het beleid van het pensioenfonds is om elk jaar een collectieve evaluatie van het bestuur te houden. Hierbij betreft het bestuur één keer in de drie jaar een onafhankelijke derde partij. Bij de evaluatie komt ook aan de orde of het bestuur voldoende geschikt en divers is en wordt bovendien gekeken naar gedrag en cultuur. Factoren zoals boardroom dynamics, deskundigheid, integriteit, het besluitvormingsproces en het uitvoeringsproces krijgen daarbij ook aandacht.

Medio 2023 staat de collectieve zelfevaluatie met een onafhankelijke partij op de planning. In verband met de bestuurswisselingen in 2022 is besloten deze zelfevaluatie naar voren te halen. De voor 2022 geformuleerde aandachtspunten worden hierin meegenomen:

- Blijvend aandacht hebben voor een proactieve communicatie met de pensioenfondsgremia.
- Bouwen aan een goed team in verband met de wijzigingen in de bestuurssamenstelling.
- Oog voor elkaars belangen van bestuur, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan in kader van taakafbakening.
- Inzicht hebben in voorkeurstijlen van leden en de impact daarvan op de besluitvorming.
- Sturen op slagkracht en efficiency.

Individuele evaluatie

In 2021 heeft het bestuur besloten om vanaf 2022 de individuele evaluatie tenminste eens per twee jaar te houden. In 2022 is derhalve geen individuele evaluatie gehouden.

Diversiteit

Het bestuur streeft bij de samenstelling van het bestuur voldoende diversiteit na, naast de vereisten van geschiktheid. Het bestuur vindt complementariteit (cultuur, zienswijzen en persoonlijkheden) en afspiegeling (draagvlak en binding) van belang. Een deelnemer moet zich kunnen herkennen in het bestuur.

Diversiteit binnen de pensioenfondsorganen kan de horizon verbreden en bevordert een goed functioneren van deze pensioenfondsorganen. Het bestuur onderschrijft hiermee de richtlijn van de Code Pensioenfonds. Het bestuur heeft dit streven vastgelegd in een diversiteitsbeleid. Ook bij de samenstelling van het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht wordt met het diversiteitsbeleid rekening gehouden. Het bestuur dringt er bij de voordragende en benoemende organisaties op aan om bij het vervullen van een vacature met het diversiteitsbeleid rekening te houden.

De onderstaande tabel bevat de diversiteitsverdeling (man-vrouw, leeftijdsdiversiteit) van het bestuur en de verschillende gremia per 31 december 2022:

Orgaan	Geslachtsdiversiteit		Leeftijdsdiversiteit	
	man	vrouw	< 40 jaar	> 40 jaar
Bestuur	6	2	2	6
Raad van toezicht	1	2	1	2
Verantwoordingsorgaan	2	2	1 ¹⁾	3

1) Het lid van het verantwoordingsorgaan jonger dan 40 jaar heeft begin 2023 zijn functie neergelegd.

Wet- en regelgeving

In 2022 zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door de toezichthouders DNB en/of de Stichting Autoriteit Financiële Markten (AFM) geen aanwijzingen aan Bpf Foodservice gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van Bpf Foodservice gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

Het bestuur heeft maatregelen getroffen om te voldoen aan wet- en regelgeving, waaronder monitoring en periodieke bespreking van wijzigingen in wet- en regelgeving om aan toekomstige wet- en regelgeving te blijven voldoen. Dit ligt vast in het compliance beleid van het pensioenfonds.

Gedraglijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen

De Pensioenfederatie heeft in lijn met het bepaalde in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) de Gedraglijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen (Gedraglijn) opgesteld, welke verplicht gevolgd moet worden door bij de Pensioenfederatie aangesloten leden..

De Gedraglijn is per 1 januari 2020 in werking getreden en heeft tot doel om:

- pensioenfondsen uniforme en specifieke gedragslijnen te verstrekken ten aanzien van het verwerken van persoonsgegevens;
- inzicht te geven aan personen van wie persoonsgegevens door pensioenfondsen worden verwerkt;
- de transparantie te vergroten ten aanzien van de uitgangspunten die door pensioenfondsen worden gehanteerd bij het verwerken van persoonsgegevens;
- pensioenfondsen een passende interpretatie te geven van het wettelijk kader en de toepassing hiervan op de specifieke kenmerken van de pensioensector.

Het pensioenfonds heeft een eigen privacy-beleid. De privacyverklaring die hieruit volgt is opgenomen op de website van het pensioenfonds.

Bpf Foodservice heeft vastgesteld dat de AVG, de Gedraglijn en het eigen privacy-beleid in 2022 in voldoende mate is nageleefd. Het bestuur heeft dat kunnen vaststellen op basis van rapportages van uitbestedingspartners zoals de privacy-rapportage van AZL over 2022; de SLA-rapportages en ISAE- en soortgelijke verklaringen van de uitbestedingspartners indien deze persoonsgegevens van het pensioenfonds verwerken; het incidenten/en datalekkenregister van het pensioenfonds en de evaluaties met dienstverleners over afspraken in het kader van AVG. Het privacy-beleid wordt periodiek gemonitord, geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd.

Code Pensioenfondsen 2018

De in 2018 herziene Code Pensioenfondsen is wettelijk verankerd. De normen in de Code zijn een aanvulling op wet- en regelgeving. De normen in de Code zijn weliswaar leidend, maar de Code laat ruimte voor eigen verantwoordelijkheid van het pensioenfondsbestuur. Pensioenfondsen mogen de Code daarom naleven volgens het 'pas-toe-of-leg-uit'-beginsel. Afwijken van de norm is dus mogelijk, als daar een goede reden voor is en hierover verantwoording wordt afgelegd in het jaarverslag.

Normen uit de Code pensioenfondsen waarvan door Bpf Foodservice is afgeweken in 2022

Bpf Foodservice heeft een inventarisatie van de naleving van de normen vastgesteld die jaarlijks, waar nodig, wordt geactualiseerd. Hierna worden de normen toegelicht die (nog) of niet (meer) volledig worden nageleefd.

Norm nr.	Voldoet het pensioenfonds aan de norm?	Toelichting op afwijking
Norm 28 Het eigen functioneren is voor het bestuur en voor het intern toezicht een continu aandachtspunt. Het bestuur en het intern toezicht evalueren in elk geval jaarlijks het eigen functioneren van het orgaan als geheel en van de individuele leden. Hierbij betrekken het bestuur en het intern toezicht één keer in de drie jaar een onafhankelijke derde partij.	Bpf Foodservice voldoet gedeeltelijk aan deze norm. In 2022 heeft het bestuur geen collectieve zelfevaluatie gehouden. In plaats daarvan is besloten de collectieve zelfevaluatie met externe begeleiding, oorspronkelijk gepland voor eind 2023, eerder in 2023 te laten plaatsvinden.	De collectieve evaluatie wordt elk jaar en de individuele evaluatie tenminste eens per twee jaar gehouden.
Norm 39 Een bestuurslid wordt benoemd en ontslagen door het bestuur, na het horen van de raad van toezicht over de procedure. Een lid van de raad van toezicht wordt benoemd door het bestuur na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan en wordt ontslagen door het bestuur na bindend advies van het verantwoordingsorgaan. Een lid van het verantwoordingsorgaan wordt benoemd door het bestuur en ontslagen door het verantwoordingsorgaan zelf. In uitzonderlijke situaties kan het bestuur in overleg met het intern toezicht een lid ontslaan.	Bpf Foodservice voldoet gedeeltelijk aan deze norm.	De leden van het verantwoordingsorgaan worden benoemd door de werkgevers- en werknemersorganisaties. Het intrekken van het lidmaatschap geschiedt ook door deze instanties.

De Code Pensioenfonds verplijcht tot het opnemen van een rapportage in het jaarverslag over de naleving van acht omschreven normen (rapportagenormen).

Hierna wordt een overzicht gegeven van deze rapportagenormen met de bijbehorende toelichting.

Naleving rapportagenormen uit de Code Pensioenfonds

Norm nr.	Voldoet het pensioenfonds aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag of website
Norm 5 Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	Ja	Jaarverslag: Ontwikkelingen 2022 op pagina 22 en hoofdstuk Integraal risicomanagement op pagina 45.

Norm nr.	Voldoet het pensioenfonds aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag of website
Norm 31 De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	Ja	Jaarverslag: Ontwikkeling 2022, paragraaf Diversiteit op pagina 24.
Norm 33 In zowel het bestuur als in het verantwoordingsorgaan of het belanghebbendenorgaan is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Ja	Jaarverslag: Ontwikkeling 2022, paragraaf Diversiteit op pagina 24.
Norm 47 Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	Ja	Zie verslag intern toezicht op pagina 117.
Norm 58 Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	Ja	In het jaarverslag staan Missie, Visie en Strategie opgenomen op pagina 14. Zie website www.Bpffoodservice.nl
Norm 62 Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	Ja	In het beleggingsbeleid en de beleggingsbeginselen. Op de website www.bpffoodservice.nl zijn de beleggingsbeginselen te raadplegen.
Norm 64 Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	Ja	In het hoofdstuk Governance op pagina 21 van het jaarverslag. T.a.v. de evaluatie wordt op pagina 46 gerapporteerd.
Norm 65 Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	Ja	Op de website www.bpffoodservice.nl staat de Klachten en geschillenregeling beschreven.

Klachten en geschillen

Een deelnemer of een werkgever kan een klacht indienen als deze van mening is dat bij de uitvoering van de pensioenreglementen zijn rechten zijn geschaad.

Deelnemers worden altijd gewezen op de klachten- en geschillenregeling van het pensioenfonds en de mogelijkheid om, na het doorlopen van de klachten- en geschillenprocedure van het pensioenfonds, de klacht voor te leggen aan de Ombudsman Pensioenen.

De ontvangen klachten zijn, rekening houdend met een evenwichtige belangenafweging voor Bpf Foodservice en deelnemer, door het bestuur afgehandeld. Voor zover bekend zijn er in 2022 geen klachten over het pensioenfonds bij de Ombudsman Pensioenen ingediend. Er waren geen geschillen.

In 2022 zijn vijf klachten door deelnemers/pensioengerechtigden ingediend bij het pensioenfonds. Drie klachten betroffen de informatievoorziening. Een klacht betrof het niet indexeren per 1 januari 2022 van de pensioenen en een klacht betrof het niet terugbetalen aan nabestaanden van betaalde premie van een overleden deelnemer.

Twee van de vijf klachten waren (deels) gegrond. Deze klachten hebben niet geleid tot aanpassing van regelingen en/of processen.

Het pensioenfonds ontving een aantal klachten van werkgevers dat zij binnen zeer korte tijd dezelfde e-mail van het pensioenfonds ontvingen met een betalingsherinnering. De oorzaak was van technische aard en is dezelfde dag verholpen.

Het bestuur bespreekt periodiek de klachten met de uitvoeringsorganisatie zodat in voorkomende gevallen het beleid en/of de communicatie kan worden aangepast.

Het bestuur bespreekt periodiek de klachten met de uitvoeringsorganisatie zodat in voorkomende gevallen het beleid en/of de communicatie kan worden aangepast.

Incidenten

In 2022 hebben zich 23 incidenten voorgedaan. Deze incidenten hebben voor Bpf Foodservice geen blijvende nadelige gevolgen voor de bedrijfsvoering gehad. De incidenten zijn, waar nodig, besproken met de betrokken uitbestedingspartners en hebben tot gevolg gehad dat aanvullende beheersmaatregelen zijn getroffen om dergelijke incidenten in de toekomst te voorkomen.

Bij twee van de 23 incidenten betroffen het datalekken. Het ging hier om informatie die naar verkeerde adressen waren gestuurd. In geen van de gevallen is melding hoeven doen aan de Autoriteit Persoonsgegevens.

Bij negen incidenten bleek de kwaliteit van dienstverlening onder de maat, waarvan vijf incidenten betrekking hadden op deelnemers. 12 incidenten betroffen procesmatige incidenten.

Beleggingen

Bpf Foodservice heeft een balansmanagementcommissie (BMC). Deze commissie adviseert het bestuur over het beleggingsbeleid en balansmanagement en geeft sturing aan de uitvoering. Daarbij zijn de missie, de strategie en het strategisch beleidsplan 2021-2023 leidend. Voor de uitvoering stelt het pensioenfonds jaarlijks een roadmap op.

Gebeurtenissen en wijzigingen beleid 2022

In 2022 werden de coronamaatregelen langzaam versoepeld na een harde lockdown. Hoewel alles erop wees dat we steeds meer terug naar normaal zouden gaan, en de laatste coronamaatregelen in maart vervielen, bleek dit allerminst het geval. 2022 stond namelijk grotendeels in het teken van de Russische inval in Oekraïne op 24 februari. De al sinds 2021 oplopende inflatie, bereikte in de loop van 2022 niveaus die nog niet eerder waren gezien, grotendeels gedreven door (verder) stijgende energieprijzen en later ook grondstofprijzen en (in Europa) de waardedaling van de Euro ten opzichte van de Dollar. Na jaren van monetaire verruiming, zagen centrale banken zich plotseling genoodzaakt de rente te verhogen. Dit gebeurde bovendien met historisch grote stappen; in 2022 heeft de ECB de beleidsrente met 2,5%-punt verhoogd. De volatiliteit op de rentemarkten was over heel 2022 gezien hoog.

Al met al was het ook voor de beleggingen geen positief jaar. De returnportefeuille als geheel is gedurende het kalenderjaar afgenomen. Door de gestegen rente is de matching portefeuille flink in waarde gedaald. Omdat de verplichtingen nog harder zijn gedaald, heeft dat de dekkingsgraad positief beïnvloed.

Eind maart 2022 heeft de jaarlijkse herbalancering plaatsgevonden van de portefeuille om terug te sturen naar de norm van 65% in de matchingportefeuille en 35% in de returnportefeuille. Verder is eind juni het restant van de openstaande commitment naar het winkelvastgoed fonds van Altera opgevraagd. In april, juni en september zijn de eerste commitments voor het woningenvastgoedfonds van Altera opgevraagd. Hiermee is een groot deel van de beoogde exposure naar woningenvastgoed gerealiseerd. Het resterende commitment wordt naar verwachting in de loop van 2023 opgevraagd. Begin juni is ook het resterende commitment naar hypotheek (SAREF) opgevraagd.

Naar aanleiding van het herijken van het MVB-beleid in 2021, heeft Bpf Foodservice de toepassing van positieve selectie in de aandelenportefeuille in 2022 nader onderzocht. In een bredere context heeft het pensioenfonds ook een onderzoek uitgevoerd naar de toegevoegde waarde van beleggen in opkomende landen en de mogelijke invulling van een landenbeleid. Gezien de samenhang van de vraagstukken en het grote aantal afwegingen dat hierbij komt kijken zullen er vervolgonderzoeken worden uitgevoerd in de loop van 2023.

Het beleggingsonderzoek van DNB, dat in 2021 gestart was, is in 2022 afgerond. Hoewel er enkele observaties en aandachtspunten zijn gedeeld, heeft DNB geen substantiële bevindingen of grote tekortkomingen geconstateerd.

Na problemen met de continuïteit van de dienstverlening van CACEIS in 2021, is deze in 2022 meer genormaliseerd. Gedurende het jaar heeft het pensioenfonds voldaan aan de rapportageverplichtingen aan DNB. Met de andere uitbestedingspartijen zijn er geen noemenswaardige problemen geweest met de dienstverlening, ondanks de in een deel van 2022 geldende coronamaatregelen en de sanctiewetgeving als gevolg van de Russische inval in Oekraïne.

Ontwikkeling portefeuille

De waarde van de portefeuille en de verdeling van het vermogen over de verschillende beleggingscategorieën aan het einde van het jaar ten opzichte van de situatie aan het begin van het jaar wordt weergegeven in de toelichting op de balans. Het belegd vermogen (inclusief liquide middelen) is met € 475 mln. gedaald, van € 2.025 mln. ultimo 2021 tot € 1.550 mln. ultimo 2022, ondanks het feit dat er een (beperkt) positieve bijdrage is door het feit dat de binnenkomende premie hoger is dan de uitkeringen.

Portefeuillebeheer

Robeco beheert het grootste gedeelte van de matchingportefeuille van Bpf Foodservice. De matchingportefeuille heeft bij Bpf Foodservice vooral het doel om de verplichtingen af te dekken. Hiermee vermindert Bpf Foodservice het renterisico. Daarnaast is het secundaire doel om een hoger rendement te behalen dan de waarde-toename van de pensioenverplichtingen. Dit hogere rendement wordt deels bewerkstelligd door te beleggen in het particuliere hypotheekfonds dat beheerd wordt door Syntrus Achmea Real Estate & Finance (SAREF). Daarnaast wordt belegd in hoogwaardige bedrijfsobligaties die naar verwachting meer rendement opbrengen dan de risicovrije swaprente. De bedrijfsobligaties worden beheerd door Robeco.

In de vastrentende waarden portefeuille wordt actief beheer toegepast bij de fondsen die beleggen in bedrijfsobligaties. Bij beide fondsen is de doelstelling om een beter rendement te behalen dan de benchmark. Dit wordt onder andere gedaan door in minder stukken te beleggen dan de benchmark, waardoor transactiekosten verlaagd worden. Daarnaast wordt ook in stukken belegd buiten de benchmark om extra rendement te behalen. Sinds 2020 wordt er binnen de bedrijfsobligatiefondsen bovendien alleen nog belegd in stukken die een positieve bijdrage leveren aan de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de VN.

Het hypothekenfonds en het LDI (Liability Driven Investments), gebruikt voor de renteafdekking) maatwerkfonds zijn in principe ook actieve fondsen, omdat er geen publieke benchmark beschikbaar is die de fondsen (kunnen) volgen. Binnen het LDI-fonds wordt er voor een gedeelte belegd in zogeheten Green Bonds¹⁾.

De returnportefeuille heeft als doel om een goed rendement te halen tegen acceptabele risico's. Binnen de returnportefeuille wordt er belegd in aandelen, vastgoed en staatsobligaties uit opkomende landen (EMD). De aandelen zijn ondergebracht bij twee beleggingsfondsen van SSGA (aandelen ontwikkelde landen en aandelen opkomende landen). De beleggingen in vastgoed zijn ondergebracht bij twee beleggingsfondsen van Altera (winkelvastgoed en woningenvastgoed). De belegging in woningenvastgoed is in de loop van 2022 gerealiseerd. De beleggingen in EMD zijn ondergebracht bij twee beleggingsfondsen van LGIM (EMD local currency en EMD hard currency).

De aandelen en EMD-fondsen binnen de returnportefeuille worden passief beheerd. Op deze fondsen is een maatschappelijk verantwoord beleggen filter van toepassing, onder andere gebaseerd op de tien principes van de VN Global Compact principes. Op basis van deze principes wordt uitsluiting van onder andere kinderarbeid en controversiële wapens gewaarborgd.

De vastgoedfondsen worden actief beheerd, omdat er geen investeerbare benchmark beschikbaar is. Binnen de vastgoedfondsen wordt rekening gehouden met de klimaatdoelstellingen die voortkomen uit het klimaatakkoord van Parijs.

Strategisch beleggingsbeleid

De strategische vermogensverdeling op hoofdlijnen betreft 35% return en 65% matching. De balansmanagementcommissie (BMC) monitort aan de hand van de rapportages of bijsturen binnen de portefeuille noodzakelijk is (bij posities buiten de bandbreedte) om de portefeuille in lijn te brengen met de normportefeuille. Daarnaast beoordeelt de BMC hoe positieve inflow vanuit premie het beste gealloceerd kan worden zodat de portefeuille weer meer in lijn komt met de normportefeuille. De portefeuille heeft zich in 2022 op hoofdlijnen binnen de bandbreedtes bewogen. Binnen het LDI-maatwerkfonds hanteert Bpf Foodservice een dynamische allocatie naar staatsobligaties. Gedurende 2022 heeft vanwege marktbevingen een aantal keer bijsturing moeten plaatsvinden binnen het LDI-fonds.

1) Een Green Bond is een vastrentend instrument dat specifiek is ontworpen om specifieke klimaatgerelateerde of milieuprojecten te ondersteunen.

Normportefeuille

De portefeuille op 31 december 2022 is als volgt:

Asset (ultimo 2022)						Rendementen		
Mandaat	Norm	sub%	Min	Feitelijk	Max	Benchmark	Fonds	Benchmark
Return	35%		30%	39,0%	40%		-12,1%	-11,8%
– aandelen ontwikkeld		61,0%	54%	59,8%	68%	MSCI World index	-13,1%	-12,8%
– aandelen opkomend		11,0%	7%	10,5%	15%	MSCI Emerging Markets Index	-16,2%	-14,9%
– EMD HC		7,0%	0%	7,2%	12,5%	JPMorgan ESG Emerging Market Bond Index	-12,9%	-13,6%
– EMD LC		7,0%	0%	7,4%	12,5%	JPMorgan ESG Gov. Bond Index-Emerging Markets	-5,5%	-5,9%
– Vastgoed winkels		14,0%	0,0%	15,0%	25,0%	Fonds is benchmark	9,1%	9,1%
– Vastgoed woningen						Fonds is benchmark	-1,7%	-1,7%
Matching	65%		60%	61,0%	70%		-33,6%	-33,9%
– LDI maatwerk fonds			43,0%	32,5%	34,0%	53,5%Fonds is benchmark	-55,4%	-55,4%
–Euro Credits		19,5%	9%	22,4%	30%	Barclays Euro-Aggregate: Corporates ex financials (EUR)	-12,8%	-13,7%
– Global Credits		19,5%	9%	22,0%	30%	Barclays Global Aggregate Corporates (hedged into EUR)	-16,2%	-16,3%
– Particuliere hypotheke		18,0%	7,5%	21,6%	23,5%	Fonds is benchmark	-16,1%	-16,1%
Totaal	100%						-26,1%	-26,3%

Resultaat

Alle performance cijfers zijn gebaseerd op de rapportages van Caceis en betreffen netto percentages (na kosten).

Het rendement van de totale portefeuille komt neer op $-26,1\%$, een outperformance van $0,2\%$ ten opzichte van het benchmarkrendement van $-26,3\%$.

De returnportefeuille behaalde in 2022 een rendement van $-12,1\%$, dit rendement is lager dan het rendement op de benchmark van $-11,8\%$.

De forse rentestijging in 2022 heeft gezorgd voor een negatief rendement op de vastrentende waarden portefeuille. Deze portefeuille behaalde een rendement van $-33,6\%$ over 2022 versus $-33,9\%$ voor de benchmark. Dit rendement wordt met name veroorzaakt door het negatieve rendement op het LDI-maatwerkfonds van circa $-55,4\%$. Het LDI-maatwerkfonds is ingericht om zo goed mogelijk het rendement te volgen van de verplichtingen. De verplichtingen zijn in 2022 ook fors gedaald door de rentestijging, wat de forse daling van het LDI-maatwerkfonds verklaart.

De lichte outperformance ten opzichte van de benchmark op totaalniveau wordt deels veroorzaakt door het feit dat de feitelijke portefeuille een grotere allocatie had naar de returnportefeuille dan de benchmark.

Risicoafdekking

Vanaf 2019 hanteert het pensioenfonds een staffel voor het vaststellen van de dynamische renteaafdekking. De normafdekking wordt aangepast zodra de dynamische afdekking op basis van de staffel meer dan 5% afwijkt van de normafdekking. De dynamische afdekking wordt maandelijks vastgesteld. Aan het begin van 2022 bedroeg de norm voor de dynamische renteaafdekking 50%. Als gevolg van de stijging van de rente en (daardoor) stijging van de dekkingsgraad is de norm voor de dynamische renteaafdekking gedurende 2022 conform beleid verhoogd naar 55%. De feitelijke renteaafdekking is vervolgens bijgesteld naar de normafdekking.

In de praktijk is het renterisico over 2022 voor circa 60% afgedekt geweest. Dit betreft de ex-post renteaafdekking en is gelijk aan de verhouding tussen de waardeverandering van de beleggingen en de waardeverandering van de verplichtingen als gevolg van de renteverandering gedurende 2022.

De gerealiseerde renteaafdekking is nooit precies gelijk aan de beoogde renteaafdekking. Dit komt onder andere omdat het renterisico van de verplichtingen wordt gemeten met de swaprente. Voor het afdekken van dit renterisico wordt echter ook gebruik gemaakt van (staats)obligaties en hypotheeklen, waarvoor de onderliggende (staats)rente niet exact gelijk is aan de swaprente. Dit noemen we spreadrisico. Daarnaast is er ook sprake van curverisico. Dit is het risico als gevolg van het feit dat het kasstroomprofiel van de matchingportefeuille niet exact gelijk is aan het kasstroomprofiel van de verplichtingen. Dat de gerealiseerde renteaafdekking over 2022 60% is en niet tussen de 50% en 55% ligt, is het gevolg van deze twee elementen. De hogere gerealiseerde renteaafdekking is in dit geval negatief, de beleggingen zijn namelijk harder gedaald dan verwacht.

De valuta-afdekking is, conform beleid, het gehele jaar 100% geweest binnen de matchingportefeuille en 0% binnen de returnportefeuille.

Het vereist eigen vermogen (VEV) is gestegen gedurende 2022 van 114,6% naar 117,4%. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door de stijging van de rente. In de berekening van het VEV moet namelijk een grotere buffer worden aangehouden naarmate de rente hoger is.

De hoogte van het vereist eigen vermogen en de verschillende risico's worden verder toegelicht in de risicoparagraaf.

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB)

Visie

Bpf Foodservice heeft het beleid inzake maatschappelijk verantwoord beleggen vastgelegd in een beleidsdocument. De visie van Bpf Foodservice is dat maatschappelijk verantwoordelijk beleggen bijdraagt aan haar langetermijndoelstelling, omdat het bestuur verwacht dat maatschappelijk verantwoord beleggen op lange termijn zal leiden tot betere resultaten tegen een lager risico. Het bestuur is ervan overtuigd dat bedrijven die in de bedrijfsvoering rekening houden met ESG-maatstaven op de lange termijn betere resultaten kunnen behalen dan bedrijven die dat niet doen. Daarnaast is de verwachting dat bedrijven die geen rekening houden met ESG-maatstaven op lange termijn een hoger risico kennen. Bovendien vindt het pensioenfonds het belangrijk om zijn verantwoordelijkheid te nemen en bij het beleggen van het pensioenvermogen van zijn (gewezen) deelnemers en gepensioneerden oog te houden voor de leefbaarheid van de wereld waarin zij van hun pensioen kunnen genieten.

In het MVB-beleid van Bpf Foodservice wordt verder ingegaan op het beleid, de uitvoering, de monitoring en de evaluatie van maatschappelijk verantwoord beleggen binnen de portefeuille van Bpf Foodservice. Hieronder zal alleen worden ingegaan op de uitvoering.

Uitvoering

Het pensioenfonds heeft MVB geïntegreerd in het beleggingsbeleid door:

- Bij de aankoop van beleggingen ESG (environmental, social, governance)-criteria mee te wegen;
- De mogelijkheden voor ESG-benchmarks mee te nemen in de beoordeling en evaluatie van een beleggingscategorie;
- MVB-beleid mee te nemen in het selectieproces van beheerders.

Tegelijkertijd verliest het pensioenfonds de mogelijke negatieve consequenties van een te strikt MVB-beleid, zoals de impact op het belegbaar universum, niet uit het oog. Het financiële belang van de (gewezen) deelnemers staat altijd voorop.

Bpf Foodservice heeft met haar vermogensbeheerders afspraken gemaakt over organisaties waarin het pensioenfonds niet wil beleggen. Zo zijn organisaties uitgesloten die betrokken zijn bij de productie, ontwikkeling en/of onderhoud van clustermunition, landmijnen en nucleaire wapens. Dit geldt ook voor ondernemingen die de zogenaamde 'Global Compact' van de Verenigde Naties (VN) niet naleven. Dit betreft tien principes die de VN heeft opgesteld op het gebied van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu en anti-corruptie.

Daarnaast maakt het pensioenfonds gebruik van positieve selectie op basis van ESG-scores. Deze vorm van maatschappelijk verantwoord beleggen wordt toegepast bij de actieve credit fondsen, waarbij de ESG-scores en de bijdrage aan de VN- doelstellingen sterk meewegen in de selectie van specifieke obligaties.

Stemmen en engagement

Bpf Foodservice is van mening dat stemmen en engagement ook een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan maatschappelijk verantwoord beleggen. Bpf Foodservice wil door middel van het aangaan van de dialoog (engagement) positieve verandering bewerkstelligen bij de bedrijven waarin het belegt en ondernemingen stimuleren om maatregelen te nemen om schendingen in de toekomst te voorkomen. Het pensioenfonds vindt het belangrijk om haar stem te laten horen en de dialoog aan te gaan om de kans op positieve verandering te benutten. Het pensioenfonds doet dit niet zelf, maar zoekt de samenwerking met de vermogensbeheerder(s), omdat het praktischer is om dit uit te besteden – gezien het bescheiden vermogen - en omdat het pensioenfonds gelooft dat de impact dan groter is. Bpf Foodservice belegt in aandelen via beleggingsfondsen van SSGA en is dus afhankelijk van het stem- en engagement-beleid van deze vermogensbeheerder. Bij een managersselectieproces houdt Bpf Foodservice rekening met het stem- en engagement-beleid van een vermogensbeheerder.

SFDR

Op grond van de Verordening (EU) 2019/2088 (SFDR) moet een pensioenfonds rapporteren over 'de mate waarin aan de ecologische of sociale kenmerken is voldaan'. In de bijlage bij het jaarverslag rapporteert Bpf Foodservice hierover.

Communicatie

Communicatiebeleid

Bpf Foodservice heeft een Communicatie Commissie (CC) Deze commissie adviseert het bestuur over het communicatiebeleid en geeft sturing aan de uitvoering. Daarbij zijn de missie, de strategie, de kernwaarden en het communicatiebeleidsplan leidend. Eind 2021 is het nieuwe communicatiebeleidsplan voorbereid voor 2022-2024. In 2022 zijn de speerpunten uit het communicatiebeleid vastgelegd in een Jaarplan voor 2022. Aansluitend is het Jaarplan 2023 voorbereid. Details over de uitvoering legt het pensioenfonds vast in de roadmap.

Wet toekomst pensioenen

Voor de communicatie over de Wet Toekomst Pensioenen (Wtp) is een apart transitiecommunicatieplan opgezet. Dit transitiecommunicatieplan is in lijn met de uitgangspunten van het communicatiebeleidsplan 2022-2024. Het dient als leidraad voor alle communicatie over en rondom de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Daarnaast is in 2022 ook gestart met het wettelijk verplichte communicatieplan dat onderdeel is van het implementatieplan voor de nieuwe pensioenregeling.

Kernwaarden

Centraal in het handelen van Bpf Foodservice staan de normen, waarden en overtuigingen, zoals door het bestuur geformuleerd. Die zijn vertaald in deze kernwaarden:

Betrouwbaar: Bpf Foodservice is een deskundig en integer pensioenfonds. 'Wij zeggen wat we doen en doen wat we beloven. De uitvoering van de pensioenregeling en de communicatie is goed geregeld'.

Betrokken: Bpf Foodservice is een toegankelijk en laagdrempelig pensioenfonds. 'Wij zijn goed vindbaar, bereikbaar én betrokken. Informatie bieden we op maat aan. Hoe persoonlijker de informatie, des te meer betrokken is de doelgroep'.

Transparant: Bpf Foodservice kiest voor eenvoud en helderheid. In de communicatie zijn we direct, open en eerlijk. Ook bij een minder fijne boodschap.

Efficiënt: Bpf Foodservice stuurt op behoud van lage kosten en op kostenefficiency. Door een efficiënte organisatie en uitvoering van de pensioenregeling en de communicatie.

Doelstellingen

De doelen van de communicatie van Bpf Foodservice hebben alles te maken met vertrouwen. Vertrouwen in het pensioenfonds, in de pensioenregeling en dat deze goed wordt uitgevoerd. Ook werkt het pensioenfonds actief aan het creëren van meer binding met zowel werkgevers als de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.

Randvoorwaarde voor het communicatiebeleid van het pensioenfonds is om, in overeenstemming met de wetgeving, de correcte informatie op het juiste, tijdige moment op een begrijpelijke en evenwichtige manier te communiceren. Het pensioenfonds wil het pensioenbewustzijn van belanghebbenden stimuleren, de verwachtingen managen en handelingsperspectief bieden. Het pensioenfonds wil daarnaast de aangesloten werkgevers stimuleren en faciliteren om hun rol als ambassadeur in te vullen.

Onderzoeken

In lijn met de doelstellingen en het communicatiebeleid voert Bpf Foodservice periodiek onderzoeken uit onder deelnemers en werkgevers. In aanloop naar het nieuwe pensioenstelsel is het verder van belang om de houding ten opzichte van het nemen van risico's bij beleggen onder deelnemers te peilen.

Dit heeft ertoe geleid dat de volgende onderzoeken in 2022 zijn uitgevoerd:

- Tevredenheidsonderzoek over communicatie(middelen) en dienstverlening onder (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.
- Risicopreferentieonderzoek onder (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.
- Tevredenheidsonderzoek dienstverlening onder werkgevers.
- Kwalitatief aanvullend werkgeversonderzoek in de vorm van persoonlijk contact met werkgevers.

Bijzondere aandacht voor de wijze van communiceren

Pensioen in makkelijke taal. Dat was een van de aandachtspunten uit het risicobereidheidsonderzoek onder deelnemers eind 2020.

Na een uitgebreide schrijfstijlsessie zijn de resultaten en aanbevelingen verder verwerkt. De richtlijnen voor beeld- en taalgebruik zijn in 2022 vastgelegd in een huisstijlhandboek met als schrijfwijzer: een duidelijke en begrijpelijke schrijfstijl en gebruik maken van visualisatie waar mogelijk. Deze schrijfwijze wordt getoetst in alle digitale mailingen aan deelnemers met een compacte maar effectieve tool. Ook is in 2022 de optie deelnemerspanel besproken met als doel feedback over de communicatie en communicatiestijl op te halen. Naar aanleiding van het deelnemertevredenheidsonderzoek meldden zich een aantal deelnemers die bereid zijn om het pensioenfonds te helpen met het verder verbeteren van zijn communicatie. In 2023 wordt bekeken op welke wijze dat zo efficiënt mogelijk kan worden ingericht.

Communicatie met deelnemers, pensioengerechtigden en gewezen deelnemers

De pensioenkrant voor actieve deelnemers en de nieuwsbrief voor gepensioneerde deelnemers kreeg in 2022 een frisse nieuwe vormgeving, in lijn met de richtlijnen uit het huisstijlhandboek. Die lijn is doorgetrokken naar de vormgeving van het verkort jaarverslag dat medio 2022 verscheen.

Het pensioenfonds communiceert over uiteenlopende actuele pensioenonderwerpen. Ook over de voortgang naar een nieuwe pensioenregeling in het nieuwe pensioenstelsel zijn deelnemers gedurende het jaar op de hoogte gehouden.

De financiële positie van het pensioenfonds is een terugkerend onderwerp in alle communicatiemiddelen. Het was per 1 januari 2022 niet mogelijk om de pensioenen te verhogen. In de nieuwsbrief voor gepensioneerde deelnemers was er aandacht voor het uitblijven van indexatie van de pensioenen.

Medio 2022 werd duidelijk dat het pensioenfonds door de versoepelde regelgeving de pensioenen kon verhogen. Dat betrof de verhoging per 1 oktober 2022. In december viel het besluit dat het pensioenfonds de pensioenen ook per 1 januari 2023 ging verhogen.

Gepensioneerde deelnemers zijn in november 2022 persoonlijk geïnformeerd over de verhoging per 1 oktober 2022. Met een verwijzing naar de mogelijke verhoging per 1 januari 2023.

Actieve en gewezen deelnemers ontvingen persoonlijk bericht over beide verhogingen in december 2022.

De wettelijk verplichte communicatie over de verhogingen is aanvullend ondersteund met e-mailberichten aan deelnemers en werkgevers en met nieuwsberichten op de website.

Nieuwe keuzemogelijkheid

Het jaar 2022 stond ook in het teken van de nieuwe keuzemogelijkheid Bedrag ineens. Met deze keuze is het mogelijk om bij pensionering maximaal 10% van het pensioen in één keer op te nemen. Aanvankelijk leek de wet die dit mogelijk maakt in te kunnen gaan per 1 juli 2022, maar de wetgever stelde de ingangsdatum uit. Berichtgeving over de voortgang en uitstel van deze nieuwe keuzemogelijkheid is telkens op de website gepubliceerd.

Digitaal communiceren

Bpf Foodservice communiceert bij voorkeur digitaal. Op 31 december 2022 beschikte Bpf Foodservice over de e-mailadressen van 61% van de deelnemers, 30% van gewezen deelnemers en 32% van pensioengerechtigden. Bij alle doelgroepen is dat een stijging t.o.v. 2021.

In alle communicatiemiddelen attendeert het pensioenfonds de deelnemers op het doorgeven en/of wijzigen van het e-mailadres en stimuleert het gebruik van het beveiligde deel van de website 'Mijn Pensioencijfers'. Daar kunnen deelnemers, pensioengerechtigden en gewezen deelnemers terecht voor persoonlijke pensioeninformatie en voor het zelf regelen van hun pensioenzaken. Via 'Mijn Pensioencijfers' zijn ook de Pensioenplanner en de Pensioenschets te raadplegen.

Werkgeverscommunicatie

De werkgever is voor Bpf Foodservice een belangrijke doelgroep. Zoals vastgelegd in het communicatiebeleidsplan speelt de werkgever ook als ambassadeur een belangrijke rol in de communicatie naar deelnemers. Om de werkgever daarbij te faciliteren zijn diverse tools beschikbaar zoals de werkgeverschecklist, de werkgevershandleiding en de informatiekaart met tips en handreikingen rond de belangrijke pensioenmomenten.

- Werkgevers zijn in 2022 vier keer via een digitale nieuwsbrief geïnformeerd over diverse onderwerpen, zoals:
- De tijdelijke coulancemaatregel voor gespreide betaling
- De financiële positie van het pensioenfonds
- Het nieuwe pensioenstelsel
- De basiscursus in september 2022
- Het verschijnen van het (Verkort) Jaarverslag
- Informatie m.b.t. de administratie

Het pensioenfonds organiseert al een aantal jaren een basis cursus pensioen voor werkgevers die goed wordt gewaardeerd door de deelnemende werkgevers.

Actuariële analyse van het resultaat

Resultatenbron

	2022	2021	2020
Beleggingen/markrente	142.713	183.857	-48.646
Premies	-12.100	-17.635	-9.838
Waardeoverdrachten	-177	-1.593	-383
Uitkeringen	136	139	131
Kanssystemen	4.014	4.864	1.785
Kosten	905	788	540
Voorwaardelijke toeslagen	-151.701	0	0
Wijziging actuariële grondslagen	-6.962	0	49.713
Andere oorzaken	-3.894	-125	-1.392
Resultaat	-27.066	170.295	-8.090
Mutatie premie-/toeslagreserve	-2.835	0	422
Resultaat naar overige reserves	-29.901	170.295	-7.668

Kosten van het pensioenbeheer en het vermogensbeheer

Het totaal aan pensioenbeheer en vermogensbeheerkosten (excl. transactiekosten) in 2022, uitgedrukt in een percentage van het 12-maandsgemiddelde belegd vermogen bedraagt 0,50% (2021: 0,44%). De toename is met name het gevolg van de afname van het gemiddelde belegde vermogen.

Dit kengetal geeft daarmee naar de mening van het bestuur te weinig inzicht in de werkelijke ontwikkeling van de uitvoeringskosten (die in absolute zin in het verslagjaar gedaald zijn, ondanks een toename van deelnemers) en de kosten van vermogensbeheer (die in absolute zin in het verslagjaar eveneens gedaald zijn).

In het huidige pensioenstelsel zijn de kosten van pensioenbeheer en vermogensbeheer een post in de resultatenrekening. Daarmee hebben ze weinig directe invloed op het individuele pensioenresultaat. In het nieuwe pensioenstelsel zullen deze kosten naar verwachting echter direct verrekend gaan worden met het persoonlijk pensioenkapitaal. Het bestuur hecht er daarom waarde aan het kostenoverzicht uit te breiden met een aanvullend kengetal, de totale kosten per deelnemer, op basis van alle deelnemers (dus actieven, slapers én pensioengerechtigden). Het bestuur is van mening dat dit kengetal het meest transparante beeld geeft van de kostenlast voor de individuele deelnemer en veranderingen daarin.

Kosten pensioenbeheer

Kosten van het pensioenbeheer (inclusief btw) bestaan uit:

	2022	2021
Administratie-, advies- en uitvoeringskosten	4.593	4.701
Bezoldiging bestuur, RvT en VO	474	464
Overige bestuurskosten	226	251
Loonkosten	111	106
Kosten extern toezicht en zelfregulering	124	118
Contributie Pensioenfederatie	30	29
Totaal	5.558	5.669
Aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden	29.571	28.603
Kosten per deelnemer	187,97	198,20

	2022	2021
Aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden	29.571	28.603
Kosten per deelnemer definitie Pensioenfederatie	€ 187,97	€ 198,20
Totaal aantal actieve, slapende en pensioengerechtigde deelnemers	62.493	60.650
Kosten per deelnemer o.b.v. totaal aantal verzekerden	€ 88,94	€ 93,47
12-maandsgemiddeld belegd vermogen	€ 1.707.773.651	€ 1.953.653.435
Kosten pensioenbeheer in procenten belegd vermogen	0,33%	0,29%

Toelichting ontwikkeling kosten pensioenbeheer

De kosten pensioenbeheer voor verslagjaar 2022 zijn zowel in absolute zin als ook per deelnemer gedaald. De oorzaak daarvan zijn verbeterde tarieven in de nieuwe uitvoeringsovereenkomst met de uitvoerder AZL. Daarnaast zijn alle categorieën deelnemersgroepen in aantal toegenomen.

De kosten uitgedrukt in een percentage van het gemiddelde belegd vermogen zijn licht gestegen. De oorzaak hiervan is de daling van het gemiddelde belegd vermogen in 2022.

Kosten vermogensbeheer

Het beheersen van de kosten is een belangrijke taak van de BMC. De kostenbeheersing wordt in de eerste plaats vormgegeven door in de investment case voor elke beleggingscategorie stil te staan bij de kosten. Indien de kosten voor een bepaalde categorie hoog zijn, kan dit reden zijn om de categorie als niet-investeerbaar te beoordelen. Vervolgens wordt de kostenbeheersing verder vormgegeven door kritisch te blijven op de kosten van individuele beleggingsfondsen en door te blijven monitoren in de markt wat de kosten zijn voor bepaalde categorieën bij andere partijen.

Kosten van het vermogensbeheer kunnen in twee categorieën worden onderscheiden:

- De eerste categorie betreft de kosten zoals die in de jaarrekening zijn verwerkt, waaronder de beheervergoeding van de vermogensbeheerder(s), het bewaarloon, kosten van advisering bij het vermogensbeheer, kosten accountant betreffende het vermogensbeheer en kosten met betrekking tot de beleggingsadministratie.

- De tweede categorie betreft kosten die rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht. Deze kosten zijn dus niet inbegrepen in de kosten van de vermogensbeheerder(s) zoals opgenomen in de jaarrekening. Daarnaast worden er nog transactiekosten en aan- en verkoopkosten gemaakt.

In onderstaande tabel worden alleen de kosten weergegeven die in de jaarrekening zijn opgenomen (eerste categorie). Dit betreffen kosten die direct door het pensioenfonds betaald zijn. Dit betreft een bedrag van 1.443 (2021: 1.452).

In de jaarrekening worden deze kosten als volgt verantwoord:

	2022	2021
Kosten jaarrekening vermogensbeheer		
Beheerloon	1.056	1.157
Kosten advisering	195	147
Bankkosten	2	3
Beleggingsadministratie Kosten	169	123
huisaccountant	22	22
Teruggaaf BTW	0	0
Totaal kosten vermogensbeheer	1.443	1.452

De kosten voor beheerloon zijn (in euro's) gedaald als gevolg van het gedaalde belegd vermogen. De kosten voor advisering zijn iets gestegen ten opzichte van 2021, onder andere vanwege advieskosten omtrent het nieuwe pensioenstelsel. De beleggingsadministratiekosten zijn ook gestegen, maar dit komt doordat er in 2021 (tijdelijk) minder in rekening is gebracht door CACEIS.

	2022	2021
Jaarrekening	1.443	1.452
Kosten binnen fondsen	1.496	1.456
Transactiekosten	815	403

De tweede categorie betreft kosten die rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht. Dit zijn bijvoorbeeld administratiekosten en kosten voor de custodian van de vermogensbeheerder zelf. Deze kosten zijn dus niet inbegrepen in de kosten van de vermogensbeheerder(s) zoals opgenomen in de jaarrekening en zijn in de jaarrekening verrekend in de beleggingsopbrengsten. In 2022 betreft dit een bedrag van 1.496 (2021: 1.456).

Daarnaast worden er nog transactiekosten en aan- en verkoopkosten gemaakt. Deze bedroegen in 2022 815 (2021: 403). Deze transactiekosten liggen fors hoger dan in 2021, omdat er in 2022 sprake was van langdurig verhoogde marktvolatiliteit (met name in de rentemarkt). De totale kosten voor vermogensbeheer bedroegen in 2022 3.754 (2021: 3.311).

De kosten worden in onderstaande tabel weergegeven als percentage van het totale vermogen.

	2022	2022	2021
Gemiddeld belegd vermogen over 2022	1.707.842		
Kosten vermogensbeheer (in € 1.000 en als % van gem. vermogen)	2.939	0,17%	0,15%
Transactiekosten (in € 1.000 en als % van gem. vermogen)	815	0,05%	0,02%
Totale kosten vermogensbeheer	3.754	0,22%	0,17%

In vergelijking met 2021 zijn de totale vermogensbeheerkosten inclusief transactiekosten als percentage van gemiddeld belegd vermogen gestegen. Deze stijging komt met name voort, naast de daling van het gemiddelde belegde vermogen, uit het feit dat er hogere transactiekosten zijn gemaakt in 2022. Daarnaast zijn ook de kosten voor het vermogensbeheer als percentage van het vermogen gestegen, omdat het belegd vermogen naar minder liquide categorieën met hogere beheerkosten relatief minder is gedaald. Verder zijn er bepaalde vaste kosten die niet direct dalen als het vermogen daalt, zoals de kosten voor de custodian, beleggingscommissie en advieskosten.

Bpf Foodservice belegt niet in beleggingsfondsen waarbij sprake is van een (extra) vergoeding aan de vermogensbeheerder voor het genereren van positieve rendementen. Zodoende zijn er geen performance gerelateerde kosten gemaakt.

In de volgende tabel wordt een verdere opsplitsing weergegeven van alle kosten die Bpf Foodservice maakt in verband met vermogensbeheer. Met deze tabel tracht het pensioenfonds invulling te geven aan de aanbevelingen van de Pensioenfederatie: het relateren van de kosten aan de gekozen beleggingsmix en aan het rendement over een langere termijn.

In de tabel worden de volgende kosten weergegeven: per beleggingscategorie de kosten opgesplitst naar beheerkosten, transactiekosten en overige kosten. Deze kosten zijn ook voor de valuta-afdekking weergegeven. Ten slotte zijn ook de kosten voor de custodian, de accountant, de BMC en de externe adviseur opgenomen in de tabel.

Naast de absolute eurobedragen zijn ook de kosten weergegeven als percentage van het belegd vermogen (AuM) om daarmee de relatieve kosten van de verschillende componenten met elkaar te kunnen vergelijken

De vermogensbeheerkosten per actieve, slapende pensioengerechtigde deelnemer, exclusief transactiekosten, bedroeg in het verslagjaar € 47,02 (2021: € 47,94). De lichte daling is het gevolg van een stijging van het aantal actieven, slapende pensioengerechtigde deelnemers en een lichte toename van de vermogensbeheerkosten. Het zelfde kengetal incl. transactiekosten bedraagt € 60,07 (2021: € 54,59). Deze toename is het gevolg van de toename van de transactiekosten in het verslagjaar.

In de tabel worden tevens rendementen weergegeven.

Overzicht kosten vermogensbeheer inclusief advies en ondersteuning

	Beheerkosten		Transactie- en overige kosten				Totaal		Rendement (5-jrs)			
	Assets	%	Trans-	%	Ove-	%	%	Netto	Bench-	out		
	under	van	actie	van	rige	van	van				Return	mark
Manag.	€	AuM	kosten	AuM	kosten	AuM	Totaal	AuM				
1 Beheerkosten per categorie	1.707.774	1964,7	0,12%	815,2	0,05%	371,5	0,02%	1.186,7	0,07%			
Robeco-LDI	396.448	427,0	0,11%	237,2	0,06%	23,3	0,01%	260,5	0,07%	-7,00%	-7,00%	0,00%
Robeco-euro bedrijfsobligaties	224.008	217,0	0,10%	134,9	0,06%	22,5	0,01%	157,4	0,07%	-1,00%	-1,53%	0,53%
Robeco-global bedrijfsobligaties	220.245	213,1	0,10%	314,7	0,14%	22,0	0,01%	336,7	0,15%	-0,87%	-1,59%	0,72%
SAREF-hypotheken	213.960	706,1	0,33%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	-1,07%	-1,07%	0,00%
SSGA-aandelen ontwikkeld	431.186	107,2	0,02%	43,1	0,01%	172,5	0,04%	215,6	0,05%	9,20%	8,90%	0,30%
SSGA-aandelen opkomend	76.241	11,5	0,02%	30,5	0,04%	76,2	0,10%	106,7	0,14%	0,13%	0,61%	-0,48%
LGIM-EMD HC	45.570	45,6	0,10%	31,9	0,07%	18,2	0,04%	50,1	0,11%	-5,40%	-6,14%	0,74%
LGIM-EMD LC	45.897	45,9	0,10%	22,9	0,05%	36,7	0,08%	59,7	0,13%	-6,59%	-6,52%	-0,07%
Altera vastgoed winkels	38.696	136,6	0,35%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	nb	nb	nb
Altera vastgoed woningen	15.523	54,8	0,35%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	nb	nb	nb
2 Valuta afdekking	1.707.774	109,2	0,01%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%			
3 Kosten bewaarloon	1.707.774	170,4	0,01%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%			
4 Kosten accountant	1.707.774	22,2	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%			
5 Kosten BMC	1.707.774	105,8	0,01%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%			
6 Advieskosten	1.707.774	194,7	0,01%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%			
7 Totaal	1.707.774	2.567,0	0,15%	815,2	0,05%	371,5	0,02%	1.186,7	0,07%	-0,23%	-0,23%	0,23%

Toelichting bij de tabel:

- De kosten uit de jaarrekening zijn niet direct te herleiden uit bovenstaande tabel. Dit komt omdat een deel van de kosten voor valuta-afdekking in rekening worden gebracht binnen de beleggingsfondsen en een deel via facturen. De 1.408 uit de jaarrekening is dan als volgt na te rekenen:
  - De totale beheerkosten in bovenstaande tabel (2.567)
  - minus de beheerkosten voor SAREF (706), SSGA - aandelen opkomend (12), Altera vastgoed winkels (137) en woningen (55)
  - minus de kosten voor valuta-afdekking binnen de beleggingsfondsen (109)
  - minus de kosten voor de BMC (106)
- Op basis van de tabel kan geconcludeerd worden dat de transactiekosten voor een groot deel veroorzaakt worden door de wereldwijde bedrijfsobligaties. De transactiekosten zijn op totaal niveau met 0,05% nog steeds relatief laag.
- De overige kosten betreffen kosten van de tweede categorie, zoals administratiekosten en custodiantkosten, die binnen de beleggingsfondsen worden afgerekend. Deze kosten zijn met name afhankelijk van het type beleggingen en in mindere mate van de omvang van het beleggingsfonds. Als het totale vermogen van een beleggingsfonds stijgt, zullen de overige kosten als percentage daarvan daarom doorgaans dalen. Deze overige kosten zijn doorgaans hoger bij beleggingen uit opkomende markten (EMD en aandelen opkomend).
- In de laatste kolommen worden de rendementen weergegeven per categorie over de afgelopen 5 jaar, met uitzondering van EMD. Voor deze fondsen is slechts 3 jaar historie beschikbaar. Deze historie is te kort om een goed oordeel te geven over de rendementen versus kosten. Vanwege de beperkte historie van de vastgoedfondsen is het ook lastig om de rendementen direct te relateren aan de kosten. Daarom zijn hiervoor nog geen rendementen opgenomen.

- Bij EMD LC is wel te zien dat er sprake is van een lichte underperformance van 0,07%. Dit ligt echter in lijn der verwachting, aangezien het bij deze categorie niet mogelijk is om de index volledig te repliceren en de bijbehorende kosten volledig te compenseren met efficiënt portfeuille management.

De rendementen bij de categorieën met voldoende historie worden voor een substantieel deel beïnvloed door de (zeer) negatieve rendementen over 2022. Er kan dus niet direct geconcludeerd worden dat de kosten worden goedgemaakt door het rendement. Desalniettemin blijkt wel dat er in veel gevallen sprake is van outperformance van de benchmark, met name wat betreft credits (voor deze categorie ligt het ook het meest voor de hand vanwege actief beheer). In een aantal van deze gevallen maakt de outperformance de kosten goed. Bovendien gaat de tabel uit van een 5-jaars horizon, terwijl de werkelijke beleggingshorizon van Bpf Foodservice aanzienlijk langer is.

Bij de aandelen ontwikkelde markten is het rendement ook hoger dan de benchmark. Dit komt omdat er minder belasting wordt betaald over dividenden dan in de benchmark. Bij de aandelen opkomende markten is dit niet het geval, waardoor er wel sprake is van een underperformance ten opzichte van de benchmark als gevolg van kosten.

Ook voor de kosten vermogensbeheer vergelijkt het bestuur deze met een groep geselecteerde bedrijfstakpensioenfondsen (benchmarking). Het bestuur constateert dat de kosten vermogensbeheer van het pensioenfonds tot de laagste binnen de peergroep behoren.

Uitbesteding en risicomanagement

Vanuit de missie en visie van het pensioenfonds, namelijk het streven naar de meest passende pensioenregeling ten behoeve van alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden heeft het bestuur besloten tot uitbesteding van (veel van) de (kern)activiteiten van het pensioenfonds.

Aan uitbesteding is voor het pensioenfonds een aantal risico's verbonden. Het bestuur heeft daarom beleid vastgesteld voor de beheersing van risico's die samenhangen met uitbesteding van (delen van de) bedrijfsprocessen. Doelstelling van het uitbestedingsbeleid is het waarborgen van continuïteit en constante kwaliteit van de dienstverlening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering en monitoring van het uitbestedingsbeleid. De toepassing van het uitbestedingsbeleid en het eerstelijns-*risicomanagement* wordt uitgevoerd door de commissies.

Uitbesteding en evaluatie uitvoering

ISAE-rapportages

Bpf Foodservice heeft het vermogensbeheer en de pensioenuitvoering uitbesteed aan diverse partijen (zie bijlage organisatie pensioenfonds). Van deze uitbestedingspartners ontvangt Bpf Foodservice jaarlijks een ISAE 3402 of een vergelijkbare rapportage. In deze rapportages verantwoorden de dienstverleners zich over consistente en correcte uitvoering van de aan hen uitbestede processen. Ook over de beheersmaatregelen, waaronder begrepen de beheersmaatregelen die ten grondslag liggen aan hun jaarrekening.

Ook in 2022 heeft Bpf Foodservice de ISAE-rapportages van de uitbestedingspartners beoordeeld. De bevindingen over 2022 hebben niet geleid tot materiële opmerkingen bij de uitbestedingspartners van Bpf Foodservice. Er zijn bij de vermogensbeheerders wel enkele aandachtspunten uit de ISAE's naar voren zijn gekomen die in de evaluaties zijn meegenomen. De beoordeling van de ISAE-rapportages van de uitbestedingspartners over 2022 is nog niet afgerond.

DNB-onderzoek in 2022

In 2021 is een beleggingsonderzoek van DNB gestart. Het onderzoek is in 2022 vervolgd en afgerond. Er zijn geen substantiële bevindingen of grote tekortkomingen geconstateerd.

Evaluaties

In het uitbestedingsbeleid van Bpf Foodservice is een uitgebreide evaluatieprocedure opgenomen. Bpf Foodservice heeft haar pensioenuitvoering sinds 2001 ondergebracht bij uitvoeringsorganisatie AZL. Met AZL worden regelmatig evaluatiegesprekken gevoerd. Eenmaal per jaar wordt een uitgebreide evaluatie gehouden. Eind 2022 is AZL uit deze evaluatie geen grote bijzonderheden naar voren gekomen.

AZL gaat de komende jaren het huidige IT-landschap en de doelarchitectuur vernieuwen. Het bestuur volgt actief de aangekondigde nieuwe strategie van AZL en de risicobeheersing hiervan op de voet.

Jaarlijks worden de vermogensbeheerders en de custodian geëvalueerd op alle onderdelen die relevant zijn voor elk van de partijen. Vanwege de belangrijke rol van Robeco en de custodian in de uitvoering van het beleggingsbeleid spelen worden deze partijen standaard uitgebreid geëvalueerd. Voor de overige vermogensbeheerders geldt dat volgens de beleidscyclus eens per twee jaren een uitgebreide evaluatie met gesprek plaatsheeft. In het andere jaar wordt de vermogensbeheerder via een generieke vragenlijst geëvalueerd aangevuld met specifieke, op de betreffende vermogensbeheerder gerichte, vragen.

IORP II

Rapportage sleutelfunctiehouder Risicobeheer

Conform het risicomanagementbeleid en het Integraal Risico Management (IRM) jaarplan is in 2022 vier keer gerapporteerd vanuit de sleutelfunctie risicobeheer aan het bestuur. De belangrijkste punten uit de rapportages betroffen het financieel herstel van het pensioenfonds en de mogelijkheden die dat biedt (versoepelde toeslagverlening), de benoeming en navolging van operationele risico's bij custodian (en pensioenbeheerder), toegenomen risico op het gebied van draagvlak en het tot stand brengen van inzicht in en overzicht van risico's gerelateerd aan de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Op basis van de rapportage blijkt dat het bestuur in control is geweest en de aanvullende beheersing heeft getroffen waar dat nodig bleek. Met betrekking tot de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel heeft de sleutelfunctie een risicoanalyse gefaciliteerd die ook als basis dient voor monitoring van de risico's waarover op kwartaalbasis vanuit de verschillende commissies wordt gerapporteerd.

Naast de periodieke rapportage is in 2022 als onderdeel van de bestuurlijke besluitvorming verscheidene keren, conform het IRM-beleid, een onafhankelijke risico-opinie vanuit de sleutelfunctie ingebracht. De belangrijkste onderwerpen waarvoor dit heeft plaatsgevonden betroffen het IT-beleid, datamanagementbeleid, communicatiebeleidsplan, indexaties, premie en uitstel van de voorgenomen transitiedatum naar het nieuwe pensioenstelsel. De opinies heeft het bestuur meegewogen in de besluitvorming en daar waar nodig is aanvullende actie ondernomen.

Verder is conform het IRM-jaarplan het IRM-beleidsdocument in 2022 volledig geactualiseerd, is met de 1e lijn verdere structuur aangebracht in de beheersmaatregelen en de wijze waarop de werking hiervan wordt beoordeeld en gemonitord en is conform de meerjarenplanning een start gemaakt met de periodieke herijking van het risk self assessment.

Tot slot is in 2022 het sleutelfunctieoverleg van start gegaan. Dit overleg tussen de drie sleutelfunctiehouders van het pensioenfonds vindt ten minste twee maal per jaar plaats en zoveel vaker als nodig wordt geacht. Het overleg is informeel van karakter maar stelt de sleutelfunctiehouders in staat ontwikkelingen bij het pensioenfonds te bespreken en toelichting bij elkaars rapportages te kunnen bespreken.

Rapportage actuariële sleutelfunctiehouder

De beroepsregels en voorschriften van het Koninklijk Actuarieel Genootschap zijn richtinggevend bij de werkzaamheden van de actuariële sleutelfunctiehouder. Deze regels en voorschriften hebben betrekking op de werkzaamheden die ten behoeve van de

actuariële functie worden uitgevoerd en de scheiding van taken en verantwoordelijkheden als sleutelfunctiehouder en als certificerend actuaaris.

De actuariële sleutelfunctiehouder rapporteert per kwartaal aan het bestuur. De werkzaamheden betreffen elk kwartaal de controle van de technische voorziening en bijdragen aan een efficiënt risicobeheer. In de beoordeling van de technische voorziening per einde van elk kwartaal wordt specifiek gekeken naar het (maand)proces van de totstandkoming van de technische voorziening. Aan de hand van een kasstroombenadering wordt de technische voorziening door de actuariële sleutelfunctiehouder geschat en vergeleken met de opgave conform de DNB-maandstaten. Deze kasstroombenadering is gebaseerd op de kasstromen (uitkeringen en premie) zoals vastgesteld bij het laatste jaarwerk per ultimo 2021, waarbij de accountant een assurance-verklaring bij de basisgegevens heeft verstrekt. Wellicht ten overvloede wordt hierbij opgemerkt dat bij deze kasstroombenadering geen rekening wordt gehouden met mutaties zoals ingaande of uitgaande waardeoverdracht, arbeidsongeschiktheid, flexibiliseringsmogelijkheden, overlijden, etc. De technische voorziening wordt verder gecontroleerd op basis van de door de actuarieel adviseur geleverde kasstromen per einde van elke maand waarin mutaties zijn meegenomen.

Tevens heeft de actuariële sleutelfunctiehouder onderzoek gedaan naar de mate waarin de grondslagen van het pensioenfonds passend zijn, mede gegeven de behaalde resultaten over de afgelopen jaren zoals uit de jaarlijkse technische analyse is af te leiden. In het vierde kwartaal van 2022 heeft het bestuur ook een tweetal indexatiebesluiten genomen; een indexatie van de aanspraken per 1 oktober 2022 van 2,57% en een indexatie per 1 januari 2023 van 5,9%. De afwegingen, uitleg en onderbouwing van het indexatiebesluit de actuariële sleutelfunctiehouder beoordeeld.

Ten aanzien van de onderbouwing en de vaststelling van de premie voor 2023 heeft de actuariële sleutelfunctiehouder geconstateerd dat heel uitgebreid met alle stakeholders afstemming is geweest (bestuur, VO, DNB, Sociale Partners) en dat sprake is van een duidelijk gevolgd proces en vastlegging hiervan.

Tot slot is gekeken naar de kwaliteit van de gehanteerde basisgegevens.

In 2022 zijn door de actuariële sleutelfunctiehouder geen materiële bevindingen gerapporteerd.

Rapportage sleutelfunctiehouder interne audit

Het jaarplan voor 2022 is risicogebaseerd tot stand gekomen, waarbij binnen het audit universum prioritering aan de uit te voeren audits is toegekend. Hierbij zijn diverse zekerheids-gerelateerde inzichten, waaronder de uitkomsten uit werkzaamheden van de externe accountant, alsook de audits die uitgevoerd worden bij de externe dienstverlener AZL, meegenomen in de weging. Tevens is afgestemd in welke mate onderwerpen door de SFH Risicobeheer worden gedekt.

In 2022 is binnen het thema 'Bestuur, beleid- en besluitvorming' onderzocht in welke mate het governancestelsel doeltreffend is om de strategische doelstellingen te behalen. Naar aanleiding van deze analyse is geconcludeerd dat de afstemmings-, controle- en goedkeuringsmomenten die ten grondslag liggen aan evenwichtige besluitvorming adequaat zijn ingericht en als zodanig werken. In het kader van 'Risicomanagement' is het risicomanagementsysteem vanuit een integrale optiek geëvalueerd. Geconcludeerd is dat er sprake is van een volwassen systeem waarbij risicomanagement integraal vervlochten is in de bedrijfsvoering.

Ten aanzien van 'Datakwaliteit' is in het kader van de totstandkoming van de jaarrekening de doeltreffendheid getoetst van de maatregelen die datakwaliteit bij de uitwisseling van gegevens tussen externe dienstverleners (zoals externe accountant en de SFH Actuariële Functie) en uitvoerders (vermogensbeheerder en PUO) onderling en met het pensioenfonds moet borgen. Hieruit zijn geen significante tekortkomingen geconstateerd.

In 2021 is geëvalueerd in welke mate het governancestelsel, dat adequate navolging van wet- en regelgeving moet borgen, effectief is. Ten aanzien hiervan waren enkele aandachtspunten geformuleerd. In 2022 is de opvolging van de beleidsmatige aspecten beoordeeld. Om de operationele invulling die hieraan gegeven wordt adequaat te kunnen beoordelen is besloten om de implementatie tijd te geven. De afronding van deze evaluatie vindt in Q1 2023 plaats.

Bij AZL zijn door de eigen interne auditfunctie audits uitgevoerd. De sleutelfunctiehouder interne audit heeft deze rapportages beoordeeld en monitort de opvolging van de geconstateerde aandachtspunten.

Datakwaliteit, Uitbesteding en IT

De DUIT-commissie is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid m.b.t. datakwaliteit, IT-strategie, business continuity en uitbesteding van het pensioenfonds. BPF Foodservice besteedt aandacht aan de kwaliteit van de data in de pensioenadministratie en heeft geconcludeerd dat deze goed is. Het IT-beleid van BPF Foodservice is in 2022 geëvalueerd en vastgesteld door het bestuur, waarbij recente inzichten van toezichthouders en de sector zijn meegenomen. AZL heeft belangrijke IT-keuzes gemaakt en heeft meerdere sessies gehouden om deze keuzes en hun impact te bespreken met BPF Foodservice. Het bestuur blijft kritisch en vraagt AZL regelmatig te rapporteren over de voortgang en risico's. Er zijn verschillende commissies die de IT-risico's en incidenten monitoren bij de pensioenuitvoeringsorganisatie en de vermogensbeheerders, en er is een evaluatieproces met uitbestedingspartners. De commissies rapporteren terug aan het bestuur.

Btw-plicht

Per 1 januari 2015 is de btw-vrijstelling van Bpf Foodservice komen te vervallen. Dit heeft een flinke kostenstijging tot gevolg gehad. Het pensioenfonds heeft eind november 2017 van de belastingdienst een afwijzing op het bezwaar uit 2016 gekregen waarbij Bpf Foodservice zich, naar het oordeel van de belastingdienst, niet kwalificeert als beleggingsfonds voor haar deelnemers. Begin 2018 heeft het bestuur alsnog, met AZL, een aanvullend bezwaar ingediend. De Belastingdienst heeft eind 2020 uitspraak op het bezwaar gedaan en het bezwaar van AZL ongegrond verklaard.

Het pensioenfonds heeft hierop AZL verzocht om, samen met andere pensioenfonds, beroep in te stellen tegen de uitspraak van de Belastingdienst en daarmee haar rechten op teruggave van de door AZL in rekening gebrachte btw te borgen. In de beroepsprocedure zal AZL beargumenteren dat het Pensioenfonds kwalificeert als "gemeenschappelijk beleggingsfonds".

Op 3 juni 2021 heeft de rechtbank Noord Nederland een vonnis gewezen over de btw plicht van een bedrijfstakpensioenfonds.

De rechtbank heeft bepaald dat een pensioenfonds niet vrijgesteld is van btw. Dit betekent dat een pensioenfonds recht heeft op btw aftrek. Het gevolg van het vonnis is nog onduidelijk. De belastingdienst is namelijk in deze zaak in hoger beroep gegaan. Bovendien volgde de rechtbank in Haarlem de fiscus wel in een rechtszaak over een ondernemingspensioenfonds waarin het op 24 maart 2021 vonnis wees. Tegen dat vonnis is ook nog hoger beroep ingesteld. Het bestuur wacht het verloop van de procedures af. In afwachting van verdere ontwikkelingen heeft het pensioenfonds enkele dienstverleners geïnformeerd over de mogelijke vrijstelling van btw voor specifieke dienstverlening.

Integraal risicomanagement

Het pensioenfonds wordt bij de uitvoering van de pensioenregeling op meerdere dimensies geconfronteerd met risico's. Risico's zijn mogelijke gebeurtenissen die van invloed zijn, positief of negatief, op het realiseren van de missie, visie, strategie en doelstellingen van het pensioenfonds.

Het doel van Integraal Risicomanagement (IRM) is om bij te dragen aan de realisatie van de strategische doelstellingen van het pensioenfonds door de daadwerkelijke blootstelling aan risico zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de gewenste blootstelling. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het IRM en verantwoordelijk voor een passende beheersing van alle risico's waarmee het pensioenfonds wordt geconfronteerd. De risicobeheerfunctie (de sleutelfunctiehouder en -vervuller) is verantwoordelijk voor het 'totaalbeeld' van de verschillende risico's waaraan het pensioenfonds is blootgesteld. De risicobeheer functie beoordeelt, monitort, rapporteert over het risicobeheersysteem en heeft een adviserende en initiërende rol met betrekking tot het risicobeheer. De sleutelfunctiehouder heeft hierover overleg met de klankbordgroep risicobeheer. De inhoud van de risicobeheerfunctie is vastgelegd in het sleutelfunctiehouderreglement en het IRM-beleid en is tevens samengevat in de ABTN van het pensioenfonds.

In deze paragraaf wordt stilgestaan bij de opzet, bestaan en werking van het risicomanagement van het pensioenfonds, bij de belangrijkste thema's rondom IRM in 2022 en –door middel van een vooruitblik– bij hetgeen het pensioenfonds in 2023 wenst te realiseren op het gebied van IRM.

Risicostrategie en het doel van risicomanagement

De bestuurlijke visie op risico's is dat het pensioenfonds het noodzakelijk acht om financiële risico's te nemen (dit betreft actuariële en beleggingsrisico's) om de financiële doelstellingen, gerelateerd aan nominale zekerheid en indexatie, te realiseren. Bij de uitvoering van de pensioenregeling wordt het pensioenfonds daarnaast geconfronteerd met niet-financiële risico's. De risico's dienen integraal gemanaged te worden.

Risicostrategie

De risicostrategie geeft invulling aan de bestuurlijke visie op risico's en betreft de invulling van het IRM. Die invulling betreft, zoals beschreven in het IRM beleid, risicocultuur en -bewustzijn, de -governance en de risicomanagementprocessen.

Risicocultuur en -bewustzijn

Cultuur en bewustzijn betreft 'het in de genen hebben' van risicomanagement. Er is een werkwijze ingericht om met een praktische vertaling van het IRM-beleid de eerstelijns commissies bewust te houden van hun rol in de risico governance. Het bestuur bespreekt, gekoppeld aan de bestuursbesluiten, structureel risico's en de beheersing daarvan. Het bewustzijn komt onder meer tot uitdrukking in de periodieke rapportage aan de 2e lijn, de besluitvorming en de rol van risico's daarin, inclusief een onafhankelijke risico-opinie daarbij en de bestuurlijke tijd die wordt ingericht voor IRM, ondermeer in de vorm van een IRM wrap-updag.

Risico Governance

De basis voor een effectief IRM is een heldere en passende verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. De verantwoordelijkheidsverdeling op het gebied van IRM is vastgelegd in een organogram. Hieruit blijkt het onderscheid naar '1e, 2e en 3e lijn', de verantwoordelijkheid per kernproces binnen het pensioenfonds als ook de risico's die hierbij zijn geïdentificeerd. Binnen de 1e lijn draagt het bestuur de eindverantwoordelijkheid, de 2e lijn heeft een controle functie en de 3e lijn betreft de interne auditfunctie. Voor zowel financiële als niet-financiële risico's is deze verantwoordelijkheidsverdeling in het IRM beleid nader uitgewerkt. De werking van de governance komt onder meer tot uitdrukking in de kwartaalrapportage van de sleutelfunctie risicobeheer en in de besluitvorming en de een onafhankelijke risico-opinie daarbij.

Hoofdprocessen	Financiële risico's		Niet-financiële risico's			
	1. Actuarieel	2. Beleggingen	3. Uitbesteding		4. Bestuurlijke processen	
Risico-categorieën	1. Waardering verplichtingen (TV, premie, verzekering) 1.1 Langleven 1.2 Kortleven 1.3 Arbeidsongeschiktheid	2. Beleggingsbeleid 2.1 Rente 2.2 Aandelen en vastgoed 2.3 Valuta 2.4 Grondstoffen 2.5 Krediet 2.6 - (zie actuariel) 2.7 Liquiditeit 2.8 Concentratie 2.9 Operationeel 2.10 Actief beheer	3.1 Vermogensbeheer 3.1.1 Kwaliteit 3.1.2 Continuïteit 3.1.3 IT 3.1.4 Integriteit	3.2 Pensioenbeheer 3.2.1 Kwaliteit (2 subcategorieën) 3.2.2 Continuïteit 3.2.3 IT (4 subcategorieën) 3.2.4 Integriteit (6 subcategorieën)	4.1 Intern (Bestuur en compliance) 4.1.1 Kwaliteit (4 subcategorieën) 4.1.2 Continuïteit (2 subcategorieën) 4.1.3 IT (3 subcategorieën) 4.1.4 Integriteit (8 subcategorieën) 4.1.5 Juridisch (4 subcategorieën)	4.2 Strategisch 4.2.1 Draagvlak 4.2.2 Afhankelijkheid 4.2.3 Beeldvorming extern 4.2.4 Verandervermogen 4.2.5 ESG
1e lijn	Bestuur (ondersteund door bestuurssecretaris en commissies)					
	BMC	BMC	BMC DUIT (mbt IT strategie)	PC / AIC / CC DUIT (mbt IT strategie)	DB / PC	DB / BMC (mbt ESG)
	Actuarieel adviseur	Vermogensbeheerder Beleggingsadviseur ALM adviseur (ad hoc)	Vermogensbeheerder	Pensioenuitvoerder (AZL)	Bestuurssecretaris	Bestuurssecretaris
2e lijn	Sleutelfunctiehouder en -vervuller risicobeheer (ondersteund door KBG)					
	Sleutelhouder, vervuller actuariel	Rapporteur financieel (Caceis)	Rapporteur financieel (Caceis)			Compliance Officer (mbt integriteit)
3e lijn	Sleutelfunctiehouder interne audit					
	Vervuller interne audit					
	Intern toezicht (RvT) en verantwoordingsorgaan					
	Accountant en certificerend actuaaris					
	Extern toezicht (DNB/AFM/AP)					

PC: pensioen- en communicatiecommissie
AIC: Aansluiting en incassocommissie
BMC: balansmanagementcommissie

CC: communicatiecommissie
DUIT: Datakwaliteit, Uitbesteding en IT
DB: dagelijks bestuur

KBG: Klankbordgroep risicobeheer

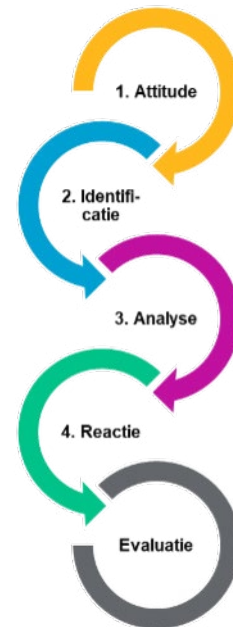
Organogram 1: Kernprocessen, risicocategorieën en risicogovernance

Risicomanagementproces

Naast de inrichting van de IRM governance geeft het bestuur invulling aan het risicomanagementproces dat kan worden weergegeven aan de hand van een aantal stappen. De eerste stap betreft het vaststellen van de attitude of risicohouding. Deze risicohouding sluit aan bij de missie, visie, strategie en doelstelling van het pensioenfonds en valt uiteen in een risicohouding voor financiële risico's en een risicohouding voor niet-financiële risico's.

De tweede stap betreft risico-identificatie. Het bestuur definieert risico's als mogelijke gebeurtenissen die het realiseren van de missie, visie, strategie en doelstellingen in de weg kunnen staan. In de eerste helft van 2021 heeft een nieuwe beoordeling van de niet-financiële risico's plaatsgevonden. Hiermee is een procesgerichte indeling van de risico's tot stand gebracht met als doel om bij te dragen aan een optimaal inzicht in en een goede beheersing van de verschillende risico's. Deze risico-indeling komt onder meer tot uitdrukking in het organogram.

De geïdentificeerde risico's vormen vervolgens de input voor de risicoanalyse. Bij de risicoanalyse van de financiële risico's wordt gebruik gemaakt van modellen waarin risico's worden gekwantificeerd (zoals het voorgeschreven Vereist Eigen Vermogen-model). Voor wat betreft de niet-financiële risico's is de analyse uitgewerkt in een 'risico self assessment' van het bestuur waarbij voor alle geïdentificeerde risico's wordt bepaald hoe groot het risico voor het pensioenfonds wordt ingeschat, zowel in termen van kans en impact als in termen van bruto (zonder beheersing) en netto (ná beheersing).

Vanuit de risicoanalyse volgt de vierde stap in het proces: reactie. Hierin:

- wordt het ingeschatte risico afgezet tegen de risicohouding (past het risico binnen de risicohouding?);
- worden de uitkomsten van de analyse gevalideerd en geprioriteerd (zijn de inschattingen onderling consistent en wat zijn de grootste risico's?);
- worden, vanuit het gewenste beheersingsniveau, handelingsopties overwogen (verder beheersen, overdragen, vermijden of accepteren? Daar waar van toepassing betreft dit een kosten/baten afweging); en
- wordt concreet actie geformuleerd als invulling van de handelingsopties.

Om continue verbetering van het IRM proces te bereiken is een periodieke evaluatie van de werking van het IRM als laatste stap in het proces noodzakelijk. Dit betreft enerzijds een periodieke evaluatie van de risico's. En anderzijds een evaluatie van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het risicobeheer. De wettelijk voorgeschreven 3-jaarlijkse eigenrisicobeoordeling (ERB) wordt hiervoor ingezet aangezien deze hetzelfde doel beoogt. In 2022 heeft geen ERB plaatsgevonden. Naast de verplichte ERB evalueert het bestuur jaarlijks de doelmatigheid en doeltreffendheid van het IRM als onderdeel van een 'IRM wrap-updag'.

Monitoring en rapportage

De risicobeheerfunctie is verantwoordelijk voor het 'totaalbeeld' van de verschillende risico's waaraan het pensioenfonds is blootgesteld. Ter invulling van de monitoring door de risicobeheerfunctie is een proces ingericht dat leidt tot een rapportage aan het bestuur op kwartaalbasis. In deze kwartaalrapportage komt de werking van het risicomanagementproces tot uitdrukking.

Uitgangspunt voor de kwartaalrapportage zijn wijzigingen in risico's en beheersing gedurende het kwartaal. Dit is onder andere gebaseerd op de rapportages van uitbestedingspartners, het incidentenregister en de monitoring van de risico's en beheersmaatregelen vanuit de bestuurlijke commissies. Een en ander wordt beoordeeld en samengebracht in de 2^e lijns kwartaalrapportage. Hiermee wordt inzicht gegeven in de wijzigingen en in de stand van de risico's waarbij gebeurtenissen worden geplaatst binnen het IRM raamwerk van het bestuur.

Tot slot komt de werking van het proces, naast het periodieke proces van de kwartaalrapportage, ook continu tot uitdrukking bij de bestuurlijke besluitvorming. Het wegen en beoordelen van risico's vanuit de 1e lijn vindt daar expliciet plaats. Een onafhankelijke risico-opinie hierbij vanuit de sleutelfunctie risico wordt als input voor de besluitvorming meegewogen.

Terugblik: belangrijkste thema's IRM 2022

De belangrijkste thema's in 2022 op het gebied van risicobeheer betroffen het financieel herstel van het pensioenfonds (versoepelde toeslagverlening), navolging van operationele risico's bij custodian en de eerste analyse van de risico's gerelateerd aan het project NPS. Verder is conform het IRM jaarplan het IRM beleidsdocument in 2022 volledig geactualiseerd, is met de 1e lijn verdere structuur aangebracht in de beheersmaatregelen en de wijze waarop de werking hiervan wordt beoordeeld en gemonitord en is conform de meerjarenplanning een start gemaakt met de periodieke herijking van het risk self assessment.

Financiële en niet-financiële risico's

De navolgende tabel geeft een globaal overzicht van de financiële en niet financiële risicocategorieën die het pensioenfonds identificeert. Hierin zijn de hoofdcategorieën weergegeven die in het risicoraamwerk van het pensioenfonds verder zijn uitgewerkt.

Financiële risico's	Tevens
Matching/-renterisico (S1)	<p>Pensioenfondsen kennen doorgaans een langere looptijd voor hun verplichtingen dan voor hun bezittingen. Daardoor ontstaat een renterisico. Bij een rentedaling nemen de verplichtingen meer toe in waarde dan de bezittingen.</p> <p>Het pensioenfonds is gevoelig voor wijzigingen in de rente, doordat de rentegevoeligheid van de beleggingen en de rentegevoeligheid van de verplichtingen niet gelijk zijn (de zogenaamde duration mismatch). Voor langere looptijden wordt voor bezittingen en verplichtingen een andere rente gehanteerd.</p> <p>Status: Het renterisico wordt door het pensioenfonds dynamisch afgedekt. Einde 2022 bedroeg de dynamische afdekking 55%. De afdekking wordt gemonitord. Hierover wordt gerapporteerd vanuit de BMC als ook in de IRM rapportage.</p>
Marktrisico, zakelijke waarden (S2)	<p>De waarde van aandelen fluctueert. Een pensioenfonds dat in zakelijke waarden belegt, loopt hierdoor risico. Het pensioenfonds loopt het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) wijzigingen in waarde plaatsvinden. Onderdeel van de investment beliefs van het pensioenfonds is het spreiden van risico's. Door deze diversificatie wordt het marktrisico verminderd.</p> <p>Status: De allocatie naar de returnportefeuille bedraagt 35%. Het beleid is in overeenstemming met de risicobereidheid van de deelnemers.</p>

Financiële risico's	Tevens
Valutarisico (S3)	<p>Valutarisico bestaat bij beleggingen in vreemde valuta. De kans dat de wisselkoers van vreemde valuta verslechtert ten opzichte van de euro betekent een risico voor een pensioenfonds omdat de verplichtingen in euro zijn. Dit risico ontstaat zowel bij directe beleggingen in vreemde valuta, als bij beleggingen in beleggingsfondsen die gewaardeerd zijn in vreemde valuta.</p> <p>Het pensioenfonds belegt in buitenlandse waardepapieren, waardoor het pensioenfonds gevoelig is voor koersschommelingen van de betreffende valuta ten opzichte van de euro.</p> <p>Status: Bpf Foodservice dekte in 2022 het valutarisico in de beleggingsportefeuille voor 100% af binnen de matchingportefeuille. Er vindt geen afdekking plaats van het valutarisico binnen de returnportefeuille.</p>
Marktrisico, grondstoffen (S4)	<p>Pensioenfondsen die beleggen in grondstoffen (commodities) lopen het risico dat de waarde van deze beleggingen daalt.</p> <p>Het pensioenfonds loopt het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) waardewijzigingen plaatsvinden.</p> <p>Status: Bpf Foodservice belegt niet in grondstoffen.</p>
Kredietrisico (S5)	<p>Het kredietrisico toont het effect van de kredietwaardigheid van een partij waar het pensioenfonds zaken mee doet. Hoe groot het kredietrisico is, blijkt uit de zogeheten credit spread. Deze spread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid, risicovrij, door het pensioenfonds wordt ontvangen. Een andere indicator van kredietrisico is de 'credit rating' die kredietbeoordelaars aan landen en bedrijven toekennen.</p> <p>Het pensioenfonds loopt het risico van financiële verliezen als gevolg van faillissementen, betalingsonmacht of kredietverslechtering van tegenpartijen.</p> <p>Status: Alvorens investeringen gedaan worden in kredietgevoelige beleggingen wordt de belegging gecontroleerd op haar rating. Bpf Foodservice heeft voor het matchinggedeelte van de portefeuille gekozen voor een combinatie van swaps en staatsobligaties van hoge kwaliteit en credits met grotendeels een 'investment grade' credit rating (BBB of hoger). Binnen de returnportefeuille wordt belegd in staatsobligaties uit opkomende landen.</p>

Financiële risico's	Tevens
Verzekeringstechnisch risico (S6)	<p>Het pensioenfonds staat bloot aan verzekeringstechnische risico's. De belangrijkste (actuariële) risico's zijn het langlevensrisico, het kortlevensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico. Ook omvat dit het risico van negatief resultaat op de actuariële grondslagen waarmee de pensioenpremie en de technische voorziening worden bepaald. Bij de bepaling van de voorziening voor risico van het pensioenfonds wordt rekening gehouden met de meest recente overlevingstafel waarin ook de verwachte sterftetrend wordt meegenomen.</p> <p>Status: Het bestuur beoordeelt periodiek, op basis van de resultaten op overlijden en arbeidsongeschiktheid, in hoeverre er een noodzaak is tot herverzekering van de deze risico's. Op basis hiervan zijn deze risico's op dit moment niet herverzekerd.</p> <p>Bpf Foodservice houdt rekening met de actuele sterftekansen en levensverwachting van de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden door het gebruik van de overlevingstafels van het Actuarieel Genootschap. Aan de sterftekansen die ten grondslag liggen aan de overlevingstafels worden fondsspecifieke correctiefactoren toegepast.</p> <p>Het bestuur zal van jaar tot jaar de gebruikte overlevingstafels monitoren. De overlevingstafels en de fondsspecifieke correctiefactoren zijn naar aanleiding daarvan in 2022 aangepast.</p>
Liquiditeitsrisico (S7)	<p>Het liquiditeitsrisico betreft het risico voor het pensioenfonds dat er onvoldoende liquide middelen beschikbaar zijn om op korte termijn aan de verplichtingen te kunnen voldoen en/of het verlies dat kan ontstaan doordat beleggingen niet snel verkocht kunnen worden.</p> <p>Status: Bpf Foodservice belegt voor een klein deel in minder liquide beleggingen. Het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille is echter liquide. Dit geldt voor zowel de beleggingen in aandelen als vastrentende waarden. Bovendien hanteert het pensioenfonds een liquiditeitsprognose (die in 2022 is uitgevoerd) en heeft het pensioenfonds beleid ten aanzien van liquiditeit. Het liquiditeitsrisico is hierdoor beperkt.</p>

Financiële risico's	Tevens
Concentratierisico (S8)	<p>Blootstelling (of exposure) van grote posities naar dezelfde risicobronnen vormen een concentratierisico. Concentratierisico bij het pensioenfonds kan optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen.</p> <p>Status: Het pensioenfonds wil het concentratierisico zo veel mogelijk beperken, maar realiseert zich dat hier grenzen aan zijn. Het voornaamste doel van de Balansmanagementcommissie is om te voorkomen dat er een te grote exposure is naar één tegenpartij. Daarnaast wordt gestreefd naar spreiding over beleggingscategorieën, regio's en sectoren. Het pensioenfonds gaat met concentratierisico om door de beleggingsportefeuille te spreiden over diverse beleggingscategorieën met elk een verschillende risicorendementsverhouding.</p> <p>Over spreiding in geografische gebieden en sectoren wordt door de vermogensbeheerders gerapporteerd. Daarnaast wordt door de vermogensbeheerders de correlatie in portefeuille gecontroleerd en wordt bij de introductie van nieuwe beleggingstitels de invloed hiervan op het concentratierisico in ogenschouw genomen. Tot slot rapporteren de vermogensbeheerders over de grootste belangen in de portefeuille. De Balansmanagementcommissie monitort de rapportages en grijpt indien nodig in.</p>
Operationeel risico (S9)	<p>Pensioenfondsen lopen bij de uitvoering van hun activiteiten operationeel risico. Operationeel risico kan ontstaan als gevolg van gebeurtenissen zoals falende IT-systemen, of naar aanleiding van externe gebeurtenissen zoals natuurrampen. Dit risico komt tot uitdrukking als onderdeel van de niet-financiële risico's.</p>
Beheerrisico beleggingen (S10)	<p>Actief beheer risico ontstaat doordat vermogensbeheerders actief beheer voeren op (delen van) de beleggingsportefeuille. Volgens het standaardmodel dient in beginsel alleen een buffer voor actief beheer risico becijferd te worden voor aandelen indien de tracking error van de aandelenbeleggingen groter is dan 1%. De tracking error meet in hoeverre de aandelenmanager zich actief positioneert ten opzichte van de gekozen benchmark.</p> <p>Status: Het in aandelen belegd vermogen van Bpf Foodservice wordt belegd in passief beheerde aandelenfondsen waarvan de tracking error ten opzichte van de index laag is.</p>

Niet-financiële risico's	Belangrijke beheersmaatregelen, niet limitatief
<p>Vermogensbeheerproces</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kwaliteit – Continuïteit – IT – Integriteit 	<ul style="list-style-type: none"> – Voor de uitbestede processen geldt het uitbestedingsbeleid en zijn afspraken vastgelegd in overeenkomst en SLA. De afspraken bevatten ook de eisen op het gebied van IT en integriteit zoals in beleid van het pensioenfonds zijn vastgelegd. – De interne governance is ingericht om de integere en beheerste bedrijfsvoering ook in besluitvorming door het bestuur te waarborgen – Periodieke performance-, risico- en incidentenrapportages stellen het pensioenfonds in staat om te monitoren en evalueren – Het pensioenfonds vraagt zekerheid van uitbestedingspartijen in de vorm van ISAE- en gelijkwaardige rapportages

Niet-financiële risico's	Belangrijke beheersmaatregelen, niet limitatief
Pensioenbeheerproces <ul style="list-style-type: none"> – Kwaliteit – Continuïteit – IT – Integriteit ²⁾ 	<ul style="list-style-type: none"> – Voor de uitbestede processen geldt het uitbestedingsbeleid en zijn afspraken vastgelegd in overeenkomst en SLA. De afspraken bevatten ook de eisen op het gebied van IT en integriteit zoals in beleid van het pensioenfonds zijn vastgelegd. – De interne governance is ingericht om de integere en beheerste bedrijfsvoering ook in besluitvorming door het bestuur te waarborgen – Periodieke performance-, risico- en incidentenrapportages stellen het pensioenfonds in staat om te monitoren en evalueren – Het pensioenfonds vraagt zekerheid van uitbestedingspartijen in de vorm van ISAE- en gelijkwaardige rapportages
Interne processen <ul style="list-style-type: none"> – Kwaliteit en continuïteit bestuur en bestuursondersteuning – IT – Integriteit ³⁾ – Juridisch 	<ul style="list-style-type: none"> – Voor de uitbestede processen (bestuursondersteuning) geldt het uitbestedingsbeleid en zijn afspraken vastgelegd in overeenkomst en SLA. De interne governance is ingericht om de integere en beheerste bedrijfsvoering ook in besluitvorming door het bestuur te waarborgen. Eisen op het gebied van deskundigheid, IT en integriteit zijn vastgelegd in plannen en in beleid dat periodiek wordt geëvalueerd.
Strategisch <ul style="list-style-type: none"> – Draagvlak – Afhankelijkheid – Verandervermogen – Beeldvorming – ESG 	<ul style="list-style-type: none"> – Stakeholdermanagement vanuit het bestuur, dat door diverse adviseurs wordt ondersteund – Communicatiebeleid – De inrichting (en pariteit) van het bestuur

2) Onder integriteit valt ook de beheersing van het frauderisico en naleving wet- en regelgeving

3) Onder integriteit valt ook de beheersing van het frauderisico en naleving wet- en regelgeving

Vooruitblik 2023

Met het bestuur op volle sterkte en de governance op orde, verwacht het bestuur dat in 2023 de grootste uitdaging zal liggen in het realiseren van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel en de nieuwe pensioenregeling voor de sector.

In 2023 ligt de nadruk op het ondersteunen van de sociale partners bij het opstellen van het transitieplan. Daarna gaat het bestuur aan de slag met het opstellen van beleid en de vereiste documenten, zoals een opdrachtaanvaarding ten behoeve van sociale partners en een implementatieplan ter goedkeuring door DNB. Naar verwachting zijn die medio 2023 gereed. Tegelijkertijd zal er met de uitvoeringsorganisaties, zoals de pensioenadministrateur en vermogensbeheerders, gesproken moeten worden over het inrichten van processen en systemen aan hun kant, zodat deze tijdig gereed zijn. Het bestuur verwacht met de daadwerkelijke implementatie eind 2024 te kunnen aanvangen.

Effect van de aanpassing van de UFR op de dekkinggraad.

De zogeheten rentetermijnstructuur waarmee pensioenfondsen de waarde van hun toekomstige pensioenverplichtingen berekenen wordt vanaf 1 januari 2023 gebaseerd op nieuwe UFR-parameters is door DNB besloten. DNB zal de rentetermijnstructuur tot 1 januari 2023 nog baseren op de huidige systematiek en vanaf 1 januari 2023 op de geadviseerde nieuwe UFR-parameters. Doordat bij de vaststelling van de nieuwe UFR marktgegevens een belangrijkere rol spelen, stijgt de hoogte van de technische voorziening. Ter indicatie leidt de nieuwe UFR-systematiek tot een daling van de eind december 2022 DNB dekkinggraad van 0,9%-punt.

Uitstel wetgeving

Het voorstel tot aanpassing van 'uitkering bedrag ineens' voor degenen die hun pensioen vervroegen leidde aanvankelijk tot een beoogde inwerkingtreding per 1 juli 2023. Omdat de wijziging in 2022 niet is behandeld in het parlement is deze datum inmiddels verschoven naar een nog te bepalen datum.

Het wetsvoorstel van de Wet pensioenverdeling bij scheiding 2022 zal worden behandeld na de behandeling van de het voorstel voor de Wet toekomst pensioenen. De wet zal op 1 januari 2027 in werking treden.

Vooruitblik: IRM 2023

De belangrijkste onderwerpen uit het IRM jaarplan 2023 betreffen de vervolgstappen die worden gezet in het NPS traject, het vervolg op aangebrachte structuur in de beheersmaatregelen en voortzetting van de rol van de klankbordgroep risicobeheer en wisselwerking van de drie sleutelfuncties binnen het pensioenfonds.

Het verslag van het bestuur is vastgesteld te Utrecht op 25 mei 2023

Het bestuur

Nico Passchier
(werknemersvoorzitter)

Gijs Flaming
(werkgeversvoorzitter)

Iris Blankers

Bert Kok

Ivo Krikke

René van den Broek

Marcel Meems

Jessica Matelski

Jaarrekening

Balans per 31 december

De bedragen in de jaarrekening zijn afgerond op duizend euro tenzij anders aangegeven en deze balans is opgesteld na resultaatbestemming.

Activa	2022	2021
Beleggingen voor risico pensioenfond[s] [1]		
Vastgoed	90.499	25.415
Zakelijke waarden	425.060	634.921
Vastrentende waarden	1.032.352	1.362.745
	1.547.911	2.023.081
Vorderingen en overlopende activa [2]	3.706	4.729
Liquide middelen [3]	5.171	5.289
Totaal activa	1.556.788	2.033.099

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Passiva	2022	2021
Reserves [4]		
Vrije reserve	-4.314	-1.895
Premie-/toeslagreserve	2.835	0
Reserve solvabiliteitsrisico's	230.890	258.372
	229.411	256.477
Technische voorzieningen [5]		
Voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening	1.326.407	1.775.378
Kortlopende schulden en overlopende passiva [6]	970	1.244
Totaal passiva	1.556.788	2.033.099

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Staat van baten en lasten

	2022	2021
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds [7]		
Directe beleggingsopbrengsten	9.957	8.476
Indirecte beleggingsopbrengsten	-544.345	36.855
Kosten van vermogensbeheer	-1.443	-1.452
	-535.831	43.879
Bijdragen van werkgevers en werknemers [8]	85.466	78.214
Saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten [9]	953	-29.750
Pensioenuitkeringen [10]	-21.174	-20.957
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening [11]		
Benodigd voor pensioenopbouw	-88.547	-87.293
Toevoeging in verband met kosten	-2.265	-2.241
Inkomende waardeoverdrachten	-10.336	-9.008
Benodigde inresttoevoeging (1 jaars-rente)	8.964	10.256
Uitkeringen en afkopen	21.310	21.096
Uitgaande waardeoverdrachten	9.206	37.165
Vrijval excassokosten	597	591
Resultaat op kanssystemen	4.014	4.864
Wijziging marktrente	701.763	174.949
Wijziging actuariële grondslagen	-6.962	0
Wijziging UFR-methodiek	-32.183	-45.227
Toeslagverlening	-151.701	0
Correcties en overige mutaties	-4.889	-565
	448.971	104.587
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten [12]	-5.558	-5.669
Overige baten en lasten [13]	107	-9
Saldo van baten en lasten	-27.066	170.295

[.] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

	2022	2021
Bestemming van het saldo		
Vrije reserve	-2.419	167.490
Premie-/toeslagreserve	2.835	0
Reserve solvabiliteitsrisico's	-27.482	2.805
	-27.066	170.295

Kasstroomoverzicht

	2022	2021
Pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	85.731	78.262
Overgenomen pensioenverplichtingen	10.179	9.619
Overige	8	20
	95.918	87.901
Uitgaven		
Uitgekeerde pensioenen	-21.157	-20.923
Overgedragen pensioenverplichtingen	-9.193	-39.352
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-5.785	-5.391
Overige	-27	0
	-36.162	-65.666
Beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Directe beleggingsopbrengsten	9.958	8.476
Verkopen en aflossingen beleggingen	153.694	193.215
Overige	637	-85
	164.289	201.606
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-222.870	-224.305
Kosten van vermogensbeheer	-1.293	-1.495
	-224.163	-225.800
Mutatie geldmiddelen	-118	-1.959
Saldo geldmiddelen 1 januari	5.289	7.248
Saldo geldmiddelen 31 december	5.171	5.289

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Het fonds heeft ten doel, overeenkomstig de bepalingen in de statuten en de reglementen, werknemers en gewezen werknemers in de foodservice en groothandel in levensmiddelen, alsmede de na te laten betrekkingen van de werknemers en de overige belanghebbenden, te beschermen tegen geldelijke gevolgen van ouderdom en overlijden.

Statutair is Bpf Foodservice gevestigd in Heerlen. Voor de feitelijke vestigingsplaats en de contactgegevens wordt verwezen naar pagina 1 van dit jaarverslag. Bpf Foodservice is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41151419.

De jaarrekening is opgesteld per 31 december 2022.

Toepassing richtlijnen voor de jaarverslaggeving

De jaarrekening 2022 is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW, met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar, tenzij anders vermeld.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Waardering

Algemene grondslagen

Overige activa en passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden overige activa en passiva gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten). Voor vorderingen wordt rekening gehouden met een aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Stelselwijzigingen

In 2022 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Schattingswijzigingen

- Prognosetafel

In 2022 heeft de Commissie Overlevingstafels van het AG een nieuwe prognosetafel gepubliceerd, zijnde de Prognosetafel AG2022, en heeft het fonds besloten over te gaan op deze nieuwe overlevingstafel. Dit is in 2022 verantwoord als een schattingswijziging. Met de update naar de nieuwe prognosetafel heeft er tevens een update plaatsgevonden van de toegepaste ervaringssterfte. De wijziging van de prognosetafel en de ervaringssterfte hebben een verhogend effect op de hoogte van de technische voorziening. Het gaat daardoor om een last ter grootte van 6.962.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld en indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Schattingen en oordelen

Zoals vermeld in de toelichting zijn de beleggingen van het fonds nagenoeg allemaal gewaardeerd tegen actuele waarde per balansdatum en is het over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de actuele waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen.

Voor sommige andere financiële instrumenten, zoals beleggingsvorderingen en -schulden, geldt dat de boekwaarde de actuele waarde benadert als gevolg van het kortetermijnkarakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de actuele waarde.

Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van het fonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen. Echter, bepaalde financiële instrumenten, zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten.

Schattingen van de actuele waarde zijn een momentopname, gebaseerd op de marktomstandigheden en de beschikbare informatie over het financiële instrument. Deze schattingen zijn van nature subjectief en bevatten onzekerheden en een significante oordeelsvorming (bijvoorbeeld rentestand, volatiliteit, schatting van kasstromen, etc.) en kunnen derhalve niet met precisie worden vastgesteld.

Buitenlandse valuta

Activa en passiva in buitenlandse valuta zijn omgerekend naar Euro tegen de ultimo jaar geldende koersen. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in buitenlandse valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

Aandelen, aandelen vastgoedmaatschappijen en overige beleggingen

De ter beurze genoteerde aandelen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de beurswaarde. De niet ter beurze genoteerde fondsen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde, waarbij de onderliggende waarden weer marktwaarden zijn.

Obligaties en obligatiefondsen

De obligaties zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de beurswaarde. De niet ter beurze genoteerde vastrentende fondsen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde, waarbij de onderliggende waarden weer marktwaarden zijn.

Leningen op schuldbekentenis

De leningen op schuldbekentenis zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde. Onder actuele waarde (marktwaarde) wordt in dit verband verstaan de contante waarde van de toekomstige kasstromen op basis van het effectieve rendement ultimo het verslagjaar van overeenkomstige leningen, rekening houdend met de mogelijkheid van vervroegde aflossing.

Derivaten

De derivaten zijn gewaardeerd tegen de reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van waarderingmodellen. Er wordt gebruik gemaakt van algemeen gangbare waarderingmodellen.

Overige beleggingen

Beursgenoteerde beleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers (marktwaarde). Niet-beursgenoteerde (indirecte) beleggingen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde, waarbij de onderliggende waarden weer marktwaarden zijn.

Vorderingen en schulden inzake beleggingen

Er is voor gekozen om de vorderingen en schulden inzake beleggingen in de balans op te nemen onder de vorderingen en schulden en niet onder de beleggingen.

Beleggingen voor risico deelnemers

De grondslagen voor de waardering van de beleggingen voor risico deelnemers zijn gelijk aan die voor de beleggingen die voor risico van het fonds worden aangehouden.

Vrije reserve

Alle middelen worden, voor zover niet benodigd voor de volstorting van de reserve solvabiliteitsrisico's, de premietoelagreserve en de reserve premie-egalisatie prepensioenen, toegevoegd c.q. onttrokken aan de vrije reserve.

Premietoelagreserve

De premietoelagreserve is per 31 december 2015 gevormd. Per 31 december 2015 is de toelagenreserve (die onderdeel uitmaakt van de vrije reserve) overgedragen aan de premietoelagreserve. De premietoelagreserve kan aangewend worden om de feitelijke premie aan te vullen indien en voor zover de feitelijke premie in enig jaar lager is dan de gedempte kostendekkende premie. Daarnaast kan

uit deze reserve een aanvullende toeslag verleend worden aan de actieve deelnemers. Dit is echter alleen mogelijk als de reserve naar verwachting niet nodig is om in toekomstige jaren een premietekort op te vangen.

Bovendien is bij aanvullende toeslagverlening vanuit de premietoelagreserve de wet- en regelgeving ten aanzien van toekomstbestendig indexeren van toepassing. De premietoelagreserve wordt vanaf 2016 gevoed door het positieve verschil tussen de feitelijke premie en de gedempte kostendekkende premie. Tevens wordt intrest aan deze reserve toegevoegd op basis van het behaalde beleggingsrendement. Als het fonds vanwege de financiële positie een korting moet doorvoeren, dan wordt deze reserve gebruikt om de korting te voorkomen (voor zover mogelijk). De premietoelagreserve wordt buiten beschouwing gelaten bij de bepaling van de dekkingsgraad.

Reserve solvabiliteitsrisico's

De reserve solvabiliteitsrisico's dient als buffer om een terugval in de waarde van de beleggingen te kunnen opvangen. Deze reserve is gelijk aan het vereist eigen vermogen zoals jaarlijks bepaald in de solvabiliteitstoets.

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toezeggingen tot) toeslagen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente. Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per balansdatum bestaande indexatiebesluiten (ook voor indexatiebesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

De voorziening is gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen:

- Intrest: Rentetermijnstructuur ultimo 2022 zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank.
- Rentetoevoeging: Onder het FTK is de rentetoevoeging gelijk aan de 1-jaars rente. Op basis van de DNB rentetermijnstructuur primo 2022 is deze rente gelijk aan -0,486% (2021: -0,533%).
- Sterfte: Prognosetafel AG2022 (startjaar 2023) met fondsspecifieke ervaringssterfte voor zowel mannen als vrouwen.
- Gehuwdheid: Bij de vaststelling van de voorziening voor het latente partnerpensioen van de niet-gepensioneerden wordt uitgegaan van het onbepaalde partnersysteem met leeftijdsafhankelijke partnerfrequenties tot de pensioendatum. Bij het partnerpensioen dat is uitgeruild of opgebouwd wordt daarbij tevens rekening gehouden met de uitruilmogelijkheid op pensioenleeftijd (met uitzondering van het partnerpensioen ten behoeve van ex-partners). Bij de vaststelling van de voorziening voor het latente partnerpensioen van de gepensioneerden wordt uitgegaan van het bepaalde partnersysteem.
- Uitkeringen: De uitkeringen worden continu betaalbaar verondersteld. Leeftijden: Leeftijden worden in jaren en maanden nauwkeurig vastgesteld.
- Leeftijdsverschil: Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op 3 jaar gesteld (man ouder dan vrouw).
- Kosten: In de voorziening pensioenverplichtingen is een kostenvoorziening begrepen van 2,8% van de netto voorziening (2021: 2,8%).
- Schadereserve: Voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt in de waardering van de schadereserve rekening gehouden met een onvoorwaardelijke toekomstige stijging van de pensioengrondslag van 2,3% per jaar.

Resultaatbepaling

Algemeen

De lasten en baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten wordt bij vastrentende waarden verstaan de rente-opbrengst verminderd met de kosten; bij de aandelen wordt hieronder verstaan het bruto-dividend verminderd met de kosten. De interesten van overige activa en passiva worden opgenomen op basis van nominale bedragen.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden de volgende resultaten opgenomen:

- gerealiseerde en niet-gerealiseerde koersverschillen van aandelen vastgoedmaatschappijen, aandelen, obligaties, leningen op schuldbekentnissen en hypotheke;
- boetes bij vervroegde aflossingen van leningen op schuldbekentnis;
- valutaverschillen inzake deposito's en bankrekeningen in buitenlandse valuta en valutatermijntransacties.

Kosten van vermogensbeheer

Onder de kosten van vermogensbeheer worden de administratiekosten opgenomen die verband houden met het beheer van de beleggingen.

Premiebijdragen (van werknemers en werkgevers)

Onder premiebijdragen van werknemers en werkgevers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Extra stortingen en opslagen op de premie zijn eveneens als premiebijdragen verantwoord.

Saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

Pensioenopbouw

Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten over het boekjaar gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben.

Rentetoevoeging

De rentetoevoeging wordt berekend over de beginstand van de voorziening pensioenverplichtingen en de mutaties hierin gedurende het jaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoerings- en administratiekosten

Vooraf wordt een actuariële berekening gemaakt van de toekomstige pensioenuitvoerings- en administratiekosten (met name excassokosten) en pensioenuitkeringen die in de voorziening pensioenverplichtingen worden opgenomen. Deze post betreft de vrijval ten behoeve van de financiering van de kosten en uitkeringen van het verslagjaar.

Pensioenuitvoerings- en administratiekosten

De pensioenuitvoerings- en administratiekosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen de bestuurders van het fonds en de aangesloten werkgevers.

Transacties met bestuurders

De leden van het bestuur, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan ontvangen vacatievergoedingen, verblijfkosten en reiskostenvergoedingen. Er zijn geen leningen verstrekt aan noch zijn er vorderingen op bestuurders. Er hebben geen overige transacties plaatsgevonden met bestuurders.

Overige transacties met verbonden partijen

Tussen het fonds en cao-partijen is een uitvoeringsreglement gesloten waarin afspraken zijn vastgelegd ten aanzien van de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de pensioenregeling.

Toelichting op de balans per 31 december

Activa

[1] Beleggingen voor risico pensioenfonds

Categorie	Stand ultimo 2021	Aankopen/ Verstrek- kingen	Verkopen (af)lossingen	Gerealiseerde koers- verschillen	Niet- gerealiseerde koers- verschillen	Stand ultimo 2022
Vastgoed						
Vastgoed	25.415	66.163	0	0	-1.079	90.499
Zakelijke waarden						
Aandelen	634.921	1.996	-134.947	-10.251	-66.659	425.060
Vastrentende waarden						
Obligaties	1.362.745	154.710	-18.747	-8.642	-457.714	1.032.352
Totaal beleggingen voor risico fonds	2.023.081	222.869	-153.694	-18.893	-525.452	1.547.911

Er wordt niet belegd in de aangesloten ondernemingen.

Aansluiting beleggingen ten behoeve van de risicoparagraaf:

Categorie	Stand	Liquide middelen	Overlopende intrest	Te vorderen dividend (belasting)	Overlopende aan- en verkopen beleggingen	Toepassen Look Through	Stand
	ultimo 2022						ultimo 2022 conform risico-paragraaf
Vastgoed	90.499	0	0	0	0	17258	107.757
Zakelijke waarden	425.060	0	0	1.544	0	-22.132	404.472
Vastrentende waarden	1.032.352	0	0	0	0	-56.804	975.548
Derivaten	0	0	0	0	0	0	0
	1.547.911	0	0	1.544	0	-61.678	1.487.777
Liquide middelen	0	561	0	0	0	61678	62.239
	1.547.911	561	0	1.544	0	0	1.550.016

Methodiek bepaling marktwaarde

Level 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen in een actieve markt.

Level 2: Actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van onafhankelijke taxaties.

Level 3: De waarde wordt direct of indirect vastgesteld met behulp van de netto contante waarde berekening. Daarnaast vallen derivaten die volgens een waarderingmethode, waarbij gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata, onder deze categorie.

Level 4: Andere geschikte methode (De beleggingen die middels een andere geschikte methode worden gewaardeerd zijn de participaties in het Hypothekenfonds en de vastgoedfondsen die geen direct waarneembare marktnotering hebben in een actieve markt. De waarde van deze beleggingen wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers).

	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Stand ultimo 2022
Vastgoed	0	0	0	90.499	90.499
Aandelen	425.060	0	0	0	425.060
Vastrentende waarden	828.001	0	0	204.351	1.032.352
Liquide middelen	561	0	0	0	561
Totaal belegd vermogen	1.253.622	0	0	294.850	1.548.472

	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Stand ultimo 2021
Vastgoed	0	0	0	25.415	25.415
Aandelen	634.921	0	0	0	634.921
Vastrentende waarden	1.126.959	0	0	235.786	1.362.745
Liquide middelen	134	0	0	0	134
Totaal belegd vermogen	1.762.014	0	0	261.201	2.023.215

	2022	2021
[2] Vorderingen en overlopende activa		
Premies	1.598	1.756
Terugvorderbare dividendbelasting	1.544	2.181
Beleggingen:		
– Te vorderen beheervergoedingen	519	782
Overige vorderingen	45	10
Totaal vorderingen en overlopende activa	3.706	4.729
De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar. Ultimo 2022 bedraagt de voorziening dubieuze debiteuren 1.167.		
[3] Liquide middelen		
ING Bank N.V.	4.610	5.155
Cash beleggingen	561	134
Totaal liquide middelen	5.171	5.289
De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds.		
Bij ING Bank N.V. heeft het fonds een kredietfaciliteit van 1,0 miljoen ter beschikking. In 2022 heeft het fonds hiervan geen gebruik gemaakt.		

Passiva	2022		2021	
[4] Reserves				
Vrije reserve				
Stand per 1 januari	-1.895		-169.385	
Saldobestemming boekjaar	-2.419		167.490	
Stand per 31 december	-4.314		-1.895	
Premietoelagreserve				
Stand per 1 januari	0		0	
Saldobestemming boekjaar	2.835		0	
Stand per 31 december	2.835		0	
Reserve solvabiliteitsrisico's				
Stand per 1 januari	258.372		255.567	
Saldobestemming boekjaar	-27.482		2.805	
Stand per 31 december	230.890		258.372	
Totaal eigen vermogen	229.411		256.477	
Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt	60.571	104,6%	79.219	104,5%
Het vereist eigen vermogen bedraagt	230.890	117,4%	258.372	114,6%
Pensioenvermogen	1.555.818		2.031.855	
Totale technische voorzieningen	1.326.407		1.775.378	
De dekkingsgraad is		117,1%		114,4%
De beleidsdekkingsgraad is		119,3%		110,0%
De dekkingsgraad is vastgesteld als het totaal vermogen (minus de Premietoelagreserve) gedeeld door de voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening plus de voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers.				

Technische voorzieningen**[5] Voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening**

De voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening is als volgt opgebouwd:

- Actieve deelnemers	575.647	812.432
- Gewezen deelnemers	454.506	621.926
- Pensioengerechtigden	284.889	324.146
- Voorziening langdurig zieken	11.365	10.798
- Voorziening a.g.v. uitruikbaar worden PP	0	6.076

Totale voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening

1.326.407	1.775.378
------------------	------------------

Voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening

Stand per 1 januari	1.775.378	1.879.965
Benodigd voor pensioenopbouw	88.547	87.293
Toevoeging in verband met kosten	2.265	2.241
Inkomende waardeoverdrachten	10.336	9.008
Benodigde inresttoevoeging (1 jaars-rente)	-8.964	-10.256
Uitkeringen en afkopen	-21.310	-21.096
Uitgaande waardeoverdrachten	-9.206	-37.165
Vrijval excassokosten	-597	-591
Resultaat op kanssystemen	-4.014	-4.864
Wijziging marktrente	-701.763	-174.949
Wijziging actuariële grondslagen	6.962	0
Wijziging UFR-methodiek	32.183	45.227
Toeslagverlening	151.701	0
Correcties en overige mutaties	4.889	565

Stand per 31 december

1.326.407	1.775.378
------------------	------------------

[6] Kortlopende schulden en overlopende passiva

Administratiekosten	0	188
Accountantskosten	32	31
Actuariskosten	87	104
Loonheffing en sociale premies	438	429
Verschuldigde beheerfee	133	245
Vooruitontvangen waardeoverdrachten	50	17
Vooruitontvangen bedragen	74	74
Terugontvangen uitkeringen	16	8
Overige	140	148

970	1.244
------------	--------------

De kortlopende schulden en overlopende passiva hebben een looptijd korter dan een jaar.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

BPF Foodservice heeft meerjarige overeenkomsten afgesloten met AZL inzake de pensioen- en deelnemersadministratie en de financiële administratie, en met Caceis inzake de beleggingsadministratie en rol als custodian. Deze overeenkomsten hebben een looptijd korter dan 5 jaar. De kosten hiervoor waren in lijn met voorgaande jaren.

Gebeurtenissen na balansdatum

Conform de Pensioenwet toetst de Commissie Parameters uiterlijk iedere vijf jaar de voorgeschreven economische en rekenkundige uitgangspunten en komt vervolgens met haar oordeel. Het vorige advies dateert van 2019. Met de mogelijke inwerkingtreding van de Wtp per 1 juli 2023 is de Commissie gevraagd om eerder met een nieuw advies te komen

Onderdeel van het advies is het vaststellen van de parameters van de zogeheten Ultimate Forward Rate (UFR)-methode. Met het advies heeft DNB besloten een aanpassing door te voeren in de UFR-methodiek die vanaf 1 januari 2021 stapsgewijs werd doorgevoerd. De belangrijkste wijziging is dat de nieuwe UFR-methode leidt tot een DNB-curve die tot een looptijd van 50 jaar gelijk is aan de swapcurve.

In de per 31 december 2022 berekende voorzieningen en dekkingsgraden is rekening gehouden met de tot dat moment geldende stapsgewijze invoering van de UFR-methodiek. De meest recente aanpassing hierin dateert van 1 januari 2022. De wijziging volgens het advies van de Commissie van 30 november 2022 gaat in per 1 januari 2023. De impact van de verschillende aanpassingen in de DNB-rentetermijnstructuren op de voorzieningen en dekkingsgraden is in de volgende tabel weergegeven.

	DNB RTS huidig 50% UFR / 50% nUFR	DNB RTS nieuw (methodiek 2023)
Technische voorziening (risico fonds)	1.326.407	1.336.553
Dekkingsgraad (totaal fonds)	117,1%	116,2%
Strategisch vereiste dekkingsgraad (totaal fonds)	117,4%	

Toelichting op de staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

Bezoldiging bestuursleden

De leden van het bestuur, de Raad van Toezicht en het verantwoordingsorgaan van Bpf Foodservice hebben in 2022 vacatievergoedingen, verblijfkosten en reiskostenvergoedingen ontvangen. In totaliteit bedroegen deze bezoldigingen € 474.000 (2021: € 473.000). Overige bestuurskosten (waaronder bestuursadvies en opleidingskosten) bedroegen in 2022 € 226.000 (2021: € 143.000).

Betaalde vergoedingen bestuur, RvT en/of VO	2022	2021
Bestuursvergoedingen	377	371
Vergoedingen RvT	58	70
Vergoedingen Verantwoordingsorgaan	39	32
Totaal	474	473

Personeel

Gedurende het boekjaar 2022 had Bpf Foodservice een personeelslid in dienst.

Baten en lasten	2022	2021
[7] Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen		
Directe beleggingsopbrengsten		
Vastgoed	2.319	328
Aandelen	0	0
Vastrentende waarden	4.351	4.235
Beheervergoedingen institutionele fondsen	3.341	3.983
Subtotaal	10.011	8.546
Liquide middelen	-91	-94
Bijdragen van werkgevers en werknemers	38	25
Overige	-1	-1
Totaal directe beleggingsopbrengsten	9.957	8.476

	2022	2021
Indirecte beleggingsopbrengsten		
<i>Gerealiseerde resultaten</i>		
- Vastgoed	0	0
- Aandelen	-10.251	17.690
- Vastrentende waarden	-8.642	-316
- Overige valutaresultaten	0	-1
	-18.893	17.373
<i>Ongerealiseerde resultaten</i>		
- Vastgoed	-1.079	415
- Aandelen	-66.659	135.491
- Vastrentende waarden	-457.714	-116.424
	-525.452	19.482
Totaal indirecte beleggingsopbrengsten	-544.345	36.855
Kosten van vermogensbeheer		
Beheerloon	-1.056	-1.157
Kosten advisering	-194	-147
Transactiekosten	-1	0
Bankkosten	-1	-3
Beleggingsadministratie	-191	-145
Bewaarloon effecten	0	0
Teruggaaf BTW	0	0
Totaal kosten vermogensbeheer	-1.443	-1.452
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds	-535.831	43.879
[8] Bijdragen van werkgevers en werknemers		
Diverse pensioenregelingen werkgever	56.385	51.843
Diverse pensioenregelingen werknemer	28.193	25.922
Bijdragen met betrekking tot eerdere boekjaren	887	400
Inkoopsommen	1	49
	85.466	78.214

	2022	2021
De premiebijdragen van werkgevers en werknemers, bedragen in totaliteit 25,7% (2021: 25,7%) van de pensioengrondslag. De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord.		
Kostendekkende premie o.b.v. nFTK	109.033	106.789
Gedempte kostendekkende premie	75.567	63.616
Feitelijke premie	84.578	77.765
Interne kostendekkende premie	81.313	76.520
– De feitelijke premie is als volgt samengesteld:		
– -diverse pensioenregelingen werkgever	56.385	51.843
– -diverse pensioenregelingen werknemer	28.193	25.922
	84.578	77.765
De kostendekkende premie o.b.v. (n)FTK is als volgt samengesteld:		
– actuarieel benodigd	90.812	89.534
– in premie begrepen bedrag voor kosten	4.962	5.078
– benodigde solvabiliteitsopslag	13.259	12.177
	109.033	106.789
De gedempte premie is als volgt samengesteld:		
– actuarieel benodigd	61.611	51.530
– in premie begrepen bedrag voor kosten	8.994	5.078
– benodigde solvabiliteitsopslag	4.962	7.008
	75.567	63.616
De interne kostendekkende premie is als volgt samengesteld:		
– actuarieel benodigd	70.761	68.300
– in premie begrepen bedrag voor kosten	4.962	5.078
– benodigde solvabiliteitsopslag	5.590	3.142
	81.313	76.520
De interne kostendekkende premie inclusief premiedekkingsgraadeis is als volgt samengesteld:		
– actuarieel benodigd	70.761	68.300
– in premie begrepen bedrag voor kosten	4.962	5.078
– benodigde solvabiliteitsopslag	5.590	3.142
– premie dekkingsgraadeis	0	0
	81.313	76.520

De toetspremie, de premie waaraan de feitelijke premie wordt getoetst, is gelijk aan het maximum van de gedempte kostendekkende premie en de interne kostendekkende premie en is voor 2022 daarmee gelijk aan 81.313. De feitelijke premie van 84.578 is hoger dan de toetspremie.

[9] Saldo van overdrachten van rechten

Overgenomen pensioenverplichtingen

10.179

9.619

Overgedragen pensioenverplichtingen

-9.226

-39.369

953

-29.750

[10] Pensioenuitkeringen

Ouderdomspensioen en prepensioen

-16.319

-15.545

Partnerpensioen

-3.749

-3.594

Wezenpensioen

-87

-76

Afkoopsommen

-1.019

-1.742

-21.174

-20.957

[11] Mutatie voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening

Benodigd voor pensioenopbouw

-88.547

-87.293

Toevoeging in verband met kosten

-2.265

-2.241

Inkomende waardeoverdrachten

-10.336

-9.008

Benodigde intresttoevoeging (1 jaars-rente)

8.964

10.256

Uitkeringen en afkopen

21.310

21.096

Uitgaande waardeoverdrachten

9.206

37.165

Vrijval excassokosten

597

591

Resultaat op kanssystemen

4.014

4.864

Wijziging marktrente

701.763

174.949

Wijziging actuariële grondslagen

-6.962

0

Wijziging UFR-methodiek

-32.183

-45.227

Toeslagverlening

-151.701

0

Correcties en overige mutaties

-4.889

-565

448.971

104.587

	2022	2021
[12] Pensioenuitvoerings- en administratiekosten		
Administratie	-3.369	-3.368
Bestuursondersteuning	-724	-837
Accountant (controle jaarrekening)	-63	-62
Accountant (andere controle diensten)	-2	-2
Adviserend actuaris	-395	-409
Certificerend actuaris	-29	-25
De Nederlandsche Bank	-96	-90
Bezoldiging bestuursleden	-377	-371
Overige bestuurskosten (waaronder bestuursadvies en opleidingskosten)	-50	-143
Verantwoordingsorgaan	-39	-32
Raad van Toezicht	-58	-70
Vergaderkosten	-29	-5
Contibutie Pensioenfederatie	-33	-32
Salariskosten	-111	-105
Overige kosten	-183	-118
Totaal pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-5.558	-5.669
[13] Overige baten en lasten		
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren regulier	88	33
Diversen	19	-42
Totaal overige baten en lasten	107	-9
Saldo van baten en lasten	-27.066	170.295
	2022	2021
Actuariële analyse van het saldo		
Beleggingsopbrengsten	142.713	183.857
Bijdragen	-12.100	-17.635
Waardeoverdrachten	-177	-1.593
Uitkeringen	136	139
Kanssystemen	4.014	4.864
Voorwaardelijke toeslagen	-151.701	0
Wijziging grondslagen	-6.962	0
Kosten	905	788
Andere oorzaken	-3.894	-125
	-27.066	170.295

Risicoparaagraaf

(in duizenden euro)

Solvabiliteitsrisico

In de risicoparaagraaf binnen het bestuursverslag is het beleid rond risicobeheersing uiteengezet. Hierna worden een aantal specifieke risico's nader toegelicht en gekwantificeerd.

Het belangrijkste risico dat het fonds loopt is het risico dat het niet over genoeg solvabiliteit beschikt. Indien het fonds niet solvabel is bestaat het risico dat het fonds de premie moet verhogen of dat een beperkte of geen toeslagverlening kan plaatsvinden voor (delen van) het deelnemersbestand. In het uiterste geval dient het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen. Hoe solvabel het pensioenfonds is wordt getoetst aan de hand van de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad. Hoeveel eigen vermogen het fonds aan dient te houden gegeven de financiële risico's die het loopt (na afdekking) op de balans komt tot uitdrukking in de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets. Onder het huidige FTK geldt hierbij dat de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische verdeling afgezet wordt tegen de beleidsdekkingsgraad om te bepalen of het pensioenfonds in een tekort situatie verkeert.

De verschillende standaard risicofactoren hierin worden benoemd onder de noemer S1 tot en met S6. Hierna zijn de uitkomsten weergegeven voor de verschillende risicocategorieën op basis van de strategische beleggingsmix ultimo 2022 van 117,4% en ultimo 2021 van 114,6%. Hierbij dient opgemerkt te worden dat ten opzichte van vorig boekjaar de procentuele buffer van de afzonderlijke risicomponenten anders wordt getoond. De veronderstelde positieve samenhang (correlatie) tussen het renterisico, aandelen- en vastgoedrisico en kredietrisico wordt vanaf dit boekjaar bij deze afzonderlijke risico's meegenomen. Daarnaast wordt rekening gehouden met het gegeven dat niet alle risico's zich tegelijk zullen manifesteren (diversificatie). Vorig boekjaar werden deze effecten gezamenlijk onder het diversificatie-effect verantwoord. Door deze aangepaste rubricering te hanteren wordt de relatieve bijdrage van de afzonderlijke risicomponenten aan de totale vereiste dekkingsgraad zuiverder en beter inzichtelijk.

	2022		2021	
	€	%	€	%
Renterisico (S1)	85.951	3,9	30.257	1,0
Zakelijke waarden risico (S2)	128.576	5,8	167.923	5,6
Valutarisico (S3)	80.270	3,6	114.847	3,8
Grondstoffenrisico (S4)	0	0,0	0	0,0
Kredietrisico (S5)	49.580	2,2	65.172	2,2
Verzekeringstechnisch risico (S6)	43.177	1,9	60.160	2,0
Diversificatie-effect	-156.664		-179.987	
Vereist eigen vermogen	230.890	17,4	258.372	14,6
Aanwezige dekkingsgraad		117,1%		114,4%
Beleidsdekkingsgraad		119,3%		110,0%
Minimaal vereiste dekkingsgraad		104,6%		104,5%
Vereiste dekkingsgraad (strategische verdeling)		117,4%		114,6%
Vereiste dekkingsgraad (feitelijke verdeling)		116,5%		116,2%

De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad. In de berekening van de beleidsdekkingsgraad is rekening gehouden met de aangepaste definitie van de becijfering van de dekkingsgraad. Zoals aangegeven dient de dekkingsgraad becijferd te worden door rekening te houden met het totale vermogen en de totale technische voorziening. In boekjaar 2021 was de beleidsdekkingsgraad van 110,0% leidend. De beleidsdekkingsgraad van 2022 bedraagt 119,3%.

Renterisico

Het renterisico wordt veroorzaakt, doordat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen. Het Pensioenfonds kent een langere looptijd voor de beleggingen dan voor de looptijd van de pensioenverplichtingen. Onderstaande duratiecijfers geven meer inzicht.

Duratie van de vastrentende waarden (inclusief rentederivaten) 18,49

Duratie van de pensioenverplichtingen 23,12

Voor de vaststelling van het renterisico bij het vereist eigen vermogen worden de kasstromen van de rentegevoelige beleggingen afgezet tegen de kasstromen van de voorziening pensioenverplichtingen. Vervolgens worden beide kasstromen afgezet tegen door DNB bepaalde renteschokken die per looptijd verschillen. Op basis van deze renteschokken kan de impact op de technische voorziening en de impact op alle rentegevoelige beleggingen worden berekend. Overeenkomstig kan een afdekkingspercentage worden berekend. Rentegevoeligheid is één van de belangrijkste factoren bij de bepaling van de (strategische) assetallocatie van de portefeuille.

Het renterisico wordt bepaald aan de hand van een tweetal voorgeschreven rentescenario's, één daling één stijging. De DNB rentetermijnstructuur wordt per looptijd vermenigvuldigd met hetzij een factor voor rentestijging dan wel factor voor rentedaling. Aan de hand van die renteschokken worden waardeveranderingen bepaald voor verplichtingen en matching portefeuille (activa). Waarde bepaling voor de verplichtingen is gebaseerd op DNB rentetermijnstructuur en voor matching portefeuille op de dagelijkse rentetermijnstructuur.

Zakelijke waarden risico

Het pensioenfonds loopt het risico dat haar beleggingen in aandelen, vastgoed en alternatieve beleggingen in waarde dalen. In het beleggingsbeleid wordt met dergelijke risico's rekening gehouden door ondermeer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar categorieën van markten en beleggingen. De volatiliteit van de marktwaarden (prijrisico's) van beleggingen wordt periodiek geëvalueerd en kan leiden tot bijstellingen in het vermogensbeheer. In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende aandelen categorieën getoond:

	2022						2021					
	Excl.		Incl.				Excl.		Incl.			
	Derivaten		Derivaten		Derivaten		Derivaten		Derivaten		Derivaten	
	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%
Verdeling zakelijke waarden per categorie:												
Ontwikkelde markten (Mature markets)	357.256	86,7%	0	0,0%	357.256	86,7%	542.535	88,2%	0	0,0%	542.535	88,2%
Opkomende markten (Emerging markets)	54.753	13,3%	0	0,0%	54.753	13,3%	72.435	11,8%	0	0,0%	72.435	11,8%
Totaal zakelijke waarden	412.009	100,0%	0	0,0%	412.009	100,0%	614.970	100,0%	0	100,0%	614.970	100,0%

Valutarisico

De pensioenverplichtingen luiden in euro's, de mogelijke risico's als gevolg van valutakoersontwikkelingen komen daarom alleen bij de beleggingen tot uitdrukking. Zonder afdekking van het valutarisico loopt het pensioenfonds risico bij een daling van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Door meer dan 100% van het risico af te dekken loopt het fonds risico bij een stijging van vreemde valuta ten opzichte van de euro.

Het valutarisico wordt berekend aan de hand van een scenario waarbij wordt uitgegaan van een waardedaling van de beleggingen in vreemde valuta van 20%. Het valutarisico is het totale negatieve effect op de waarde van alle beleggingen als gevolg van dit scenario.

	2022				2021			
	Voor valuta-afdekking		Na valuta-afdekking		Voor valuta-afdekking		Na valuta-afdekking	
	€	%	€	%	€	%	€	%
Zakelijke waarden naar valuta								
Euro	33.071	8,0	165.452	39,9	50.243	8,2	215.060	34,7
Amerikaanse dollar	238.154	57,8	126.127	30,4	372.338	60,5	228.268	36,9
Australische dollar	7.939	1,9	7.980	1,9	10.430	1,7	10.096	1,6
Canadese dollar	12.594	3,1	13.019	3,1	17.661	2,9	17.803	2,9
Britse pound sterling	15.101	3,7	-2.306	-0,6	21.388	3,5	4.705	0,8
Hongkongse dollar	15.609	3,8	15.609	3,8	22.855	3,7	22.855	3,7
Japanezen yen	22.676	5,5	22.648	5,5	33.724	5,5	33.724	5,4
Singaporese dollar	1.317	0,3	1.317	0,3	1.552	0,3	1.552	0,3
Zwitserse franc	10.770	2,6	10.668	2,6	16.339	2,7	16.460	2,7
Zweedse kroon	3.494	0,8	2.879	0,7	5.622	0,9	5.621	0,9
Deense kroon	3.191	0,8	3.191	0,8	4.175	0,7	4.175	0,7
Noorse kroon	867	0,2	860	0,2	1.021	0,2	1.021	0,2
Overige	47.226	11,5	47.172	11,4	57.622	9,4	57.736	9,3
Totaal zakelijke waarden	412.009	100,0	414.615	100,0	614.970	100,0	619.076	100,0
Totale beleggingen naar valuta								
Euro	935.695	60,5	1.068.076	69,0	1.177.902	58,2	1.342.719	66,4
Amerikaanse dollar	402.546	26,0	290.519	18,8	579.127	28,6	435.057	21,5
Australische dollar	8.459	0,5	8.500	0,5	11.616	0,6	11.282	0,6
Canadese dollar	12.267	0,8	12.692	0,8	17.904	0,9	18.046	0,9
Britse pound sterling	33.137	2,1	15.730	1,0	38.251	1,9	21.568	1,1
Hongkongse dollar	16.997	1,1	16.997	1,1	24.609	1,2	24.609	1,2
Japanezen yen	23.503	1,5	23.474	1,5	39.270	1,9	35.415	1,8
Singaporese dollar	1.496	0,1	1.496	0,1	1.813	0,1	1.813	0,1
Zwitserse franc	10.891	0,7	10.789	0,7	16.470	0,8	16.591	0,8
Zweedse kroon	4.304	0,3	3.689	0,2	5.791	0,3	5.790	0,3
Deense kroon	3.201	0,2	3.201	0,2	4.184	0,2	4.184	0,2
Noorse kroon	881	0,1	874	0,1	1.036	0,1	1.036	0,1
Overig	92.489	6,0	92.435	6,1	104.991	5,2	105.105	5,3
Totale beleggingen (exclusief cash in de vastrentende waarden)	1.545.866	100,0	1.548.472	100,0	2.022.964	100,0	2.023.215	100,0

Kredietrisico

Voornameeljk wordt belegd via fondsen die aan de hand van mandaten gemanaged worden. Een van de aspecten daarbij is het beheersen van kredietrisico's. Bij het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de partijen, waarin belegd wordt, tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze creditspread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid (risicovrij) tot uitkering zal komen. Het kredietrisico verbonden aan derivatentransacties wordt beheerst door het afsluiten van standaardovereenkomsten met tegenpartijen, het beoordelen van de kredietwaardigheid van tegenpartijen, het spreiden van het transactievolume over verschillende tegenpartijen, het eisen van voldoende onderpand en een adequate monitoring met betrekking tot de gestelde eisen inzake het onderpand.

	2022		2021	
	€	%	€	%
<i>Rating vastrentende waarden:</i>				
AAA	217.684	22,2	314.186	24,1
AA	38.778	4,0	56.069	4,3
A	132.283	13,5	143.539	11,0
BBB	201.692	20,6	253.696	19,4
Lager dan BBB	56.105	5,7	95.212	7,3
Geen rating	334.129	34,0	443.239	33,9
Totaal vastrentende waarden (exclusief kortlopende vorderingen op banken)	980.671	100,0	1.305.941	100,0

	2022		2021	
	€	%	€	%
<i>Verdeling vastrentende waarden naar looptijd:</i>				
Resterende looptijd < 1 jaar	170.897	17,4	243.894	18,7
Resterende looptijd 1 <> 5 jaar	306.590	31,3	368.386	28,2
Resterende looptijd >= 5 jaar	503.184	51,3	693.661	53,1
Totaal vastrentende waarden (exclusief kortlopende vorderingen op banken)	980.671	100,0	1.305.941	100,0

Verzekeringstechnisch risico

"Binnen het verzekeringstechnische risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevensrisico). Tot het verzekeringstechnische risico worden gerekend: procesrisico, risico-opslag voor afwijkingen ten opzichte van de sterftetrend en negatieve stochastische afwijkingen van de verwachtingswaarde. Deze drie risico's bedragen een percentage van de op actuele waarde berekende technische voorziening. Het procesrisico neemt af naarmate het deelnemersbestand toeneemt, omdat het sterfteproces dan beter kan worden geschat. De beide andere risicofactoren houden respectievelijk rekening met de onzekerheid in de sterftetrend en met de negatieve stochastische afwijkingen.

Concentratierisico

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Ook "grote posten" zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd

	2022		2021	
	€	%	€	%
Zakelijke waarden				
<i>Verdeling zakelijke waarden per regio:</i>				
Europa	44.782	10,9	61.150	9,9
Europa niet EU	29.909	7,3	41.492	6,7
Noord-Amerika	242.104	58,8	385.991	62,8
Midden- en Zuid-Amerika	5.470	1,3	3.375	0,5
Azië	47.567	11,5	46.011	7,5
Oceanië	34.619	8,4	69.425	11,3
Overige	7.558	1,8	7.526	1,3
Totaal zakelijke waarden (inclusief opties)	412.009	100,0	614.970	100,0

	2022		2021	
	€	%	€	%
Grote posten: zakelijke waarden van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 5% van de totale beleggingen in zakelijke waarden				
State Street Global Advisors	425.060	100,0	634.921	100,0
<i>Verdeling zakelijke waarden per sector (na look-through):</i>				
Beleggingsfondsen	412.009	100,0	614.970	100,0

	2022		2021	
	€	%	€	%
Vastrentende waarden				
<i>Verdeling vastrentende waarden per regio:</i>				
Europa	728.051	74,2	994.525	76,2
Europa niet EU	50.812	5,2	51.211	3,9
Noord-Amerika	119.556	12,2	160.414	12,3
Midden- en Zuid-Amerika	24.802	2,5	29.132	2,2
Azië	26.105	2,7	26.745	2,0
Oceanië	7.148	0,7	16.817	1,3
Overige	24.197	2,5	27.097	2,1
Totaal vastrentende waarden (exclusief kortlopende vorderingen op banken, inclusief derivaten)	980.671	100,0	1.305.941	100,0

	2022		2021	
	€	%	€	%
Grote posten: vastrentende waarden van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 5% van de totale beleggingen in vastrentende waarden				
RobecoSAM Euro SDG Credits Fund	211.513	20,5	250.179	18,4
Robeco Capital Growth Funds	207.938	20,1	251.859	18,5
Robeco Institutional Solutions Fund	320.223	31,0	528.549	38,8
Particulier hypotheekfondsen	204.351	19,8	235.785	17,3

Er zijn geen beleggingen uitgeleend. Er is geen collateral ontvangen of gestort.

Actief beheer risico

Actief beheer risico ontstaat doordat vermogensbeheerders actief beheer voeren op (delen van) de beleggingsportefeuille. Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die worden ingenomen ten opzichte van strategische benchmarks. De mate van actief beheer wordt bepaald aan de hand van de tracking error. Een lage tracking error impliceert dat het feitelijke rendement dicht bij de gekozen benchmark ligt, terwijl een hoge tracking error aangeeft dat het rendement duidelijk van de benchmark afwijkt. Een hogere tracking error impliceert een hoger actief beheer risico.

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt alleen een actief beheer risico becijferd voor de aandelenportefeuille indien de tracking error groter is dan 1%. Voor het pensioenfonds resulteert een buffer voor het zowel het feitelijk actief beheer risico als voor het strategisch actief beheer risico van 0 (0,0%).

De jaarrekening is vastgesteld te Utrecht, 25 mei 2023

Het bestuur

Nico Passchier
(werknemersvoorzitter)

Gijs Flaming
(werkgeversvoorzitter)

Iris Blankers

Bert Kok

Ivo Krikke

René van den Broek

Marcel Meems

Jessica Matelski

Overige gegevens

Statutaire bepalingen resultaatbestemming

Volgens artikel 16 van de statuten dient de jaarrekening een zodanig inzicht te geven, dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent de grootte, de samenstelling en de aanwending van het vermogen, alsmede omtrent het behaalde resultaat. Conform de ABTN (Financieel kader) dienen de jaarresultaten te worden toegevoegd aan de reserves.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen te Heerlen is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2022.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaaris ben ik onafhankelijk van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 8.500.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 425.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materieële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 (vereist eigen vermogen).

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Het pensioenfonds heeft in 2022 gebruik gemaakt van het 'Besluit toeslagverlening in bijzondere omstandigheden' van 7 juni 2022 (Staatsblad 2022, 211) bij het besluit tot toeslagverlening per 1 januari 2022 en 1 januari 2023. Daarbij heeft het pensioenfonds onderbouwd dat is voldaan aan de in het Besluit gestelde voorwaarden.

Amsterdam, 25 mei 2023

drs. J.J.M. Tol AAG RBA
verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen per 31 december 2022 en van het saldo van baten en lasten over 2022, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen ('de Stichting' of 'het fonds') te Heerlen gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2022;
- 2 de staat van baten en lasten over 2022;
- 3 het kasstroomoverzicht over 2022; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. De informatie en onze bevindingen ten aanzien van continuïteit, fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving en de kernpunten van onze controle moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Samenvatting

Materialiteit

- Materialiteit van EUR 8,5 miljoen
- 0,5% van het pensioenvermogen

Risico's gerelateerd aan fraude & Noclar en continuïteit

- Risico's gerelateerd aan fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving (Noclar): verondersteld risico van doorbreken interne beheersing door het bestuur geïdentificeerd
- Risico's gerelateerd aan continuïteit: geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd

Kernpunten

- Waardering van beleggingen voor risico pensioenfonds
- Waardering van de voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening

Oordeel

Goedkeurend

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 8,5 miljoen (2021: EUR 10 miljoen). Voor de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van het pensioenvermogen per 31 december 2022 (0,5%). De materialiteit voor de jaarrekening is significant gewijzigd ten opzichte van vorig boekjaar als gevolg van de daling van het pensioenvermogen gedurende 2022 ten

opzichte van boekjaar 2021. Wij beschouwen het pensioenvermogen als de meest geschikte benchmark, omdat het pensioenvermogen een bepalende factor is in de berekening van de (beleids)dekkingsgraad die de financiële positie van de Stichting weergeeft. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij hebben met het bestuur en de raad van toezicht afgesproken dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven EUR 425 duizend rapporteren aan het bestuur en de raad van toezicht alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de controle

Uitbesteding van bedrijfsprocessen aan dienstverleners

De Stichting heeft het beheer van de beleggingen uitbesteed aan CACEIS Bank, Netherlands Branch (hierna: CACEIS). De pensioenadministratie is uitbesteed aan AZL N.V. (hierna: AZL).

De jaarrekening wordt opgesteld op basis van informatie over de beleggingen en beleggingsopbrengsten die is verstrekt door CACEIS en informatie over de voorziening pensioenverplichtingen, premiebijdragen, pensioenuitkeringen en overige financiële posten die is verstrekt door AZL.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verwerven van inzicht in de aard en de significantie van de door de dienstverleners verleende diensten en in het effect ervan op de voor de controle relevante interne beheersing van de Stichting. Op basis hiervan identificeren wij de risico's op een afwijking van materieel belang en zetten wij controlewerkzaamheden op en voeren wij deze uit om op deze risico's in te spelen.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants inzake de voor de Stichting relevante interne beheersingsmaatregelen van AZL, zoals weergegeven in de specifiek daarvoor opgestelde (Standaard 3402 type II-) rapportages.

Onze controlewerkzaamheden bestaan uit het bepalen van de minimaal verwachte interne beheersingsmaatregelen en het bespreken van de beheersomgeving bij de dienstverlener met vertegenwoordigers van de dienstverlener. Op basis daarvan evalueren wij, en bespreken wij met de andere onafhankelijke accountant, de in de Standaard 3402-rapportage beschreven interne beheersingsmaatregelen, de verrichte werkzaamheden ter toetsing van de effectieve werking gedurende 2022 en de uitkomsten daarvan. Ook beoordelen wij de evaluatie door het bestuur van de kwaliteit van de uitbesteding aan CACEIS en AZL.

Wij hebben eigen gegevensgerichte analyses ten aanzien van premiebijdragen en pensioenuitkeringen uitgevoerd, waarbij wij de uitkomsten hebben getoetst op basis van verwachtingen die wij zelf hiervoor hebben ontwikkeld. Wij hebben door middel van deelwaarnemingen mutaties in de pensioenadministratie, premiebijdragen en pensioenuitkeringen aan de hand van brondocumentatie bij de dienstverlener onderzocht.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants. CACEIS heeft op grond van de overeenkomst met de Stichting aan een onafhankelijke accountant opdracht gegeven de informatie inzake beleggingen ten behoeve van de jaarrekening van de Stichting te controleren.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel bij de jaarrekening zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controlewerkzaamheden van deze accountant. In dit kader hebben wij de accountant schriftelijke instructies gegeven omtrent de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden. De accountant heeft, op onze instructie, de controle uitgevoerd met een materialiteit van EUR 8,4 miljoen en daarbij ook bijzondere aandacht besteed aan het hierna genoemde kernpunt van onze controle voor de waardering van beleggingen voor risico pensioenfondsen.

De accountant heeft zijn bevindingen aan ons gerapporteerd. Wij hebben de rapportage geëvalueerd, de bevindingen met de accountant besproken, het controledossier van de accountant beoordeeld en aanvullende eigen controlewerkzaamheden uitgevoerd, waaronder de aansluiting van de vermogensbeheerrapportage met de financiële administratie en de jaarrekening.

Door bovengenoemde werkzaamheden op de uitbestede bedrijfsprocessen en aanvullende eigen werkzaamheden hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen, beleggingsstromen en -opbrengsten, (mutaties in) deelnemergegevens en aanspraken die resulteren in (wijzigingen in) de voorziening pensioenverplichtingen, premiebijdragen en pensioenuitkeringen verkregen.

Controleaanpak ten aanzien van risico's op fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

In de paragraaf 'Integraal risicomanagement' van het bestuursverslag beschrijft het bestuur de procedures ten aanzien van de risico's op fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

In het kader van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de Stichting en de bedrijfsomgeving, en hebben wij de opzet en de implementatie beoordeeld en, waar van toepassing, de effectieve werking getoetst van het risicomanagement van de Stichting met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Dit betreft tevens de interne beheersmaatregelen die aanwezig zijn bij de externe dienstverleners van de Stichting (zie paragraaf 'Reikwijdte van de controle').

Onze werkzaamheden omvatten onder andere het evalueren van de gedragscode, de klokkenluidersregeling, het incidentenregister en de procedures van de Stichting om aanwijzingen van mogelijke fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving te onderzoeken. Bovendien hebben wij inlichtingen ter zake ingewonnen bij het bestuur en de raad van toezicht. Wij hebben onder meer de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

- inzicht verkrijgen in hoe de Stichting het gebruik van informatietechnologie (IT) beheerst en de invloed daarvan op de jaarrekening;
- evaluatie van nevenfuncties van bestuursleden, met speciale aandacht voor procedures en governance met betrekking tot mogelijke belangenconflicten; en
- evaluatie van correspondentie met regelgevende en toezichthoudende instanties (inclusief DNB en AFM).

Daarnaast hebben wij werkzaamheden uitgevoerd om inzicht te verkrijgen in de wet- en regelgeving die op de Stichting van toepassing is. Wij hebben de volgende rechtsgebieden geïdentificeerd die de meest waarschijnlijke oorzaak zouden kunnen zijn voor een materieel effect op de jaarrekening:

- Pensioenwet;
- Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds (Wet Bpf 2000);

- Besluit Financieel toetsingskader pensioenfondsen (Bftp);
- Algemene verordening gegevensbescherming (AVG);
- Sanctiewetgeving.

Wij hebben de risicofactoren voor fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving geëvalueerd om na te gaan of deze factoren duiden op een risico op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening.

Wij beoordelen het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording (waaronder premieopbrengsten, directe beleggingsopbrengsten en indirecte beleggingsopbrengsten) als niet relevant gezien de aard van de opbrengsten, de aanwezige uitbestedingsrelaties en de beperkte mogelijkheden tot het materieel beïnvloeden van de opbrengstverantwoording.

In overeenstemming met het bovenstaande en met de controlestandaarden hebben wij het volgende risico geïdentificeerd ten aanzien van fraude dat relevant is voor onze controle, inclusief het relevante veronderstelde risico zoals vastgelegd in de controlestandaarden. Wij hebben hierop als volgt ingespeeld:

Doorbreken van interne beheersing door het bestuur (een verondersteld risico)

Risico:

- Het bestuur is in een unieke positie om fraude te plegen door de mogelijkheid het proces van financiële verslaggeving en resultaten te manipuleren door middel van het doorbreken van de interne beheersing die anderszins effectief lijkt te werken, zoals schattingen gerelateerd aan de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen en de waardering van de beleggingen.

Controleaanpak:

- Wij hebben de opzet en de implementatie geëvalueerd en, waar passend geacht, de werking getoetst van de interne beheersingsmaatregelen die het frauderisico dienen te mitigeren, inclusief de interne beheersingsmaatregelen die aanwezig zijn bij de dienstverleners waaraan de Stichting bedrijfsprocessen heeft uitbesteed.
- Wij hebben een analyse uitgevoerd om te identificeren of er sprake is van (administratieve) journaalposten met een hoger frauderisico. De uitkomst van deze evaluatie is dat wij geen (administratieve) journaalposten met een hoger frauderisico hebben geïdentificeerd.
- Wij hebben significante schattingen alsook oordeelsvormingen en veronderstellingen van het bestuur met betrekking tot de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening en de waardering van de beleggingen voor risico pensioenfonds geëvalueerd. Voor een omschrijving van onze werkzaamheden hieromtrent, verwijzen wij naar de kernpunten met betrekking tot de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening en de waardering van beleggingen voor risico pensioenfonds.
- Wij hebben elementen van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen, zoals het aansluiten van (willekeurig) geselecteerde afkopen van pensioenrechten op onderliggende brondocumenten.

Onze evaluatie van uitgevoerde procedures ten aanzien van fraude heeft niet geleid tot een kernpunt van de controle.

Wij hebben onze risico-inschatting en controleaanpak en resultaten gecommuniceerd aan het bestuur en aan de raad van toezicht.

Onze controlewerkzaamheden leidden niet tot aanwijzingen en/of andere redelijke vermoedens van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving die van materieel belang zijn voor onze controle.

Controleaanpak continuïteit

Het bestuur van de Stichting heeft zijn continuïteitsbeoordeling uitgevoerd en geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd. Onze procedures om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te beoordelen omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsrisicoanalyse door het bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle kennis hebben;
- overwegen of actuariële ontwikkelingen (inclusief de voorzienbare trend in overlevingskansen) en de ontwikkelingen op financiële markten (inclusief ontwikkeling in de rentetermijnstructuur) aanleiding geven tot een significant continuïteitsrisico;
- analyse van de ontwikkeling van de financiële positie van de Stichting gedurende het boekjaar ten opzichte van wettelijke solvabiliteits-eisen op indicatoren die kunnen duiden op continuïteitsrisico's en het evalueren van de toelichting in de jaarrekening hieromtrent.

De resultaten van onze risicobeoordelingsprocedures hebben geen aanleiding gegeven om additionele controlewerkzaamheden op de continuïteitsbeoordeling uit te voeren.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het belangrijkste waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij aan het bestuur en de raad van toezicht gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Waardering van beleggingen voor risico pensioenfonds

Omschrijving

De beleggingen voor risico pensioenfonds (hierna: 'de beleggingen') vormen een significante post op de balans van de Stichting. De beleggingen van de Stichting bedragen circa 99% van het balanstotaal. Alle beleggingen dienen conform de Pensioenwet te worden gewaardeerd op reële waarde (marktwaarde). Uit noot 1 van de toelichting op de jaarrekening blijkt dat voor EUR 1.254 miljoen (81%) van de beleggingen van de Stichting de waardering gebaseerd is op marktnoteringen en dat voor EUR 295 miljoen (19%) van de beleggingen van de Stichting de waardering gebaseerd is op basis van andere geschikte waarderingsmodellen. Het bepalen van de marktwaarde voor deze laatste beleggingscategorie is complex(er) en bevat subjectieve schattingselementen.

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming van het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van modellen. Gezien de invloed hiervan op de waardering van de beleggingen, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de (beleids)dekkingsgraad vormde de waardering van de beleggingen een kernpunt van onze controle.

In de paragraaf 'Grondslagen voor waardering en resultaatsbepaling' geeft de Stichting de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer. In noot 1 zijn de gehanteerde waarderingmethoden en belangrijke veronderstellingen voor de waardering van deze beleggingscategorie uiteengezet.

Het evalueren van de waarderingsgrondslagen en het vaststellen van de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen vormden onderdeel van onze werkzaamheden.

Onze aanpak

De accountant van CACEIS heeft zijn bevindingen met betrekking tot zijn controle op de vermogensrapportage aan ons gerapporteerd. Wij hebben de rapportage geëvalueerd, de bevindingen met de accountant besproken en een dossierreview op het controledossier van de accountant verricht. Wij hebben vastgesteld dat de gecontroleerde vermogensbeheerrapportage aansluit met de financiële administratie en de jaarrekening.

Onze observatie

Wij hebben geconstateerd dat de gehanteerde waarderingsgrondslagen en gehanteerde waarderingsmethodieken voor de beleggingen in overeenstemming zijn met de geldende verslaggevingsregels en geschikt zijn om te kunnen komen tot een marktwaarde van deze beleggingen.

Wij vinden dat de waardering van de beleggingen in de jaarrekening op aanvaardbare wijze is bepaald. De toelichting op de samenstelling en het verloop van de beleggingen is toereikend.

Waardering van de voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening

Omschrijving

De voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening (hierna: ‘de voorziening pensioenverplichtingen’) is een significante post op de balans van de Stichting die wordt gewaardeerd op reële waarde (marktwaarde). De waardering van de voorziening pensioenverplichtingen komt tot stand door middel van een berekening waarin aanspraakgegevens van deelnemers met behulp van belangrijke schattingen over levensverwachtingen, kostenniveaus en arbeidsongeschiktheid worden vertaald naar verwachte toekomstige kasstromen (uitkeringen). De kasstromen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de rentetermijnstructuur ultimo boekjaar zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank.

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming door het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van actuariële modellen en het bestuur zich laat adviseren door actuariële deskundigen. Gezien de complexiteit en de invloed hiervan op de hoogte van de voorziening pensioenverplichtingen, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de beleidsdekkingsgraad vormt de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen een kernpunt van onze controle.

Het bestuur heeft in de paragraaf ‘Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling’ de waarderingsgrondslagen en veronderstellingen voor de voorziening pensioenverplichtingen opgenomen. Uit deze toelichting blijkt dat schattingswijzigingen hebben plaatsgevonden. In de risicoparagraaf is onder het renterisico de gevoeligheid van de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor schattingen uiteengezet.

Onze aanpak

Bij onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden van de certificerend actuaris die door de Stichting is aangesteld. Wij hebben bij aanvang van de controle en bij

afronding ervan afstemming gehad met de certificerend actuaire over de te volgen aanpak, de attentiepunten en de uitkomsten.

Wij hebben de door het bestuur gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen geëvalueerd. Hierbij hebben wij de consistentie, prudentie en actualiteit van de schattingsmethode en veronderstellingen betrokken. Wij hebben de onderbouwing van de veronderstellingen door het bestuur geëvalueerd aan de hand van een toetsing van de historische betrouwbaarheid daarvan en algemeen geactualiseerde uitgangspunten zoals overlevingskansen. De gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen hebben wij besproken met de certificerend actuaire. Wij hebben de actuariële verklaring zoals opgenomen in de overige gegevens en de werkzaamheden van de certificerend actuaire geëvalueerd.

Onze werkzaamheden omvatten verder het evalueren van de uitkomst van de actuariële analyse van het saldo van baten en lasten in relatie tot eerder gemaakte schattingen en kasstroomprojecties. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij gebruikgemaakt van een eigen actuaire. Tevens hebben wij de waarderingsgrondslagen en de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen in de jaarrekening geëvalueerd.

Onze observatie

Wij vinden dat de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen in de jaarrekening op aanvaardbare wijze is bepaald. De toelichting op de samenstelling en het verloop van de voorziening pensioenverplichtingen is toereikend.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben een mindere diepgang dan onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de informatie die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om

het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Daarbij is het bestuur, onder toezicht van de raad van toezicht, verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en de niet-naleving van wet- en regelgeving en het nemen van maatregelen om de gevolgen, voor zover mogelijk, ongedaan te maken en herhaling te voorkomen.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de Stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van de genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de Stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de Stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstelling is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze ongedeelde verantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de onderdelen of activiteiten binnen de groep. In dat kader zijn wij ook verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole.

Wij communiceren met het bestuur en de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur en de raad van toezicht hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Utrecht, 25 mei 2023

KPMG Accountants N.V.

W. Kevelam RA

Bijlagen

Verzekerdenbestand

	Actieve deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen- gerechtigden	Totaal
Stand per 31 december 2021	18.033	32.047	10.570	60.650
Mutaties door:				
Nieuwe toetredingen	5.340	0	0	5.340
Ontslag met premievrije aanspraak	-5.128	5.128	0	0
Waardeoverdracht	0	-2.391	0	-2.391
Ingang pensioen	-75	-646	1.047	326
Overlijden	-28	-229	-328	-585
Afkoop	0	-146	-179	-325
Andere oorzaken	329	-841	-10	-522
Mutaties per saldo	438	875	530	1.843
Stand per 31 december 2022	18.471	32.922	11.100	62.493

Specificatie pensioengerechtigden

	2022	2021
Ouderdomspensioen	9.194	8.799
Partnerpensioen	1.835	1.711
Wezenpensioen	71	60
Totaal	11.100	10.570

*) Waarvan 574 deelnemers met (gedeeltelijke) vrijstelling van premiebetaling

Organisatie van het pensioenfonds

Bestuur

Het bestuur van Bpf Foodservice is verantwoordelijk voor de gang van zaken bij en de organisatie van het pensioenfonds. Het bestuur van Bpf Foodservice is paritair samengesteld en bestaat uit acht personen. Daarvan zijn vier bestuurders van werkgeverszijde, drie van werknemerszijde en een vertegenwoordiger namens pensioengerechtigden. In het verslagjaar zijn Ivo Krikke en Marcel Meems, die in 2021 waren benoemd als aspirant bestuurslid, benoemd als bestuurslid van werkgeverszijde.

In het verslagjaar was Gijs Flameling werkgeversvoorzitter en fungerend voorzitter. Iris Blankers was plaatsvervangend werkgeversvoorzitter. Nico Passchier was werknemersvoorzitter. Bert Kok was plaatsvervangend werknemersvoorzitter.

Bestuurscommissies

Met het benoemen van de twee nieuwe bestuursleden in 2022 heeft het bestuur de organisatiestructuur opnieuw bekeken en besproken. Voor een optimale inzet van ieders kwaliteiten, de overgang naar een nieuw pensioenstelsel en de speerpunten van DNB is besloten om de P&CC per 1 januari 2022 te splitsen in twee commissies, de Communicatiecommissie (CC) en de Pensioencommissie (PC). Daarnaast is gezien het belang van datakwaliteit, uitbesteding naar partijen en IT-veranderingen in het kader van het nieuwe stelsel een nieuwe commissie geformeerd: de commissie datakwaliteit, uitbesteding en IT-strategie (DUIT).

Met een nieuwe klankbordgroep risicobeheer wordt gewaarborgd dat de sleutelfunctie risicobeheer deze functie met goede informatiebronnen kan invullen. De overige commissies zijn ongewijzigd.

Het bestuur van Bpf Foodservice werd in het verslagjaar ondersteund door de volgende commissies:

Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur bestond in het verslagjaar uit de werkgeversvoorzitter en de werknemersvoorzitter. Het dagelijks bestuur is belast met het uitvoeren van het dagelijks beleid. Het dagelijks bestuur bestond uit Nico Passchier, werknemersvoorzitter en Gijs Flameling als werkgeversvoorzitter.

Aansluitings- en incassocommissie

Deze commissie voert samen met AZL het aansluitings- en incassobeleid uit en adviseert het bestuur over individuele werkgeversdossiers. De commissie bestond op 31 december 2022 uit de bestuursleden Bert Kok, Ivo Krikke en Marcel Meems en werd met raad ter zijde gestaan door de adviseur van deze commissie Jelle Griffioen en een externe jurist. Eind 2022 heeft Jelle Griffioen afscheid genomen als adviseur van de AIC. Het bestuur dankt hem voor zijn adviezen in het afgelopen jaar.

Balansmanagementcommissie

De belangrijkste taken van de Balansmanagementcommissie bestaan uit het adviseren van het bestuur over het beleggingsbeleid en actuariële aangelegenheden en draagt zorg voor de uitvoering van dat beleid en het monitoren van de activiteiten van de vermogensbeheerders. Tevens is de BMC verantwoordelijk voor het ESG- beleid. De commissie bestond op 31 december 2022 uit de bestuursleden Jessica Matelski, Bert Kok en Iris Blankers. De commissie wordt bijgestaan door een externe beleggingsadviseur en een actuariel adviseur.

Pensioencommissie

De Pensioencommissie is verantwoordelijk voor de (voortgang van) de uitvoering van het pensioenbeleid van het pensioenfonds, en formuleert beleidsvoorstellen voor aanpassing van het pensioenbeleid dat wordt vastgesteld door het bestuur. De commissie bestond op 31 december 2022 uit de bestuursleden Marcel Meems, René van den Broek en Bert Kok.

Communicatiecommissie

De Communicatiecommissie is verantwoordelijk voor de voortgang van de uitvoering van het communicatiebeleid van het pensioenfonds en formuleert beleidsvoorstellen voor aanpassing van het communicatiebeleid ter besluitvorming door het bestuur. De commissie bestond op 31 december 2022 uit de bestuursleden Ivo Krikke, Nico Passchier en Jessica Matelski en wordt bijgestaan door een communicatieadviseur.

Commissie Datakwaliteit, Uitbesteding en IT

De Commissie Datakwaliteit, Uitbesteding en IT is verantwoordelijk voor het opstellen van, het adviseren over en het implementeren van het beleid met betrekking tot data-kwaliteit, IT-strategie, business continuity en uitbesteding, dat wordt vastgesteld door het bestuur. De commissie bestond op 31 december 2022 uit de bestuursleden René van den Broek, Iris Blankers en Gijs Flaming en wordt bijgestaan door een IT-adviseur.

Klankbordgroep Risicobeheer

De klankbordgroep Risicobeheer bestaat uit afgevaardigden uit de eerste lijns-commissies PC, AIC, CC, DB, DUIT en BMC en dienen als klankbord voor de sleutelfunctionaris risicobeheer. De klankbordgroep wordt bijgestaan door de sleutelfunctiehouder risicobeheer.

Commissie Overleg Sociale Partners

Deze commissie bestond op 31 december 2022 uit vertegenwoordigers namens het bestuur (Nico Passchier en Marcel Meems) en afgevaardigden van sociale partners. De commissie vergadert in de regel twee maal per jaar. Het afgelopen jaar is dit negen maal geweest met name door kennisdeling over het nieuwe pensioenstelsel. In dat kader zijn ook afgevaardigden uit de stuurgroep NPS regelmatig aangeschoven. De commissie heeft tot taak de afstemming tussen Bpf Foodservice en sociale partners soepel te laten verlopen.

Stuurgroep Nieuw Pensioenstelsel (NPS)

Ter voorbereiding op de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel is in 2021 de (tijdelijke) stuurgroep NPS opgericht. De stuurgroep geeft uitvoering aan het projectplan en bewaakt planning en tijdigheid van de besluitvorming bewaakt, met als doel om tijdig naar het nieuwe stelsel over te gaan. Eind 2022 is een projectmanager aangesteld om dit proces de komende jaren aan te sturen. De stuurgroep bestond op 31 december 2022 uit de bestuursleden Iris Blankers, Jessica Matelski en Gijs Flaming.

Nevenfuncties

Bestuur

(Neven)functies 2022

Bert Kok

- Bestuurder VvE

Nico Passchier

- Niet-uitvoerend bestuurder Bpf Banden en Wielen
- Vereffenaar Bpf Tandtechniek

René van den Broek

- Eigenaar ActWise (consultancy en opleidingen)
- Docent pensioenopleidingen bij SPO
- Docent Stichting AVANS deeltijd (HBO)

Jessica Matelski

- Lid Visitatie commissie Stichting Sportfondsen Pensioenfonds
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Campina
- Lid Visitatiecommissie Pensioenfonds Brocacef
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Pon
- Lid Auditcommissie Bpf Meubel
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Geveke
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Gazelle
- Bestuurder en voorzitter Stichting IKEA Pensioenfonds (vanaf juni voorzitter)
- Lid commissie vermogensbeheer Pensioenfederatie

Iris Blankers

- Bestuurder Pensioenfonds Medewerkers Apotheken
- Lid benoemingsadviescommissie Pensioenfederatie
- Toehoorder Raad van Toezicht Heineken Pensioenfonds

Ivo Krikke

- DGA G. Krikke & Zn B.V.
- voorzitter Businessclub BCG
- Voorzitter Promotie Promotie Grou
- Beoogd bestuurslid Federatie 058
- Bestuurslid SC Heerenveen
- voorzitter VvE

Marcel Meems

- Senior Business controller Bidfood B.V.

Raad van toezicht

Het intern toezicht van Bpf Foodservice wordt uitgeoefend door een raad van toezicht. De taken en bevoegdheden van dit orgaan evenals de samenstelling, benoeming en werkwijze zijn vastgelegd in de statuten van Bpf Foodservice en het reglement raad van toezicht.

Voor een samenvatting van het rapport van de raad van toezicht wordt verwezen naar pagina 117.

(Neven)functies 2022

Antoinetta Eikenboom (tot 1 juli 2022)

- Manager juridische zaken/ bestuurssecretaris Stichting Pensioenfonds IBM Nederland
- Lid Raad van Toezicht Bpf MITT (tot 1 juli 2022)
- Expert/ extern adviseur PFG commissie Pensioenfonds ABN AMRO

Evelien van Hilten

- Hoofd portfolio management DMFCO
- Bestuurslid PCI Stichting Catharina
- Penningmeester Stichting cultuurreizen Sint Martinus
- Penningmeester Stichting Outlier (vanaf juni 2022)
- Voorzitter Centrale ouderraad scholengemeenschap Yuverta (vanaf augustus 2022)

Arjen van Amerongen

- Sleutelfunctiehouder Risicobeheer Pensioenfonds STIPP
- Niet-uitvoerend bestuurder Pensioenfonds ABN AMRO
- Bestuurder, Pensioenfonds Slagers
- Lid visitatiecommissie Pensioenfonds St. Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Nederlandse Groothandel
- Lid adviescommissie SPO
- Lid Raad van Toezicht Centraal Beheer APF (vanaf 15 juli 2022)

Nery Anderson (vanaf 1 juli 2022)

- Niet-uitvoerend bestuurder Pensioenfonds ABN AMRO
- lid Raad van Toezicht Het Nederlandse Pensioenfonds (vanaf 24 januari 2022)
- Lid Raad van Commissarissen ABN AMRO Groenbank
- Lid en voorzitter Raad van Toezicht Pensioenfonds APF (vanaf 1 juni 2022 lid en vanaf 1 september 2022 voorzitter)

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur heeft een verantwoordingsorgaan ingesteld dat voldoet aan de Pensioenwet. De taken en bevoegdheden van dit orgaan evenals de samenstelling, benoeming en werkwijze zijn vastgelegd in de statuten van Bpf Foodservice en het reglement van het verantwoordingsorgaan. De samenstelling van het verantwoordingsorgaan is in het verslagjaar niet gewijzigd. Voor het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2022 wordt verwezen naar pagina 121.

(Neven)functies 2022

Herman Klinge (tot 1 juli 2022)

- Lid Belanghebbendenorgaan CB APF Kring Sligro
- Oproepchauffeur autovervoer Consolid (Autoreset)
- Voorzitter Stichting Vrienden van Durghorst en Rosariumhorst
- Lid Kascommissie KBO Noord-Holland
- Lid Financiële commissie KBO Noord-Holland

Nely van der Horst-van der Stege

- Commissaris Rabobank Vaart en Vechtstreek
- Lid cliëntenraad Isala ziekenhuis
- Scriba Hervormde gemeente De Baak Hasselt
- Lid werkgroep Buitengebied Zwartewaterland

Marie-Louise van der Wegen

- Adviseur Financiële rechtspositie Ministerie van Binnenlandse Zaken
- Docent SPO-pensioenopleidingen
- Lid Verantwoordingsorgaan ABP

Peter Niemantsverdriet

- Lid VO Bpf Banden en Wielen
- Lid cao-commissie Foodservice CNV

Wesley Paulissen (vanaf 1 april 2022)

- Medewerker Spar Holding

- Fractievoorzitter Gemeente Waalwijk

De volgende leden zijn tevens (gepensioneerd) deelnemer aan de regeling: Marcel Meems, Herman Klinge, Peter Niemantsverdriet en Wesley Paulissen.

Uitbestede werkzaamheden

Administratie

De pensioen- en deelnemersadministratie, de financiële administratie en de jaarverslaglegging zijn uitbesteed aan AZL.

Vermogensbeheer

De vastrentende waardenportefeuille is voor een deel ondergebracht bij Robeco Institutional Asset Management. Daarnaast participeert Bpf Foodservice in een hypotheekfonds van SAREF. De aandelenportefeuille wordt beheerd door SSGA. Altera is beheerder van de niet-beursgenoteerd vastgoedportefeuille. Legal & General Investment Management (LGIM) is aangesteld als beheerder voor de portefeuille van voor staatsobligaties uit opkomende landen (ofwel EMD) geselecteerd. CACEIS is als custodian van Bpf Foodservice aangesteld.

Handhaving

Het bestuur heeft handhaving van de verplichtstelling uitbesteed aan AZL in samenwerking met DLA Piper voor juridische advisering.

Advisering en certificering

Het bestuur heeft de bestuursadvies en -ondersteuning uitbesteed aan AZL. In het verslagjaar zijn de adviserende actuariële werkzaamheden uitgevoerd door Willis Towers Watson en de adviserende werkzaamheden op het gebied van vermogensbeheer door Sprenkels & Verschuren.

De adviseur op het gebied van risicobeheer is Willis Towers Watson. De controle van de jaarrekening is toevertrouwd aan KPMG. De actuariële certificering is belegd bij Triple A.

Sleutelfunctiehouders

Actuariële functie: als actuariële sleutelfunctiehouder is de heer J. Tol van Triple A benoemd. Risicobeheerfunctie: als sleutelfunctiehouder risicobeheer is de heer F. van Rijn van WTW benoemd. Audit functie: als sleutelfunctiehouder interne audit is de heer R. Verweij van InAudit benoemd.

Compliance

De heer R. Mersch van GBA Accountants en Adviseurs is aangesteld als externe compliance officer. De compliance officer is onder meer belast met de controle op de naleving van de gedragscode.

Privacy verantwoordelijke

Het bestuur heeft bestuurslid René van den Broek als privacy-verantwoordelijke aangesteld. De privacy-verantwoordelijke ziet toe op de naleving van de wettelijke regels en beleid ten aanzien van de bescherming van persoonsgegevens.

Template periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten, bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd, praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Productnaam: Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen

Identificatiecode juridische entiteiten (LEI): 724500LMBWFJKZILPH53

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Heeft dit financieel product een duurzame beleggingsdoelstelling?

●● ☐ Ja	●● ☒ Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: ___% <ul style="list-style-type: none"> ☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden ☐ in economische activiteiten die volgens EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden 	☐ Dit product promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het een minimum van ___% duurzame beleggingen <ul style="list-style-type: none"> ☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden ☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden ☐ met een sociale doelstelling
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ___%	☒ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen (Bpf Foodservice) heeft de volgende kenmerken gepromoot:

- Niet bijdragen aan controversieel gedrag en controversiële activiteiten door middel van uitsluitingen:**

Bpf Foodservice heeft gekozen voor vermogensbeheerders die bedrijven hebben uitgesloten op basis van verschillende internationale standaarden. Bpf Foodservice heeft daarom niet belegd in bedrijven die:

- betrokken zijn bij de productie, ontwikkeling en/of onderhoud van cluster munitie, landmijnen en nucleaire wapens.
- de 'Global Compact' van de Verenigde Naties (VN) niet naleven. Dit betreft tien principes die de VN heeft opgesteld op het gebied van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu en anti-corruptie.

De prestaties van Bpf Foodservice ten aanzien van dit kenmerk is gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicatoren 1 en 2. De resultaten zijn opgenomen in de volgende vraag.

2. Integratie van milieu, sociale en governance (ESG) factoren in de beleggingsportefeuille:

Bpf Foodservice heeft de Principles for Responsible Investment (PRI) onderkent. Bij de selectie van vermogensbeheerders heeft Bpf Foodservice vermogensbeheerders gekozen die de United Nations Principles for Responsible Investment (UN PRI) hebben ondertekend. Alle huidige vermogensbeheerders van Bpf Foodservice hebben de PRI ondertekend.

Bpf Foodservice selecteert de vermogensbeheerders die de individuele beleggingen, zoals aandelen en obligaties, selecteren. Bpf Foodservice verlangt dat vermogensbeheerders de ESG-criteria meenemen in de beleggingsbeslissingen. Bpf Foodservice heeft om dit te borgen het beleid, proces en resultaten van de vermogensbeheerders ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen beoordeeld.

Binnen de staatsobligatieportefeuille van opkomende landen zijn landen over- of onderwogen op basis van ESG-criteria ten opzichte van de benchmark. Daarnaast zijn de vermogensbeheerders van de vastgoed- en hypotheekportefeuilles gemonitord ten aanzien van de wijze waarop ESG factoren zijn geïntegreerd in de beleggingen. Binnen de bedrijfsobligatieportefeuille zijn bedrijven over- of onderwogen op basis van SDG-criteria.

De prestaties van Bpf Foodservice ten aanzien van dit kenmerk is gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicatoren 3, 4, 5 en 6. De resultaten zijn opgenomen in de volgende vraag.

3. Bedrijven stimuleren om positieve verandering ten aanzien van duurzaamheid te bewerkstelligen:

Bpf Foodservice wil door middel van het aangaan van de dialoog (engagement) en stemmen op aandeelhoudersvergaderingen positieve verandering bewerkstelligen bij de bedrijven waarin het is belegd. Het pensioenfonds vindt het belangrijk om de dialoog aan te gaan en om haar stemrecht uit te oefenen om de kans op positieve verandering te benutten. Bpf Foodservice heeft via haar vermogensbeheerders invloed uitgeoefend op de bedrijven waarin het heeft belegd. De instrumenten die hierbij zijn ingezet zijn stemmen (voting) en het aangaan van gesprekken met bedrijven over onderwerpen die voor Bpf Foodservice belangrijk zijn (engagement).

De prestaties van Bpf Foodservice ten aanzien van dit kenmerk is gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicator 7. De resultaten zijn opgenomen in de volgende vraag.

4. Investeren in bedrijven die een bijdrage leveren aan de Sustainable Development Goals:

De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) zijn in 2015 door de Verenigde Naties vastgesteld als de mondiale duurzame ontwikkelingsagenda tot 2030. Ze worden gezien als de wereldwijde doelstellingen voor duurzame ontwikkeling.

Binnen de bedrijfsobligatiefondsen waarin Bpf Foodservice is belegd, is de best-in-class screening toegepast. Deze beleggingsfondsen zijn belegd in bedrijven die als doel hebben om een positieve (of ten minste neutrale) bijdrage te leveren aan de SDG's. Ook is door Bpf Foodservice belegd in green bonds.

De prestaties van Bpf Foodservice ten aanzien van dit kenmerk is gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicatoren 8 en 9. De resultaten zijn opgenomen in de volgende vraag.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

● **Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?**

1. Het aantal beleggingen in uitgesloten bedrijven die betrokken zijn bij de productie, ontwikkeling en/of onderhoud van clustermunitie, landmijnen en nucleaire wapens	0
2. Het aantal beleggingen in bedrijven dat in strijd handelt met de 'Global Compact' van de Verenigde Naties (VN) en die uitgesloten zijn	0
3. Percentage hypotheekfondsen waarin belegd is die ecologische en sociale kenmerken nastreven	100% Bpf Foodservice belegde gedurende de referentieperiode in één hypotheekfonds en die is geclassificeerd als artikel 8 onder SFDR.
4. De verdeling van de energielabels in de hypotheekportefeuille	A tot A++++: 19,9% B: 16,5% C: 29,2% D: 9,0% E: 6,6% F: 8,6% G: 9,0% Geen energielabel: 1,2%
5. GRESB scores van de vastgoedfondsen waarin belegd is	ALTERA RETAIL: GRESB-score van 95, 5 sterren ALTERA VASTGOED WONINGEN: GRESB-score van 94, 5 sterren
6. De verdeling van de energielabels in de vastgoedportefeuille	ALTERA RETAIL: Green energy labels A* - C: 97% Percentage A*- labels: 89% *Incl. A+ tot A++++ ALTERA VASTGOED WONINGEN: Green energy labels A* - C: 99% Percentage A*- labels: 69% *Incl. A+ tot A++++

3

7. Aantal bedrijven in de portefeuille waarmee de vermogensbeheerder in een engagementtraject zit	EMD HC: 18 EMD LC: 18 Bedrijfsobligaties: 37 Totaal: 73 per ultimo 2022
8. Percentage van de bedrijfsobligatieportefeuille met een neutrale of positieve SDG score	Bedrijfsobligaties: 83,33%
9. Percentage green bonds in de portefeuille	EMD HC: 1,30% LDI: 8,27% Bedrijfsobligaties*: 11,21% *Gemiddelde Credits Global en Credits Euro per 31/12/2022.

● **...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?**

Dit is de eerste periodieke rapportage conform de vereisten van de duurzaamheidswetgeving SFDR. Een vergelijking met voorafgaande periodes kan gemaakt worden in de volgende periodiek rapportage.

In de EU-taxonomie is het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” vastgesteld, dat inhoudt dat op taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie en dat vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen ook geen ernstige afbreuk doen aan milieu- of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Bpf Foodservice heeft niet alle belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren in aanmerking genomen. Deze zijn gedefinieerd in de wet en kunnen door pensioenfondsen zelf worden aangevuld. Bpf Foodservice heeft de onderstaande ongunstige effecten wel meegenomen::

- Schendingen van UN Global Compact-principes en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen door middel van actief aandeelhouderschap en uitsluitingsbeleid;
- Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoonsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens) middels het uitsluitingsbeleid;
- Blootstelling aan fossiele brandstoffen via onroerend goed en energie-inefficiënte vastgoedactiva door middel van actief aandeelhouderschap en ESG-integratie binnen de vastgoed- en hypotheekbeleggingen;

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

De lijst bevat de beleggingen die het grootste aandeel beleggingen van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: 01-01-2022 tot 31-12-2022

Grootste beleggingen	Sector	% activa	Land
<i>SS CCF-WRLD ESG SCR IDX-B11E</i>	<i>Mutual Fund</i>	<i>23,83%</i>	<i>Ierland</i>
<i>ROBECO CUST LIA DRIV VI-PEUR</i>	<i>Mutual Fund</i>	<i>21,56%</i>	<i>Luxemburg</i>
<i>Robeco Euro Sustainable Credits IE</i>	<i>Mutual Fund</i>	<i>13,34%</i>	<i>Luxemburg</i>
<i>RCGF ROBECOSAM GLO SDG-IH EUR</i>	<i>Mutual Fund</i>	<i>13,09%</i>	<i>Luxemburg</i>
<i>PARTICULIERE HYPOTHEKENFONDS</i>	<i>Mutual Fund</i>	<i>12,85%</i>	<i>Nederland</i>
<i>SS EM ESG SC IND EQ-IEA</i>	<i>Mutual Fund</i>	<i>4,22%</i>	<i>Ierland</i>
<i>ALTERA RETAIL</i>	<i>Mutual Fund</i>	<i>2,80%</i>	<i>Nederland</i>
<i>LG ESG EM GV B LC IND-ZEUAUH</i>	<i>Mutual Fund</i>	<i>2,78%</i>	<i>Ierland</i>
<i>LG ESG EM GV B USD IND-ZEUAU</i>	<i>Mutual Fund</i>	<i>2,71%</i>	<i>Ierland</i>
<i>ALTERA VASTGOED WONINGEN</i>	<i>Mutual Fund</i>	<i>1,58%</i>	<i>Nederland</i>

De percentages zijn gebaseerd op de stand per 31-12-2022 en gebaseerd op de totale portefeuille van Bpf Foodservice. Derivaten en contanten zijn niet opgenomen in de tabel. Er is niet doorgekeken in beleggingsfondsen. Bpf Foodservice heeft in de referentieperiode in 10 beleggingsfondsen belegd.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Bpf Foodservice promootte ecologische en sociale kenmerken zonder dat het een duurzame beleggingsdoelstelling nastreeft. Bpf Foodservice heeft geen minimumallocatie naar duurzame beleggingen in de zin van SFDR of beleggingen in ecologisch duurzame activiteiten in de zin van de Taxonomie-Verordening gemaakt. Het overgrote deel van de beleggingen van Bpf Foodservice was afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken. Deze beleggingen hebben betrekking op

5

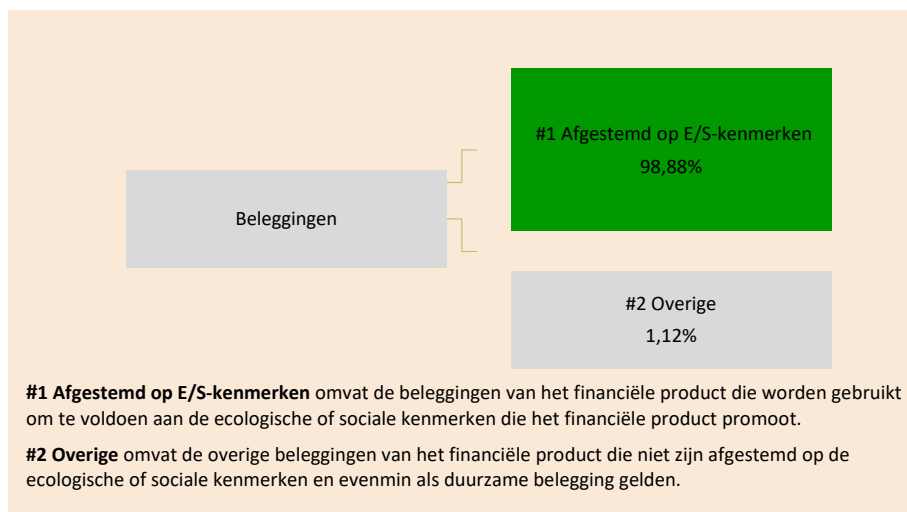
Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

aandelen, bedrijfsobligaties, beleggingen in hypotheek, vastgoed en staatsobligaties. De overige beleggingen waren niet afgestemd op deze kenmerken en zijn belegd in derivaten of cash. Daarvoor zijn geen ecologische of sociale minimumwaarborgen van toepassing.

● **Hoe zag de activa-allocatie eruit?**

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en evenmin als duurzame belegging gelden.

● **In welke economische sectoren werd belegd?**

Economische Sector	Som marktwaarde (%)
A - Landbouw, bosbouw en visserij	0,01%
B - Winning van delfstoffen	0,85%
C - Industrie	15,85%
D - Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	1,84%
E - Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	0,12%
F - Bouwnijverheid	0,34%
G - Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	2,54%
H - Vervoer en opslag	1,38%
I - Verschaffen van accommodatie en maaltijden	0,43%
J - Informatie en communicatie	6,56%
K - Financiële activiteiten en verzekeringen	39,76%
L - Exploitatie van en handel in onroerend goed	1,36%
M - Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	0,47%
N - Administratieve en ondersteunende diensten	0,26%
O - Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	22,94%
P - Onderwijs	0,01%

Q - Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	0,39%
R - Kunst, amusement en recreatie	0,10%
S - Overige dienstverlenende werkzaamheden	0,02%
Overige	4,77%

De percentages zijn gebaseerd op de stand per 31-12-2022. De sectorverdeling is gemaakt op basis van doorkijk in onderliggende beleggingsfondsen voorzover er data hierover beschikbaar was.

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

0%.

Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen¹?

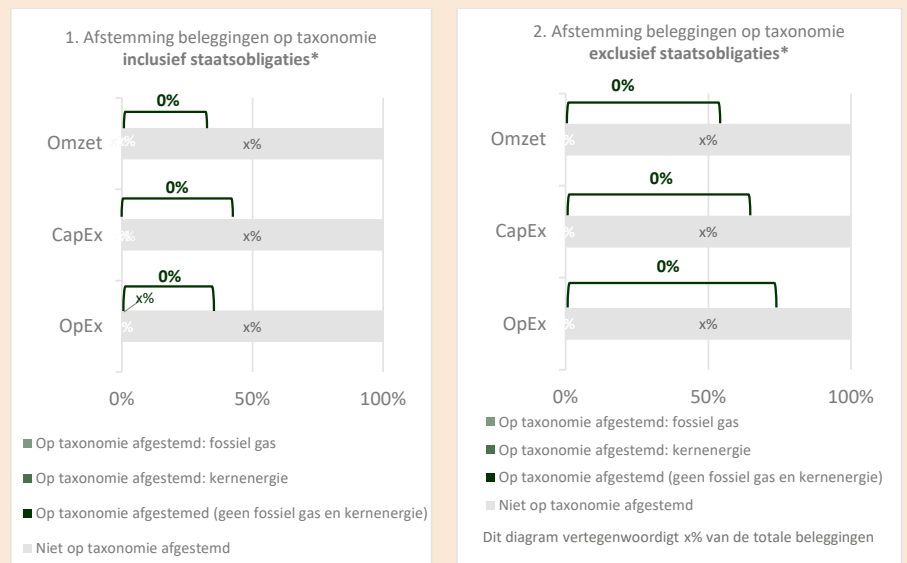
- Ja:
- In fossiel gas In kernenergie
- Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ("klimaatmitigatie") en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie – zie de toelichting in de linkermarge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven (CapEx)** die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven (OpEx)** die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

De onderstaande diagrammen geven in het groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

* In deze diagrammen omvat 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden.

● **Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?**

0%.

● **Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?**

Dit betreft de eerste rapportage. Volgend jaar kan er een vergelijking worden opgenomen.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Niet van toepassing. Bpf Foodservice heeft zich gedurende de referentieperiode niet gecommitteerd aan duurzame beleggingen en heeft daarom niet gemeten of het belegd heeft in duurzame beleggingen conform de definitie van de Europese duurzaamheidswetgeving.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

zijn duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die geen rekening houden met de criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

Niet van toepassing. Bpf Foodservice heeft zich gedurende de referentieperiode niet gecommitteerd aan duurzame beleggingen en heeft daarom niet gemeten of het belegd heeft in duurzame beleggingen conform de definitie van de Europese duurzaamheidswetgeving.

Welke beleggingen zijn opgenomen in “overige”? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die zijn opgenomen in #2 Overige zijn de beleggingen in financiële derivaten die worden ingezet voor efficiënt portefeuillebeheer of cash. Daarvoor waren geen ecologische of sociale minimumwaarborgen van toepassing.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Bpf Foodservice heeft de volgende maatregelen getroffen:

- Bpf Foodservice heeft een eigen lijst met uitsluitingscriteria opgesteld. De uitsluitingscriteria hebben betrekking op het uitsluiten van bedrijven die betrokken zijn bij de productie, ontwikkeling en/of onderhoud van clustermunitie, landmijnen en nucleaire wapens. Daarnaast worden bedrijven uitgesloten die de zogenaamd ‘Global Compact’ van de Verenigde Naties (VN) niet naleven. Aan de onderliggende vermogensbeheerders was de lijst met uitsluitingscriteria gecommuniceerd. De vermogensbeheerders van de beleggingsfondsen hebben over de naleving van de uitsluitingen gerapporteerd. Eventuele overschrijdingen zijn door de vermogensbeheerders gemeld aan Bpf Foodservice. Bpf Foodservice heeft periodiek gecontroleerd of er niet in deze beleggingen is belegd.
- Bpf Foodservice is periodiek geïnformeerd over de GRESB score van de vastgoedfondsen en de ecologische en sociale kenmerken van de hypotheekfondsen waarin Bpf Foodservice is belegd en op basis daarvan werd bijgestuurd. Daarnaast is gerapporteerd over de energielabel verdeling binnen de hypotheek- en vastgoedportefeuilles. Bpf Foodservice heeft het beleid, proces en resultaten van de vermogensbeheerders ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen beoordeeld. Deze beoordeling is periodiek herhaald.
- Bpf Foodservice heeft gebruik gemaakt van externe partijen bij het uitvoeren van de engagementactiviteiten. Bpf Foodservice heeft input gegeven ten aanzien van de thema’s die zij van het grootste belang achtte bij het uitvoeren van de engagementactiviteiten. Bpf Foodservice is periodiek geïnformeerd over de uitvoering van de engagementactiviteiten en de voortgang van engagementtrajecten.
- Bpf Foodservice heeft de vereisten ten aanzien van de SDG allocatie meegegeven aan de vermogensbeheerder van de bedrijfsobligatieportefeuille als beleggingsrestricties. Bpf Foodservice is periodiek geïnformeerd over de uitvoering van het beleggingsbeleid en over of de portefeuilles nog binnen de afgesproken kaders waren beheerd. Bpf Foodservice heeft ook de doelallocatie voor green bonds meegegeven aan de vermogensbeheerder en is periodiek geïnformeerd over de actuele allocatie.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

9

Niet van toepassing. Bpf Foodservice heeft geen referentiebenchmark om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken voor de gehele pensioenregeling.

- ***Waarin verschilt de referentiebenchmark van een brede marktindex?***

Niet van toepassing.

- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische en sociale kenmerken?***

Niet van toepassing.

- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?***

Niet van toepassing.

- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?***

Niet van toepassing.

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Verslag Raad van Toezicht

Verantwoording Intern Toezicht 2022

De taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht (RvT) worden bepaald door wet- en regelgeving en hetgeen is opgenomen in de statuten en reglementen van het pensioenfonds. Per 1 juli 2022 is Nery Anderson toegetreden tot de RvT, als opvolger van Antoinetta Eikenboom. Wij danken Antoinetta Eikenboom voor haar grote deskundigheid en bevolgen inzet.

De financiële positie van het fonds is in 2022 door de fors gestegen rente verder verbeterd. Zelfs rekening houdend met negatieve beleggingsrendementen en een toeslagverlening per 1 oktober 2022 steeg de beleidsdekkingsgraad naar ruim 119%. De financiële gevolgen van de inval van Rusland in Oekraïne bleken voor het fonds mee te vallen.

Het bestuur heeft grondige en goed begeleide aandacht voor het Nieuwe Pensioenstelsel (NPS). Recent is in overleg met sociale partners besloten om de implementatiedatum met een jaar op te schuiven naar 1 januari 2026. Deze keuze is mede genomen door de risico's van een te krappe planning. De RvT beveelt aan ook vast na te denken over de periode ná ingang NPS, mede in verband met de lage uitkomst van de representativiteitstoets. Dit zou langs enkele scenario's kunnen lopen.

Met de komst van de commissie DUIT zit het bestuur nog `dichter op de bal` bij uitbestedingspartner AZL. De RvT beveelt aan om -minimaal gedurende de periode tot transitiedatum NPS- externe hulp hierbij goed in te blijven zetten, voor advies en benchmarking. Extra aandacht voor IT-risico's bij asset managers in aanvulling op ISAE 3402 verklaringen is daarnaast gepast in een omgeving van toegenomen cyber security risico's.

De vanuit IORP II voortvloeiende sleutelfuncties hebben onderling en met de RvT in 2022 meer afstemming gehad; dit was één van de aanbevelingen van de RvT over 2021.

In 2022 is de nieuwe governancestructuur Risicomanagement geïmplementeerd met een klankbordgroep. Deze structuur zorgt voor een goede balans tussen onafhankelijkheid van risk management en betrokkenheid van bestuursleden bij het risk management dossier. De RvT ziet haar aanbeveling uit 2021 over het tijdig opstellen van risico opinies en het gebruik daarvan goed opgevolgd worden.

Het fonds kende enkele wisselingen in rollen binnen het bestuur, twee herbenoemingen en twee aspirantleden die volwaardig bestuurslid zijn geworden, hetgeen zorgvuldig heeft plaatsgevonden.

In het premie/opbouwdossier is voortdurend een goede afweging gemaakt tussen de belangen van stakeholders. De RvT waardeert de proactieve afstemming met DNB bij de beleidswijziging. Deze beleidswijziging behelsde een toegestane verlaging van de solvabiliteitsopslag in de premie, ten gunste van een hoger opbouwpercentage. Ook de toeslagverlening was evenwichtig en duurzaam. Het bestuur heeft deze evenwichtigheid onderbouwd met kwantitatieve en kwalitatieve argumenten; er heeft een continue afweging plaatsgevonden tussen toekomstbestendige indexatie versus de financiële positie bij invaren.

De Balansmanagement-commissie (BMC) heeft in 2022 voortvarend geacteerd op dossiers die urgente aandacht vroegen zoals CACEIS, sancties op Russische beleggingen en de sterke stijging van de rente. De RvT adviseert de BMC om een evaluatie te houden van het

proces van de managerevaluaties, waarbij gekeken wordt naar de effectiviteit van het proces en de mogelijkheid om de evaluaties naar een kwalitatief hoger plan te trekken.

De splitsing naar een aparte Pensioencommissie en een aparte Communicatiecommissie werpt zijn vruchten af. De RvT beveelt aan de inhoudelijke taakverdeling scherper neer te zetten teneinde meer effectiviteit van de commissies na te streven. Daarnaast beveelt de RvT aan een plan van aanpak op te stellen om de tevredenheid van werkgevers te verhogen.

Algemeen oordeel van het intern toezicht:

Het bestuur werkte in 2022 met nadrukkelijke focus op het NPS en de IT-ontwikkelingen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie.

Wij achten het bestuur in staat om voor de belanghebbenden van het pensioenfonds de juiste en evenwichtig afgewogen besluiten te nemen en het fonds adequaat te leiden.

De RvT heeft kennisgenomen van het jaarverslag over 2022 en heeft op 25 mei 2023 zijn goedkeuring verleend aan het bestuur die de jaarrekening en het bestuursverslag heeft vastgesteld.

De RvT heeft in een afzonderlijke rapportage haar bevindingen en aanbevelingen verwoord. Deze rapportage is besproken met het bestuur. Daarnaast is verantwoording over de uitvoering van de taken van de RvT verantwoord aan het VO. Op basis van de opgedane ervaringen hebben wij er vertrouwen in dat het bestuur adequaat opvolging geeft aan onze bevindingen en aanbevelingen en ook nieuwe uitdagingen wel overwogen zal oppakken.

Tot slot willen wij het bestuur en de medewerkers van de uitvoeringsorganisatie bedanken voor de prettige samenwerking en voor hun inspanningen om uitvoering te geven aan het beleid van het pensioenfonds. Daarnaast waarderen wij de inzet, de constructieve houding en waardevolle inbreng van het verantwoordingsorgaan. Ook danken wij de sleutelfunctiehouders voor hun bijdrage om onze toezichthoudende rol nog beter te kunnen uitvoeren. Wij gaan in 2023 graag op de ingeslagen weg verder.

Namens de Raad van Toezicht:

Arjen van Amerongen (voorzitter)

Nery Anderson (lid sinds 1-7-2022)

Evelien van Hilten

25 mei 2023

Reactie bestuur op verantwoording Raad van toezicht 2022

Het bestuur heeft kennisgenomen van de aanbevelingen van de raad van toezicht en het positieve algemene oordeel over het functioneren van het bestuur in 2022. Het bestuur waardeert de prettige samenwerking en dankt de raad van toezicht voor zijn inbreng, raadgeving en adviezen die op gezamenlijke bijeenkomsten worden gedeeld.

In 2022 heeft het bestuur zich ingespannen om periodiek beide gremia (raad van toezicht en verantwoordingsorgaan) te voorzien van informatie over de voortgang van het nieuwe pensioenstelsel en heeft daarbij ook verdiepende sessies gehouden over specifieke onderwerpen. Ook heeft het bestuur actie ondernomen om de binding met de sector te vergroten door het benoemen van bestuurders uit de sector en regelmatig overleg met sociale partners te plannen. De sociale partners en het bestuur hebben de overleggen in 2022 geïntensiveerd om tijdig tot een transitieplan te komen voor het nieuwe pensioenstelsel.

Per 1 juli 2022 heeft Antoinetta Eikenboom afscheid genomen als lid van de raad van toezicht van het eerste uur. Het bestuur bedankt Antoinetta voor de zorgvuldige en gedegen wijze waarop zij haar taak als lid van de raad van toezicht de afgelopen jaren heeft uitgeoefend. Daarbij kan de waarneming van het voorzitterschap door Antoinetta niet onbenoemd blijven. Haar opvolger Nery Anderson is in 2022 per 1 juli 2022 benoemd en is van harte welkom geheten door het bestuur.

De komende jaren worden impactvol voor het bestuur én de raad van toezicht. De invoering van de Wet toekomst pensioen (Wtp) is een majeure en ingrijpende verandering waarbij evenwichtige belangenwerving cruciaal is. Omdat dit een kerntaak is van de raad van toezicht zal het bestuur voorafgaand aan de finale besluitvorming de dialoog blijven zoeken met het intern toezicht.

Een tweede dossier dat benoemd moet worden is gericht op beheersing van de changes van de IT-omgeving. Zoals bekend grijpt pensioenuitvoeringsorganisatie AZL de Wtp aan om het IT-landschap te moderniseren met de introductie van het extern ingekochte administratiesysteem Festina Finance. Het bestuur onderkent het belang van de commissie voor datamanagement, uitbesteding en IT als beheersmaatregel voor de risico's nadrukkelijk en zal de RvT waar mogelijk ook betrekken.

De rapportage van de raad van toezicht met de aanbevelingen is met het bestuur besproken. Het bestuur onderschrijft de zienswijze van de raad van toezicht dat veel zaken op orde zijn en het bestuur adequaat reageert op interne en externe ontwikkelingen. Het bestuur reageert graag op de aanbevelingen van de raad van toezicht.

Aanbevelingen raad van toezicht

De aanbevelingen van de raad van toezicht over het boekjaar 2021 zijn vrijwel allemaal opgevolgd. Als opvolging niet gewenst of mogelijk was zijn deze aanbevelingen met een toelichting voor de raad van toezicht voorzien en besproken. De aanbevelingen over het boekjaar 2022 worden ook op deze wijze door het bestuur behandeld. In deze reactie gaat het bestuur in op enkele aanbevelingen van de raad van toezicht en de acties die vanuit het bestuur momenteel daarop worden ondernomen.

Zorg voor een tijdige discussie over missie, visie en strategie van het fonds in het nieuwe pensioenstelsel.

Het bestuur onderkent de nut en noodzaak van een goede missie, visie en strategie. Uitgaande van de transitiedatum van 1 januari 2026, heeft het bestuur besloten de discussie daarom in 2024 te starten en in 2023 voorrang te geven aan het uitwerken van de diverse vraagstukken rondom de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

Voer een fundamentele discussie over ESG-waarden en wensen binnen het bestuur

In 2022 is een studiedag gewijd aan ESG om meer diepgang te bieden aan discussies over dit belangrijke onderwerp. In het najaar heeft verdere invulling van dit onderwerp met discussies in het bestuur plaatsgevonden. Het bestuur ziet het als een continu proces

---

en kijkt stapsgewijs met aandacht naar invulling ESG binnen het beleggingsbeleid. De aanbeveling van de raad van toezicht om eigen uitgangspunten op het gebied van ESG-waarden te formuleren en vervolgens te kijken naar de mogelijkheden voor uitvoering en kosten zal het bestuur mee nemen in het vervolg van de ESG-invulling.

Representativiteit

Op de beleidsdag in juli 2023 is het onderwerp representativiteit geagendeerd als thema om een bestuurlijke verdiepingsslag te maken. Daarnaast is het onderwerp bij de sociale partners aanhangig gemaakt om de nodige stappen te ondernemen. Dit onderwerp wordt in 2024 verder opgepakt.

Cybersecurity - IT-risico's

In het eerste deel van dit jaar ligt de focus van het bestuur op de IT-transformatie van de pensioenuitvoerder. De aanbeveling van de raad van toezicht om extra aandacht te geven aan de IT- risico's bij vermogensbeheerders, met name de cybersecurity-risico's, in aanvulling op de ISAE 3402 verklaringen, worden in de evaluaties van vermogensbeheerders in de 2e helft van het jaar meegenomen. Het bestuur is blij met de erkenning van de commissie Datakwaliteit, Uitbesteding en IT door de raad van toezicht.

Verslag Verantwoordingsorgaan

Oordeel van het verantwoordingsorgaan over het handelen en het gevoerde beleid van het bestuur in 2022

Inleiding

Het verantwoordingsorgaan geeft, conform artikel 115a van de Pensioenwet, een oordeel over het handelen van het bestuur over het door het bestuur uitgevoerde beleid, evenals over beleidskeuzes voor de toekomst. Het verantwoordingsorgaan maakt daarbij gebruik van het jaarverslag, de jaarrekening en andere informatiebronnen, waaronder de bevindingen van de raad van toezicht.

Samenstelling verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit vier leden. Op 31 december 2022 waren dat:

- Eén vertegenwoordiger namens de werkgevers: Nely van der Horst (voorzitter even jaren).
- Eén vertegenwoordiger namens de pensioengerechtigden: Peter Niemantsverdriet (voorzitter oneven jaren).
- Twee vertegenwoordigers namens de deelnemers: Marie-Louise van der Wegen en vanaf 1 juli 2022 Wesley Paulissen.

In 2022 liep de zittingstermijn af van Herman Klinge, die vanaf het begin van het verantwoordingsorgaan lid was als vertegenwoordiger van pensioengerechtigden en de laatste jaren ook als voorzitter van het verantwoordingsorgaan op oneven jaren. Het verantwoordingsorgaan dankt Herman voor zijn waardevolle inzet en professionaliteit in het verantwoordingsorgaan.

Peter, die vertegenwoordiger was namens de deelnemers heeft in 2022, vanwege zijn pensionering, Herman als vertegenwoordiger namens pensioengerechtigden opgevolgd. De vacature die daardoor ontstond aan deelnemerszijde heeft Wesley per 1 juli 2022 vervuld.

Vergaderingen Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan ontvangt na elke bestuursvergadering de relevante stukken en notulen teneinde advies uit te brengen dan wel een oordeel te kunnen vormen over het door het bestuur gevoerde beleid.

In 2022 is het verantwoordingsorgaan voor acht vergaderingen bijeengekomen. Daarnaast heeft het verantwoordingsorgaan met de pensioen- en communicatiecommissie en het dagelijks bestuur overleg gevoerd. Het verantwoordingsorgaan is bij het overleg met het bestuur voor het jaarverslag over 2021 en bij een van de jaarlijkse beleidsdagen van het pensioenfonds uitgenodigd. Het jaarlijks overleg met het bestuur heeft in december plaatsgevonden. Ook zijn in het afgelopen jaar de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan twee keer bij elkaar gekomen. In een van deze bijeenkomsten heeft de raad van toezicht de jaarlijkse verantwoording aan het verantwoordingsorgaan afgelegd. De andere bijeenkomst met de raad van toezicht was de jaarlijkse reguliere bijeenkomst met een vooruitblik naar het volgende jaar.

Het verantwoordingsorgaan heeft drie opleidingssessies gehad, één over maatschappelijk verantwoord beleggen en twee over het nieuwe pensioenstelsel. Deze twee laatste sessies waren samen met het bestuur en de raad van toezicht.

Nely heeft namens het verantwoordingsorgaan zitting gehad in de selectiecommissie voor de vacature in verband met einde zittingstermijn van een lid van de raad van toezicht.

Adviezen verantwoordingsorgaan

In het verslagjaar heeft het bestuur het verantwoordingsorgaan, conform het reglement en de Pensioenwet, in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over:

1. het reglement van het verantwoordingsorgaan
2. de profielschets voor leden van de raad van toezicht
3. de bindende voordracht van een lid van de raad van toezicht
4. het communicatiebeleidsplan van het fonds
5. een voorstel tot wijziging van het beloningsbeleid
6. het uitvoeringsreglement als gevolg van het besluit tot versneld indexeren
7. de samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten van de premie per 1 januari 2023

Ad 1. het reglement van het verantwoordingsorgaan

Naast een kleine redactionele aanpassing heeft het verantwoordingsorgaan het bestuur geadviseerd de belet- en ontstentenisregeling waar dit betrekking heeft op een taak van het verantwoordingsorgaan op te nemen in het reglement van het verantwoordingsorgaan. In overleg met het bestuur is ervoor gekozen een wijziging van de statuten op dit onderdeel in het reglement op te nemen.

Ad 2. de profielschets voor leden van de raad van toezicht

Het verantwoordingsorgaan heeft de profielschets lid raad van toezicht Bpf Foodservice en het proces in verband met de vacature na het vertrek (einde termijn) van Antoinetta Eikenboom beoordeeld. Het verantwoordingsorgaan heeft hierop aangegeven akkoord te zijn met de profielschets en het proces.

Ad 3. de bindende voordracht van een lid van de raad van toezicht

Het verantwoordingsorgaan heeft, na kennis te hebben genomen van de beschikbare documenten zoals het profiel, de CV en de motivatiebrief van Nery Anderson en de bevindingen van de selectiecommissie alsmede van de uitkomsten van het gesprek van de kandidaat met het dagelijks bestuur van Bpf Foodservice, een bindend positief advies aan het bestuur uitgebracht over de benoeming van Nery Anderson als lid van de raad van toezicht, onder voorbehoud van de goedkeuring van DNB. DNB heeft goedkeuring gegeven aan de benoeming.

Ad 4. het communicatiebeleidsplan 2022-2024 van het fonds

Het verantwoordingsorgaan heeft uitvoering gesproken met de communicatiecommissie over het communicatiebeleidsplan van het fonds en een aantal aanbevelingen gedaan. In reactie op de adviesaanvraag van het pensioenfonds inzake het communicatiebeleidsplan 2022-2024 heeft het verantwoordingsorgaan hierover een positief advies uitgebracht.

Ad 5. een voorstel tot wijziging van het beloningsbeleid

Het bestuur heeft eind 2021 het evaluatiebeleid geëvalueerd. Het bestuur heeft een aantal technische aanpassingen in het huidige beloningsbeleid voorgesteld. Hierover is advies aan het verantwoordingsorgaan gevraagd. De belangrijkste wijziging als uitvloeisel van de evaluatie van het beleid, behelsde een aanpassing van een norm voor de beloning. Het verantwoordingsorgaan heeft na overleg met zowel de raad van toezicht als met een vertegenwoordiging van het bestuur een positief advies op deze aanpassingen in het beleid inzake beloningen kunnen geven. Besloten is in 2022 te kijken naar een andere wijze van de uitvoering van het beloningsbeleid. Het verantwoordingsorgaan heeft hierbij de voorkeur uitgesproken voor een vaste vergoeding in plaats van een combinatie van vaste en variabele vergoeding. Het advies van het verantwoordingsorgaan om de herijking van het beloningsbeleid uit te stellen tot na de invoering van het nieuwe pensioenstelsel, zodat alle aandacht kan uitgaan naar het nieuwe pensioenstelsel en dan ook

waarschijnlijk meer zicht is op de tijdbesteding van de diverse gremia van het fonds heeft het bestuur niet overgenomen. Het bestuur wenst de herijking van het beloningsbeleid niet uit te stellen, maar in algemene zin wel oog te houden voor de werkbelasting door het nieuwe pensioenstelsel. Begin 2023 heeft het bestuur advies gevraagd aan het verantwoordingsorgaan over een andere wijze van de uitvoering van het beloningsbeleid. U leest hierover in het volgende jaarverslag van het pensioenfonds.

Ad 6. het uitvoeringsreglement als gevolg van het besluit tot versneld indexeren

In 2022 werd het, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen, op basis van een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB), mogelijk om de per 1 januari 2022 niet toegekende toeslag alsnog toe te kennen. Het bestuur besloot om gebruik te maken van deze AMvB en aan de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden per 1 oktober 2022 alsnog de toeslag te verlenen van 2,57%. Ook werd op basis van dezelfde AMvB besloten per 1 januari 2023 de aanspraken en pensioenen per 1 januari 2023 opnieuw te verhogen, met 5,90%. Deze mogelijkheid diende in de uitvoeringsovereenkomst te worden vastgelegd. Het verantwoordingsorgaan heeft een positieve advies uitgebracht ten aanzien van de voorgestelde wijziging in het uitvoeringsreglement om versneld indexeren mogelijk te maken. Tevens heeft het verantwoordingsorgaan het bestuur op het hart gedrukt om de communicatie naar de diverse doelgroepen binnen het fonds zorgvuldig en tijdig te realiseren.

Ad 7. de samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten van de premie per 1 januari 2023

Het bestuur heeft besloten één van de premiecomponenten, te weten de solvabiliteitsopslag, te verlagen waardoor de pensioenopbouw per 1 januari 2023 verhoogd kan worden tot 1,37%.

Het verantwoordingsorgaan heeft aangegeven dat het bestuur in voldoende mate heeft aangetoond dat de evenwichtige belangenafweging heeft plaatsgevonden en deze voldoende was.

Algemeen oordeel en speerpunten

Het verantwoordingsorgaan oordeelt in z'n algemeenheid positief over de gemaakte beleidskeuzes, het handelen van het bestuur en het gevoerde beleid in het afgelopen jaar. Het verantwoordingsorgaan is van oordeel dat het bestuur in algemene zin voor een integere, verantwoorde en evenwichtige bedrijfsvoering zorgt. Het verantwoordingsorgaan is voorts van oordeel dat het bestuur in staat is om voor de belanghebbenden van het pensioenfonds de juiste en evenwichtig afgewogen besluiten te nemen.

Ook in 2022 is het bestuur druk bezig geweest met de voorbereidingen op de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Met de transitie naar het vernieuwde pensioenstelsel wordt de overstap naar een premieregeling met een leeftijdsonafhankelijke premie bedoeld, inclusief alle afspraken over invaren, indexatie en compensatie. Het verantwoordingsorgaan is positief over de manier waarop het bestuur zich voorbereidt op de toekomst en risico's. Het bestuur geeft duidelijk aan wat ze gaat doen en houdt zich hier ook aan, waarbij het de actuele ontwikkelingen niet uit het oog verliest. Inmiddels heeft het bestuur in overleg met sociale partners besloten de transitiedatum te stellen op 1 januari 2026. De eerdere planning van de transitie op 1 januari 2025 werd door het bestuur en sociale partners te risicovol geacht. Het verantwoordingsorgaan vindt dit een goed overwogen besluit. Overigens zullen het bestuur en de diverse gremia niet achterover kunnen gaan leunen. Er is immers nog veel te doen bij de wetgever, de pensioenuitvoering en bij het fonds zelf. Het verantwoordingsorgaan volgt de ontwikkelingen op de voet.

Positief was de mogelijkheid die de overheid bood om de pensioenen te verhogen. Nadat het jarenlang niet mogelijk was om te indexeren heeft het bestuur kunnen besluiten de pensioenen zowel per 1 oktober 2022 als per 1 januari 2023 te verhogen. Het verantwoordingsorgaan hoopt dat ook in 2023 er voldoende financiële middelen zijn om de pensioenen wederom, met oog voor de komende transitie, te verhogen.

Het verantwoordingsorgaan heeft in 2022 de ontwikkelingen op het gebied van de governance van het fonds gevolgd. Goed pensioenfondsbestuur en de betrokkenheid van alle belanghebbenden ((gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en

werkgevers) bij het fonds zijn essentieel voor het pensioenfonds. Het verantwoordingsorgaan is verheugd dat op dit gebied de rust is weergekeerd na een periode met veel personele wijzigingen.

Bij de raad van toezicht is Antoinetta Eikelboom halverwege het jaar afgetreden. Nery Anderson is - met een bindend advies door het verantwoordingsorgaan aan het bestuur - per 1 juli 2022 benoemd als lid.

Het verantwoordingsorgaan bedankt Antoinetta voor de prettige samenwerking en haar jarenlange inzet in het fonds en wenst Nery veel succes.

Andere onderwerpen die onder andere de warme belangstelling hebben van het verantwoordingsorgaan en ook terugkomen in de overleggen met het (dagelijks) bestuur zijn Maatschappelijk verantwoord beleggen, het IT-beleid en de datakwaliteit van het fonds.

MVB

Het verantwoordingsorgaan ziet dat het bestuur stappen heeft gezet om ESG verder te integreren in de beleggingsprocessen en zo meer diepgang heeft verkregen in het ESG beleid. Het verantwoordingsorgaan is verheugd dat de pensioenregeling -dat door het bestuur als lichtgroen is aangemerkt- ecologische en/of sociale kenmerken promoot. Het verantwoordingsorgaan blijft de ambitie en de uitwerking daarvan op de voet volgen.

Het is goed te vernemen dat het IT-beleid van het pensioenfonds voldoet aan de nieuwste normen en inzichten. Minstens zo belangrijk is het bewaken, monitoren en verantwoorden van het IT-beleid. Dit doet het pensioenfonds aan de hand van rapportages van uitbestedingspartners.

Uit het onderzoek dat het bestuur heeft laten instellen naar de kwaliteit van data in de pensioenadministratie is gebleken dat de datakwaliteit van de onderzochte jaarlagen ruim voldoende is.

Tenslotte

Het verantwoordingsorgaan bedankt het bestuur en de raad van toezicht voor de samenwerking. De dialoog met het bestuur, maar ook met de raad van toezicht ervaart het verantwoordingsorgaan als plezierig en laagdrempelig. Het verantwoordingsorgaan bedankt daarnaast AZL voor wijze van de ondersteuning van het verantwoordingsorgaan.

Reactie verslag raad van toezicht

De raad van toezicht heeft op 20 april 2022 verantwoording afgelegd aan het verantwoordingsorgaan, aan de hand van haar jaarlijkse rapportage. De raad van toezicht heeft in deze bijeenkomst naar tevredenheid aanvullende vragen van het verantwoordingsorgaan beantwoord. Het verantwoordingsorgaan is van mening dat dat de Raad van Toezicht op correctie wijze invulling geeft aan zijn taken en bevoegdheden.

Het verantwoordingsorgaan herkent zich in het algemeen beeld van de raad van toezicht over het functioneren van het bestuur. Het verantwoordingsorgaan vindt het een positief beeld. De aanbeveling van de raad van toezicht om ook voldoende tijd te besteden aan strategische onderwerpen ná de transitie en de grote veranderingen die op het fonds afkomen te vertalen in de missie, visie en strategie van het fonds, onderschrijft het verantwoordingsorgaan.

Ook het komende jaar zullen het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht elkaars prioriteiten en thema's met elkaar afstemmen.

Peter Niemantsverdriet (voorzitter)

Nely van der Horst
Marie-Louise van der Wegen

25 mei 2023

Reactie bestuur op oordeel verantwoordingsorgaan over gevoerd beleid in 2022

Het bestuur heeft met genoegen kennis genomen van het oordeel dat het verantwoordingsorgaan in zijn algemeenheid kan instemmen met de gemaakte beleidskeuzes van het bestuur in het afgelopen jaar en positief is over het handelen van het bestuur en het gevoerde beleid.

Het bestuur heeft grote waardering voor de wijze waarop het verantwoordingsorgaan zich inzet om de belangen te behartigen van het fonds, de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden en in het bijzonder de inspanningen van het verantwoordingsorgaan in het kader van het traject Wet toekomst pensioen.

Ook waardeert het bestuur de adviezen van het verantwoordingsorgaan die het verantwoordingsorgaan gevraagd en ongevraagd heeft gegeven. Het beloningsbeleid wordt, op dringend verzoek van de raad van toezicht aangepast. Het bestuur kijkt met vertrouwen uit naar het advies over een andere wijze van de uitvoering van het beloningsbeleid per 1 januari 2023.

Het verantwoordingsorgaan heeft het bestuur gevraagd om aandacht te blijven houden voor de effectiviteit van de ingezette communicatiemiddelen. Door de communicatiecommissie worden de adviezen van het verantwoordingsorgaan bij de verdere uitvoering van het communicatiejaarplan meegenomen.

Het bestuur bedankt het verantwoordingsorgaan voor de kritische en constructieve bijdrage aan de overleggen met het bestuur en de betrokkenheid van het verantwoordingsorgaan bij het pensioenfonds. Het bestuur kijkt uit naar de samenwerking in het komende jaar.